

Youthpass

Iskoristite svoje učenje što je više moguće

Youthpass vodič

Program
Mladi
na djelu

Youthpass vodič

Predgovor

Uvod: Stigao je Youthpass!

Dio A: Youthpass u kontekstu

- A1** Što je Youthpass?
- A2** Kako se zainteresirati za neformalno obrazovanje i učenje
- A3** Vodič za autostopere za priznavanje u području mladih
- A4** Cjeloživotno učenje je u vašim rukama
- A5** Youthpass – više od potvrde o sudjelovanju

Dio B: Pitanja i odgovori

- B1** Kako poduprijeti učenje
- B2** Youthpass u praksi – Akcija 1 – Razmjene mladih
- B3** Youthpass u praksi – Akcija 2 – Europska volonterska služba
- B4** Youthpass u praksi – Akcija 4.3 – Osposobljavanja
- B5** Youthpass u praksi – Akcija 1.2 – Inicijative mladih

Dio C: Dodaci

Podaci o uredništvu

Bilješke o autorima

Predgovor

predgovor

Youthpass je osmišljen radi boljeg priznavanja i potvrđivanja neformalnog učenja u sklopu programa Mladi na djelu. Odluka o tome zasniva se na jasnoj potrebi sudionika i organizatora za potvrđivanjem svojeg sudjelovanja i promišljanjem o ishodima učenja Programa.

Program Mladi na djelu otvoren je SVIM mladim osobama bez obzira na društveno, obrazovno ili kulturno porijeklo. Stotinama tisuća mladih pruža jedinstvenu mogućnost da istraže i iskušaju što konkretno znači uključenost i poštivanje raznolikosti.

Isto tako Youthpass je prilika za razvijanje novih vještina i sposobnosti u neformalnom i informalnom okruženju. Pružajući dodatni izvor učenja, aktivnosti Programa su posebno važne mladima s manje mogućnosti.

Po prvi puta u Europskoj uniji Youthpass osigurava instrument koji istinski priznaje dobitak mladih od aktivnoga sudjelovanja u programu Mladi na djelu.

Inovativan učinak rada mladih opisan je još u Bijeloj knjizi „Novi poticaj mladima Europe” koja je dio cjelovitog paketa mjera za cjeloživotno učenje kojima se zahtjeva veće priznavanje te više usklađenosti s formalnim obrazovanjem i osposobljavanjem.

U svibnju 2006. ministri nadležni za politiku prema mladima u Europskoj uniji istakli su da program Mladi na djelu značajno doprinosi stjecanju sposobnosti.

Primjerice, programi za Razmjene mladih jačaju sposobnost komunikacije na materinjem kao i na stranom jeziku. Sudjelovanje u aktivnostima u području mladih općenito podupire razvoj društvenih, interkulturnih i građanskih sposobnosti. Stoga je prirodno da se razvoj Youthpassa temelji na ključnim sposobnostima za cjeloživotno učenje koje su Europski parlament i Vijeće Europske unije usvojili u prosincu 2006.

Youthpass će mladima dati potporu kako bi iskustva stečena sudjelovanjem u Programu iskoristili na najbolji mogući način. U narednim mjesecima svaki sudionik Razmjene mladih, Volonterske službe ili Osposobljavanja u okviru programa Mladi na djelu imat će priliku dobiti Youthpass. Uskoro će biti obuhvaćene ostale akcije Programa.

Dakle, osobito mi je zadovoljstvo što danas predstavljamo Youthpass vodič. Služi kao koristan resurs svima koji rade s mladima i odgovornima za izdavanje Youthpassa, a istovremeno je i podloga za razumijevanje važnosti boljeg priznavanja neformalnog učenja radi bolje socijalne uključenosti i zapošljivosti.

Dopustite mi da vas pozovem na otkrivanje onoga što se može naučiti i kakvo se iskustvo može steći u našem programu te kako želimo povećati njegovu vidljivost i korist mladima.

Ugodno čitanje!

◆ Pierre Mairesse

Ravnatelj za mlade, sport i odnose s javnošću
Opća uprava za obrazovanje i kulturu
Europska komisija

Stigao je Youthpass!

✉ Rita Bergstein and Mark Taylor

uvod

Upravo čitate rezultat dvogodišnjeg rada i sudjelovanja širokog kruga osoba koje su pripremale provedbu Youthpassa. Probne faze su provedene u trinaest zemalja diljem Europe i uključile su stotine mladih kao i osobe koje rade s mladima, trenere, predstavnike organizacija mladih, tijela nacionalne vlasti, poslodavce i ostale dionike.

Ova će vam brošura pomoći da

- razumijete pozadinu razvoja Youthpassa
- razmislite o učenju i ostalima pomognete da provjere što su naučili
- Youthpass koristite za razne aktivnosti programa Mladi na djelu
- se povežete i koristite tehničke alate dostupne na internetu kako biste izradili Youthpass potvrde
- se usmjerite kod traženja više informacija o popratnim temama kao što su politički kontekst te praktična i teorijska korist.

Svatko će brošuru početi koristiti u dijelu koji mu je potreban. Dio A može se opisati kao poglavlje za razmišljanje (o čemu treba razmisliti) koje prikazuje pozadinu Youthpassa te glavne ideje i koncepte. Dio B predstavlja primjenu sagledavajući upotrebu Youthpassa i opisujući što je potrebno u praksi.

Dakle:

Zahvaljujemo se svima koji su na različite načine doprinijeli da sve ovo postane stvarnost!

A1

Što je Youthpass?

✦ Rita Bergstein and Mark Taylor

Youthpass je nov način da sudionici programa Mladi na djelu opišu što su radili i naučili (do sada su standardiziran dokaz o tome – potvrdu - imali samo sudionici Europske volonterske službe). Počevši s Razmjenama mladih, Europskom volonterskom službom i Osposobljavanjem, svaki će sudionik imati priliku dobiti Youthpass, a s vremenom će se dodavati ostale akcije.

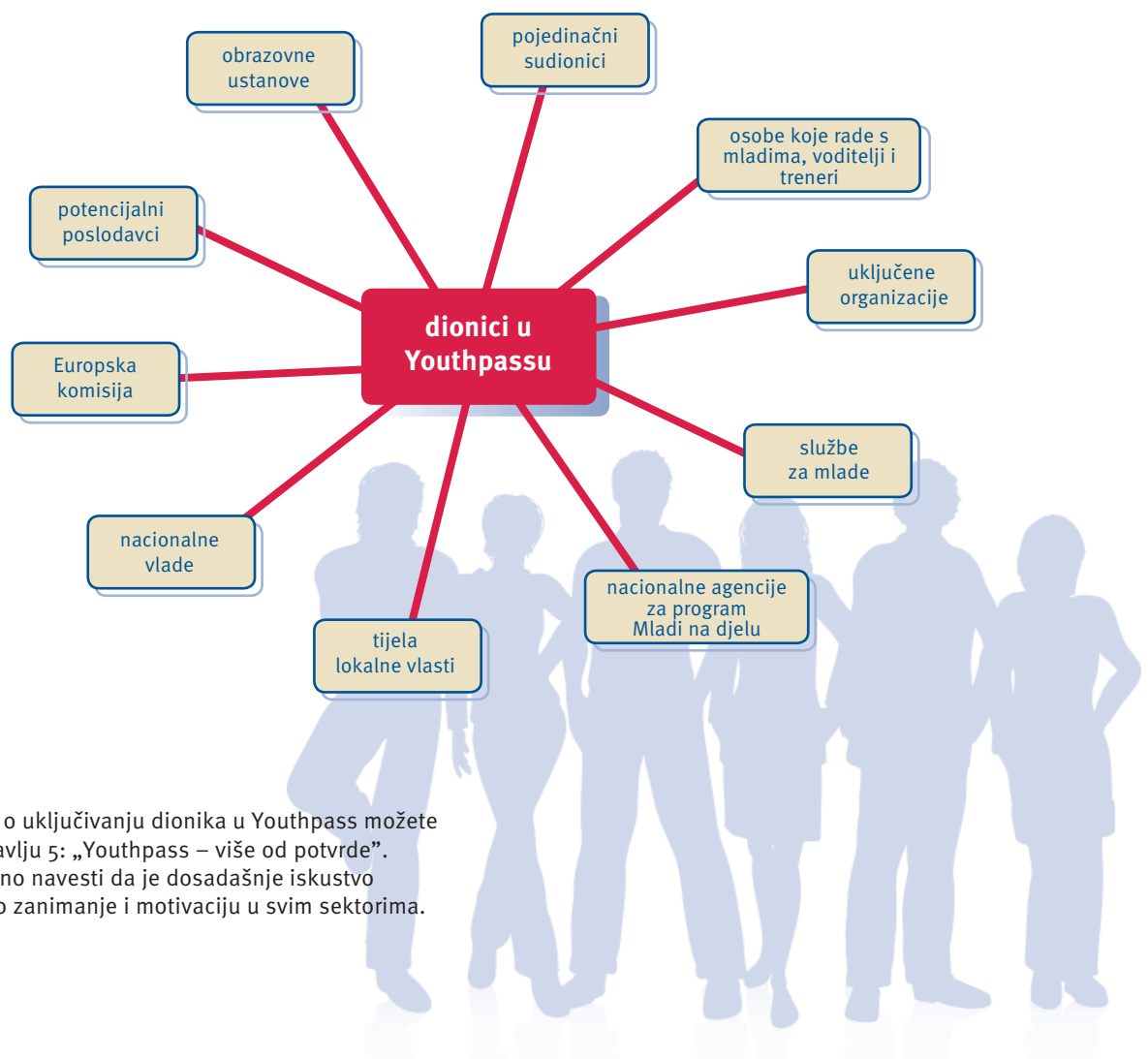
U ovoj ćemo brošuri iznijeti detalje o načinu korištenja Youthpassa i različitim koracima koji su potrebni da bi se pružene prilike iskoristile što je više moguće – ovdje želimo samo dati osnovne informacije. A to znači i osigurati da nema zabune o tome što Youthpass NIJE!

Youthpass JEST 	Youthpass NIJE
potvrda o sudjelovanju koju izdaju organizatori određenih aktivnosti	nešto što daje bilo kakva prava njegovom vlasniku
opis aktivnosti (za sada je uključeno sudjelovanje u Razmjenama mladih, Volonterskoj službi ili Osposobljavanju – ostale akcije će se uvesti naknadno)	formalno priznanje sposobnosti
pojedinačan opis: - poduzetih aktivnosti - ishoda učenja	zamjena za formalnu kvalifikaciju
uvjerenje sudionicima aktivnosti programa Mladi na djelu	dostupan za prikazivanje ishoda učenja iz aktivnosti provedenih u sklopu programa MLADI (koji je završio 2006.)
alat koji ključne kompetencije za cjeloživotno učenje prenosi u praksu	
snažno utemeljen na načelima neformalnog obrazovanja i učenja	
podržan od strane programa Mladi na djelu Europske komisije	
način poboljšanja vidljivosti učenja u sklopu programa Mladi na djelu	
pojašnjenje aktivnosti u sklopu programa Mladi na djelu koje mogu razumjeti osobe koje se ne bave mladima	

A1. Što je Youthpass?

U narednim ćemo poglavljima vidjeti na čemu se sve ovo temelji, kako sudionici sagledavaju same sebe i svoje učenje te kako im se može pružiti potpora i iskoristiti njihovo iskustvo!

Podizanje svijesti o Youthpassu i njegovoj primjeni bit će golem zadatak i trebat ćemo suradnju i potporu cjelokupnog opsega potencijalno zainteresiranih osoba i organizacija kao što su:

Više o raspravi o uključivanju dionika u Youthpass možete pronaći u Poglavlju 5: „Youthpass – više od potvrde”. Ovdje je dovoljno navesti da je dosadašnje iskustvo pokazalo veliko zanimanje i motivaciju u svim sektorima.

A2

Kako se zainteresirati za neformalno obrazovanje i učenje?

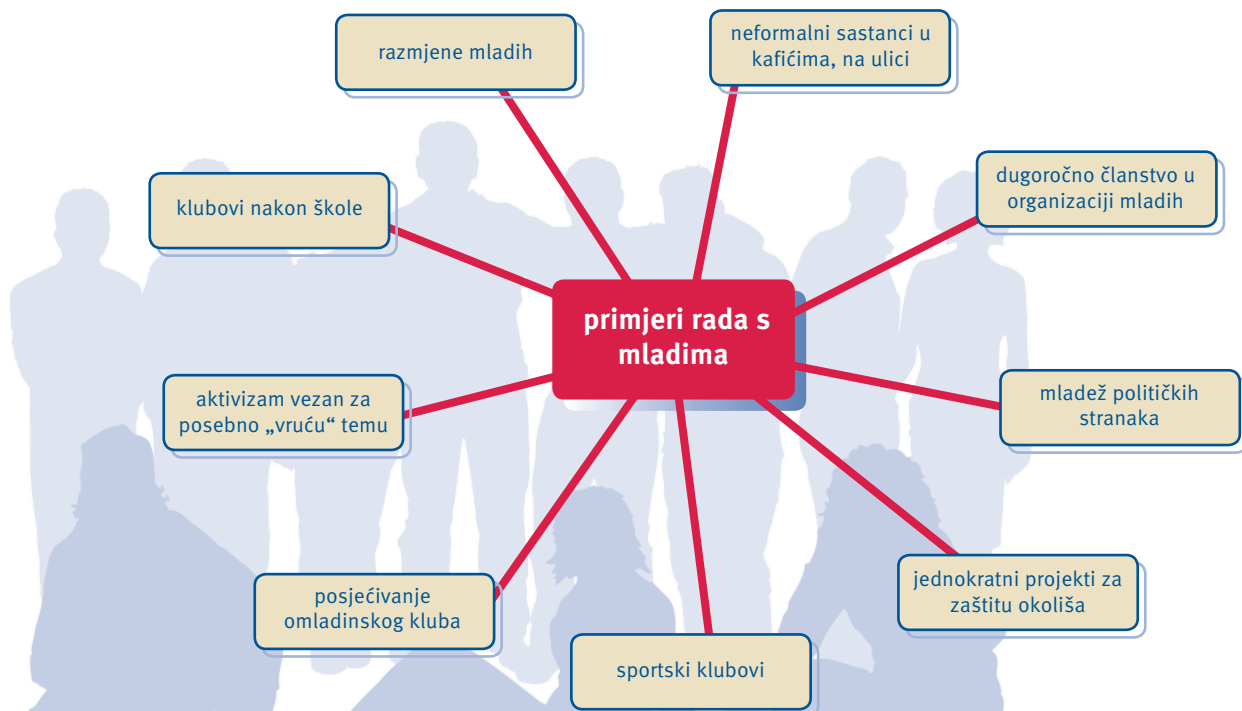
☛ Mark Taylor

U ovoj brošuri i na mnogim drugim mjestima povezanima s programom Mladi na djelu pronaći ćete literaturu vezanu za učenje, a posebno za neformalno obrazovanje i učenje. Čemu? Koji je smisao? U ovome poglavlju pokušavamo proniknuti u neke od razloga i prikazati zašto bi se uopće trebali truditi da se zainteresiramo za sve ovo. Pogledajte što mislite o tome!

Koje mjesto rad s mladima ima u obrazovanju i učenju?

Osobe uključene u rad s mladima već dugo znaju za veliku dobit mladih od toga (i ne odnosi se to uvijek na velike obrazovne ciljeve). No, istina je i da osobe izvan područja

mladih to često ne smatraju prioritetom te ponekad ne znaju što time mladi dobivaju, niti razumiju kako rad s mladima može dati doprinos društvu općenito. Sam rad s mladima teško je svrstati u jednu „ladicu“: ako pogledate stanje u raznim zemljama, rad s mladima mogu podržati ministarstva nadležna za obrazovanje, ministarstva nadležna za rad s mladima, pa čak i ministarstva turizma. Osobe iz prakse su plaćene ili volontiraju, a učile su uglavnom kroz iskustvo ili formalni obrazovni program kojim se stječe kvalifikacija. Za neke se rad s mladima prvenstveno odnosi na poticanje aktivnog uključivanja mladih u društvo, za ostale je to otvoren prostor za učenje, a neki ga pak vide kao oblik društvene kontrole. To ne iznenađuje previše iz razloga što rad s mladima možemo naći u raznim kontekstima. Evo nekih primjera:

☛ Koje ostale vrste rada s mladima poznajete?

A2. Kako se zainteresirati za neformalno obrazovanje i učenje?

Rasprave o konceptima obrazovanja i učenja stare su koliko i Sokrat pa bi za ulaženje u sve definicije, poveznice i gledišta o tome trebalo puno više prostora od onoga koji nam je na raspolaganju. Publikacije i internetske stranice navedene na kraju ovog poglavlja mogu vam pomoći da se detaljnije informirate o ovim temama (a kad se ovo poglavlje prevede na druge jezike, naći ćemo se pred još više uzbudljivih izazova, npr. kako se u argumentiranje uklapaju njemački pojmovi „Erziehung” and „Bildung”).

Zajedno s ostalima (poput Europskog foruma mladih) smatrali smo korisnim da se radi jasnoće razlikuje:

obrazovanje kao sustav i učenje kao proces.

Dakle, neformalno obrazovanje može se smatrati sustavom izvan formalnog obrazovanja koji okuplja resurse, ljude, ciljeve, alate i metode kako bi se došlo do strukturiranog procesa učenja.

Takva razmišljanja, naravno, nameću mnoga pitanja o povezanosti različitih vrsta učenja te razlikovanja formalnih, neformalnih i informalnih elemenata. Iako ne želimo pojednostavniti stvari, trenutno se čini da se svi slažu o sljedećem (pogledajte literaturu na kraju poglavlja koja se odnosi na „Puteve k priznavanju”):

- > *informalno se uči gotovo stalno u svakodnevnom životu (kod kuće, na ulici, u kafićima itd.), no to nije planirana aktivnost;*
- > *neformalno je učenje dobrovoljno, netko pri tome pomaže i planirano je;*
- > *formalno učenje je strukturirano, regulirano je izvana i uključuje neki oblik ovjere.*

U današnje se vrijeme prema informalnom i neformalnom učenju odnosimo kao prema okviru za obrazovne pristupe koje vidimo u radu s mladima. Sve ovisi o kontekstu u kojem koristimo te pojmove. Mnogi sada žele sagledati razne oblike učenja u određenom spektru.

Istraživačica Helen Colley je s kolegama iznijela ideju da je gotovo nemoguće pronaći obrazovnu aktivnost koja je samo formalna ili samo informalna – većina sadrži mješavinu oba elementa (pogledajte literaturu na kraju

ovoga poglavlja). Ako pokušamo zamisliti gdje tu smjestiti rad s mladima, moguće je da ga u spektru vidimo kao mješavinu neformalnih i informalnih elemenata:

formalno (neformalno) informalno

→ **Gdje biste smjestili svoje iskustvo u radu s mladima?**

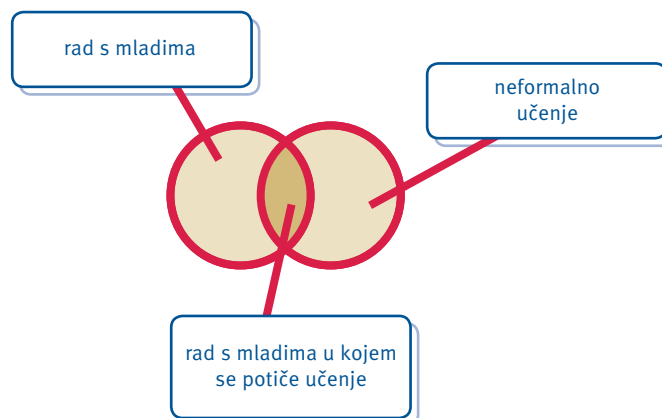
Ako slijedimo načela cjeloživotnog učenja, tada rad s mladima pruža prilike za učenje koje nadopunjuje formalno obrazovanje i može dati doprinos kojeg treba priznati – kako dotičnom pojedincu tako i samom području.

Detaljnije informacije o priznavanju i neformalnom učenju te razvoju u Europi potražite u dva naredna poglavlja: A3: „Vodič za autostopere k priznavanju u području mladih”

A4: „Cjeloživotno učenje je u vašim rukama”.

Što dakle dobivamo od neformalnog učenja?

Prije nego što nastavimo, treba biti jasno da se rad s mladima ne izjednačava s neformalnim učenjem, niti obrnuto. Zato je možda zanimljivije da ih sagledamo kao krugove koji se preklapaju:

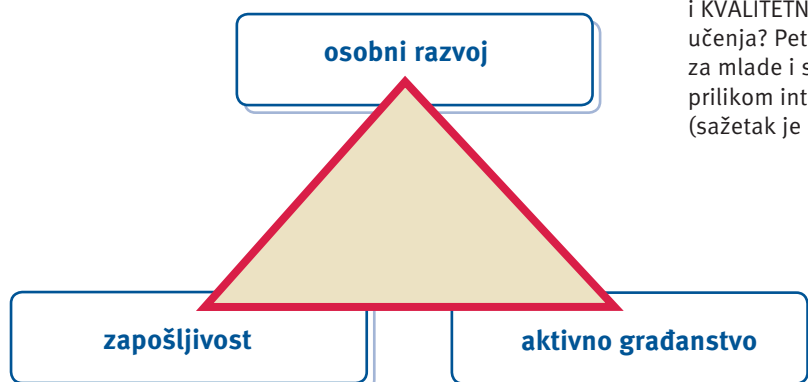
A2. Kako se zainteresirati za neformalno obrazovanje i učenje?

Neformalno učenje prisutno je u različitim situacijama poput osposobljavanja na radnom mjestu u tvornici. No, kod rada s mladima ne radi se samo o učenju, već i o uključivanju ili o istinskoj radosti kad se zajedno zabavljamo! Kod rada s mladima učenje možemo planirati TE smo sretni samim time što možemo koristiti prednosti onoga što se događa neočekivano – koristimo svoju fleksibilnost i izravnu vezu s „ovdje i sada“.

Što mislite što mladi uče sudjelujući u radu s mladima?

Jedan od velikih izazova s kojim se sada suočavamo je da učenje, koje se bez sumnje odvija u radu s mladima, učinimo jasnijim. Učenje do kojeg dolazi u radu s mladima je često nevidljivo, osobama u tom području i onima izvan njega. A ako ga nazovemo „neformalnim” ili čak „informalnim” učenjem, tada postoji opasnost da će ga se smatrati manje vrijednim od onoga što nastaje u formalnom sustavu obrazovanja budući da obično ne vodi k formalnim kvalifikacijama zasnovanim na ispitima. No, u kontekstu života određenog pojedinca, ono što nauči sudjelujući u aktivnostima za mlade može imati isto tako velik učinak (ili veći) na kvalitetu života. U Poglavlju B1 „Kako poduprijeti učenje” potražite savjete i ideje o planiranju učenja i kako ga učiniti vidljivijim u okviru programa Mladi na djelu.

U posljednjih nekoliko godina vidjeli smo kako sve više dolazi do toga da neformalno učenje uvelike doprinosi životima mladih u tri glavna područja koja su međusobno povezana:

U svakoj točki ovoga trokuta možemo zamisliti mnoge teme vezane za učenje koje se mogu učiniti vidljivijima no što su bile do sada. Slijedi nekoliko međusobno povezanih primjera:

Vezano za **osobni razvoj**: sagledavanje mog odrastanja, što želim postati i raditi? Kako živim i surađujem s ostalima? Kako učim? Dobivanje uvida u moje snage i slabosti...

Vezano za **aktivno građanstvo**: kako je moje sudjelovanje u radu s mladima povezano sa širim društvom? Što poduzimam da u ono što radimo uključim ostale? Do koje mjere u praksi provodim slogan „razmišljaj globalno, djeluj lokalno”? Na koji način djelujemo demokratski? Gdje je potrebno zaštititi ljudska prava? Kako mogu nešto promijeniti?...

Vezano za **zapošljivost**: koje mi „meke vještine” (soft skills) trebaju za učinkovit timski rad? Na koji način preuzimam inicijativu? Koje su moje „tvrde vještine” (hard skills) povezane s upravljanjem projektom (izrada proračuna, planiranje, procjena rizika itd.)? Kako mogu drugima opisati što sam i tko sam?...

Što biste još uvrstili u trokut u odnosu na aktivnosti programa Mladi na djelu?

Kako znamo da naše neformalno učenje vrijedi?

Naravno da činjenica da ste sudjelovali u aktivnostima programa Mladi na djelu sama po sebi ne dokazuje učenje. Da bi se došlo do učenja, aktivnosti (i vaše sudjelovanje) trebaju VODITI K učenju. Treba biti DOBRO i KVALITETNO. No, što je točno „kvaliteta” neformalnog učenja? Peter Lauritzen, voditelj Odjela za mlade u Upravi za mlade i sport Vijeća Europe, dao je upečatljiv odgovor prilikom intervjua za srpsku nevladinu udrugu „Hajde da” (sažetak je dat u natuknicama) u kojem izlaže što treba

A2. Kako se zainteresirati za neformalno obrazovanje i učenje?

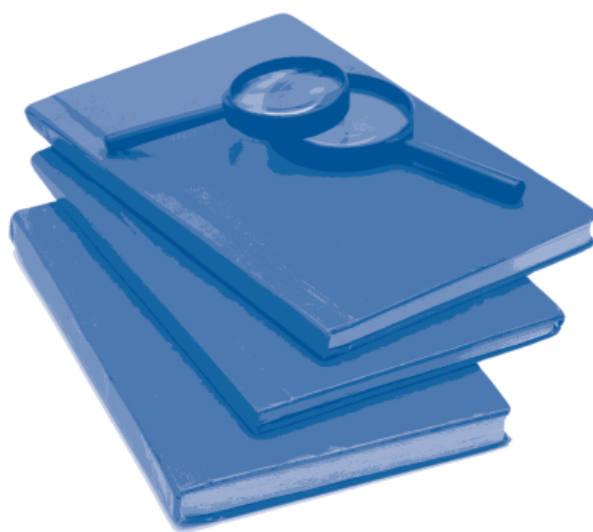
razmatrati prilikom procjene kvalitete nekog projekta neformalnog učenja:

- > jasnoću svrhe i ciljeva
- > primjerene materijalne uvjete učenja
- > osposobljeno osoblje (volonteri ili profesionalci)
- > usredotočenost na osobe koje uče
- > usmjerenost na rješenja
- > uporabu raznolikih metoda
- > dobru uravnoteženost između pojedinačnog i grupnog učenja
- > primjerenu duljinu vremena predviđenog za učenje, opuštanje i slobodno vrijeme
- > prostor za interkulturalne veze i odražavanje njihova utjecaja na proces učenja
- > dobro poznavanje prethodnog učenja i dobru informiranost o planiranoj uporabi učenja
- > razboritu uravnoteženost spoznajnih vještina i vještina vezanih za usavršavanje unutar procesa učenja i izvan njega
- > samopromišljanje
- > procjenu napretka i poteškoća
- > vlastitu procjenu
- > grupnu evaluaciju.

Peter nastavlja navodeći da „standardi kvalitete (neformalnog učenja) trebaju izrasti iz postupka razvoja i postupnog usuglašavanja tijela javne vlasti i onih koji provode učenje u suradnji s istraživačkom zajednicom. To treba voditi k sustavu usuglašene procjene, usavršavanju evaluatora i provedbi učinkovitog i transparentnog sustava.”

Među skorašnjim primjerima takvog postupka na djelu je razvoj Europskog portfelja za osobe koje rade s mladima i voditelje mladih (pogledajte literaturu na kraju ovoga poglavlja). Okupljen je širok opseg dionika kako bi osmislili okvir da osobe iz prakse mogu sagledati sebe i svoj rad u kontekstu neformalnog učenja. Važno je napomenuti da je Portfelj samo jedan korak k definiranju standarda kvalitete rada s mladima u Europi – tijekom nekoliko sljedećih godina trebamo vidjeti kako će ga iskoristiti zajednica koja radi s mladima.

Dug je put do potpunog usuglašavanja o standardima kvalitete u neformalnom učenju. Čitav postupak za Youthpass će nam poslužiti kao korisna karta koju treba slijediti i učiti tijekom puta!

...> Što biste dodali popisu ili promijenili u odnosu na svoju praksu?

A2. Kako se zainteresirati za neformalno obrazovanje i učenje?

Literatura i daljnje informacije

Sve je više brošura, stručnih radova i izvješća o tim ključnim pitanjima - internetska stranica na kojoj se nalazi Youthpass također sadrži mnoge od njih. Evo nekih polaznih točaka:

Neformalno obrazovanje i učenje – pozadina

Tema časopisa Coyote iz lipnja 2006. (zajednički ga izdaju Vijeće Europe i Europska komisija) je neformalno učenje i obrazovanje sa stajališta mjerodavnih europskih institucija, organizacija za mlade i osoba iz prakse.

<http://www.youth-partnership.net/youth-partnership/publications/Coyote/11/Index>
(pristup 15. 09.2008.)

Istražite povijest i sadašnja kretanja u informalnom i neformalnom obrazovanju na internetskoj stranici informalnog obrazovanja:

<http://www.infed.org/>
Dva dobra primjera razmišljanja dostupnog na toj stranici su članak Alana Rodgera o novoj paradigmi neformalnog i informalnog obrazovanja:

http://www.infed.org/biblio/non_formal_paradigm.htm
i članak, čiji su autori Helen Colley, Phil Hodgkinson i Janice Malcolm, o povezanosti informalnog, neformalnog i formalnog učenja:

http://www.infed.org/archives/e-texts/colley_informal_learning.htm
(pristup 15. rujna 2008.)

UNESCO-va radna skupina za obrazovanje za 21. stoljeće, uključujući Delorsovo izvješće:

<http://www.unesco.org/delors/>
(pristup 15. rujna 2008.)

Iznimno koristan internetski forum o „Prepoznavanju i potvrđivanju neformalnog i informalnog učenja za osobe iz prakse i akademsku zajednicu” kojega omogućava Europski centar za razvoj strukovne izobrazbe (Cedefop):

<http://communities.trainingvillage.gr/nfl>
(pristup 15. rujna 2008.)

Europska unija

Opširan uvod u doprinos obrazovanja i osposobljavanja Lisabonskoj strategiji:

http://ec.europa.eu/education/index_en.html
(pristup 15. rujna 2008.)

„Rezolucija o priznavanju vrijednosti neformalnog i informalnog učenja unutar područja za mlade u Europi” temeljem odluke Vijeća ministara EU-a:

<http://europa.eu/scadplus/leg/en/cha/c11096.htm> ili <http://tinyurl.com/m7ske>
(pristup 15. rujna 2008.)

Izvješće s konferencije „Mostovi k priznavanju” obiluje primjerima inicijativa za priznavanje raznih oblika rada s mladima diljem Europe:

<http://www.salto-youth.net/bridgesforrecognition/>
(pristup 15. rujna 2008.)

A2. Kako se zainteresirati za neformalno obrazovanje i učenje?

internet poveznice

Vijeće Europe

Uprava za mlade Vijeća Europe:

www.coe.int/youth

Tu možete naći i „Europski portfelj za osobe koje rade s mladima i voditelje mladih” i učitati ga besplatno:

www.coe.int/youthportfolio

(pristup 15. rujna 2008.).

Preporuka Odbora ministara o promidžbi i priznavanju neformalnog obrazovanja/učenja:

<http://tinyurl.com/z52r7>

(pristup 15. rujna 2008.).

Europski forum mladih

Članke koji sadrže stajališta Europskog foruma mladih o ulozi organizacija mladih u pružanju neformalnog obrazovanja/učenja možete pronaći na:

http://www.youthforum.org/en/policy_papers.htm

(pristup 15. rujna 2008.).

A3

Vodič za autostopere za priznavanje neformalnog učenja u području mladih

➔ Darko Marković

„Što dobivam?
Oh, što dobivam?“
The Buzzcocks

U tijeku su mnoge formalne, neformalne i informalne rasprave o tome kako poboljšati priznavanje učenja u području za mlade. Neki smatraju da već ima dovoljno prilika za stjecanje priznavanja, neki su izrazito zabrinuti zbog „formaliziranja neformalnoga”, a neki to još uvijek smatraju rasipanjem resursa, dok drugi vjeruju da je baš pravi trenutak za rad na razvoju novih strategija priznavanja. Očito je da zbog mnogo različitih razloga pitanje priznavanja dotiče samu srž rada s mladima i neformalnog obrazovanja, te rijetko kojeg sudionika tih rasprava ostavlja potpuno ravnodušnim.¹

Slijedom tih „užarenih rasprava” čini se da su neka od glavnih pitanja povezana s priznavanjem: Kako možemo približiti s jedne strane institucionalne političke ciljeve i s druge strane stvarnost rada s mladima u Europi? Koji su glavni izazovi i „zone rastezljivosti” za nas, osobe koje rade s mladima/voditelje mladih, mentore i predavače u tom postupku? Koje su potencijalne opasnosti i klopke za rad s mladima i neformalno obrazovanje? I koje su moguće koristi za mlade s kojima radimo?

Iako znamo da je konačan odgovor „42”², ovo poglavlje se ipak usuđuje baviti prethodno navedenim pitanjima te ponuditi kratak vodič za promišljanje i odgovore na neke od velikih dilema povezanih s priznavanjem učenja u području rada s mladima. Dakle, vežite pojaseve...

Trenutno stanje javne politike na europskoj razini

U svibnju 2006. Vijeće Europske unije usvojilo je „Rezoluciju o priznavanju vrijednosti neformalnog i informalnog učenja u području za mlade u Europi”. U toj rezoluciji Vijeće navodi da „rad i postignuća mladih kao i osoba aktivnih u radu s mladima i organizacijama za mlade zaslužuje veće priznavanje kako bi se osnažila njihova vrijednost i vidljivost, te da zaslužuju dužnu pažnju poslodavaca, formalnog obrazovanja i civilnog društva u cjelini”.³ Nadalje, Vijeće poziva zemlje članice

EU-a i Europsku komisiju da se uključe u razvijanje alata za priznavanje prilagođenih mladima kako bi se „prepoznale i priznale njihove vještine i kompetencije koje stječu neformalnim i informalnim učenjem”⁴. Iako ovaj službeni poziv „s visoke razine” može iznenaditi, to je samo dio istog „vala” ponovnog promišljanja o učenju i obrazovanju u Europi koje je započelo u Lisabonu 2000⁵.

U tom je smjeru u proteklih 6-7 godina postavljeno nekoliko putokaza⁶ i istraženi su različiti putevi⁷ k boljem priznavanju učenja do kojega dolazi u sektoru za mlade. No, ostaje pitanje kako možemo bolje povezati javnu politiku i praksu priznavanja?

Zbunjujuća riječ „priznavanje”

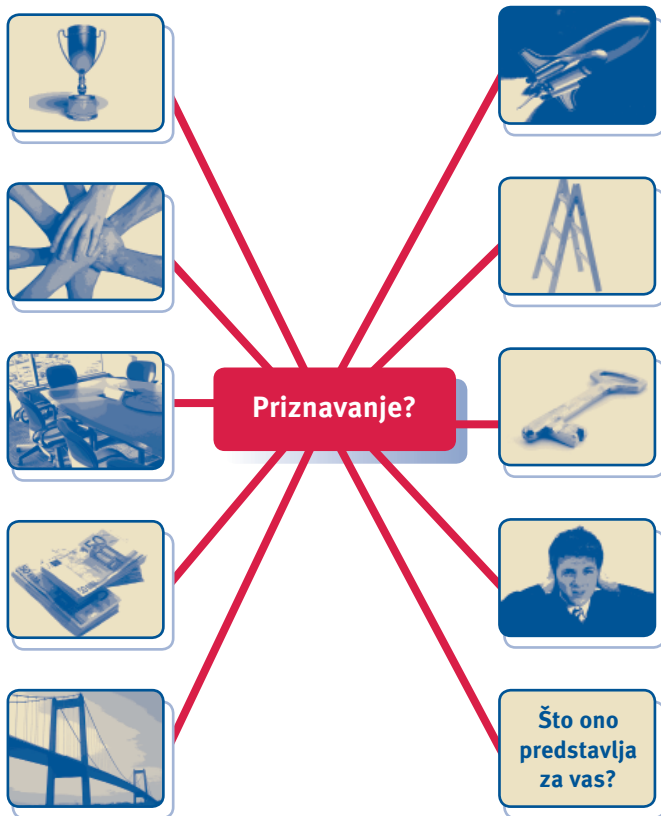
Iz osobnog iskustva u radu s priznavanjem⁸ mogu vam reći da uporaba same riječi može dovesti do zabune. Prvenstveno postoje poteškoće kod prevođenja engleskog naziva u ostale jezike, a da se ne izgubi prvotno značenje.

➔ Kako se „recognition” kaže na vašem jeziku?

Drugo, riječ „priznavanje” priziva čitav niz raznih asocijacija: neki pomisle na akreditaciju, ostali na potvrde ili čak svjedodžbe/diplome, dok ostali možda misle na pridavanje veće vrijednosti nečemu. I svi su u pravu, no jedino misle na različite *mehanizme i postupke priznavanja*.⁹ A ako mu pristupimo s metaforičkog gledišta, kako biste zamislili „priznavanje u području za mlade”?

A3. Vodič za autostopere za priznavanje neformalnog učenja u području mladih

→ **Predstavlja li neka od ovih slika za vas priznavanje u području mladih? Koja/koje i zašto?**

Treći problem kod razumijevanja priznavanja je vezan za potencijalne *predmete priznavanja*. U kontekstu polja rada s mladima, netko može pomisliti na bolje priznavanje sektora za mlade u cjelini, zanimanja osoba koje rade s mladima, sposobnosti predavača, obrazovnih programa, onih koji ga pružaju, sudjelovanja, kvalifikacija i posljednje, no ne manje važno, predmet priznavanja može biti *učenje mladih, kako postupak, tako i ishodi aktivnosti za mlade*. Kad razmišljamo o priznavanju, ovo posljednje sadrži najmanje proturječnosti pa su Youthpass i ova brošura prvenstveno usmjereni na to.

Zaključno, najveću zbrku oko priznavanja obično stvara miješanje dva međusobno povezana, no ipak različita postupka: *formalnog priznavanja i društvenog priznavanja*¹⁰. Formalno priznavanje učenja (koje se ponekad naziva i „kodificiranim”) je pridavanje formalne vrijednosti i formalnog statusa novim kompetencijama stečenima sudjelovanjem u obrazovnoj aktivnosti za mlade (npr. razmjena mladih, Europska volonterska

služba, osposobljavanje itd.), što uključuje mehanizme poput certificiranja. S druge strane, kod društvenog priznavanja se više radi o pridavanju društvene vrijednosti samom učenju i njegovom priznavanju, kao i pozitivnom stavu zajednice i uvažavanju aktivnosti u sektoru mladih.

Ista se vrsta logike može primijeniti prilikom razmišljanja o statusu sektora mladih i neformalnog obrazovanja u vašoj zemlji i ostalim europskim zemljama. Zbog različitih društvenih, obrazovnih i političkih čimbenika, postoje velike razlike među zemljama koje se odnose na priznavanje rada s mladima i neformalnog obrazovanja. Primjerice, u nekim zemljama možete naći službeno priznato zanimanje osobe koja radi s mladima/predavača, no istovremeno je društveno priznavanje ove vrste posla relativno malo. U drugim zemljama može postojati značajna financijska potpora i društveno uvažavanje aktivnosti rada s mladima, no uopće nema formalnog priznavanja.

→ **Uzimajući u obzir te dvije dimenzije priznavanja, gdje biste uvrstili status rada s mladima i neformalnog obrazovanja u vašoj zemlji?**

Visoko formalno priznavanje		
Nisko formalno priznavanje		
	Nisko društveno priznavanje	Visoko društveno priznavanje

A3. Vodič za autostopere za priznavanje neformalnog učenja u području mladih

Razumijevanje vlastitog rada s mladima

Sljedeći izazov povezan s praksom priznavanja učenja u aktivnostima za mlade odnosi se na samo razumijevanje rada s mladima, temeljne svrhe i prakse.

....> **Kad razmišljate o razlozima i prirodi aktivnosti koje provodite s mladima, smatrate li ih prvenstveno aktivnostima za slobodno vrijeme, obrazovanje i učenje ili društvenim aktivizmom odnosno kombinacijom svih triju vidova?**

o	Slobodno vrijeme i zabava	10
o	Učenje i obrazovanje	10
o	Društveni aktivizam	10

Način na koji sagledavate glavnu svrhu i način pristupa radu s mladima može u značajnoj mjeri utjecati kako sagledavate pozive na šire i bolje priznavanje učenja u sektoru za mlade i stav prema tome.

„Privlačan rad s mladima”

Prije dvije godine imao sam priliku raditi kao predavač za organizaciju International Young Nature Friends (IYNF) koja je poduzela vrlo hrabar korak da nakon mnogih desetljeća postojanja razmotri svoju temeljnu svrhu. Potaknuti značajnim opadanjem zanimanja mladih za njihove aktivnosti počeli su dubinski analizirati samu prirodu rada kojeg su provodili s mladima (kao i samu prirodu funkcioniranja svoje organizacije). I pronašli su vrlo zanimljiv koncept „privlačnog rada s mladima”.¹¹ Nekima to može izgledati kao jednostavan marketinški trik, no to je u biti bio izvrsno osmišljen koncept koji je njihovim aktivnostima za mlade na otvorenom dao jasniju obrazovnu dimenziju planiranog (neformalnog) obrazovanja i osigurao jasnu komunikaciju s mladima zainteresiranima za sudjelovanje. Na stare dobre šetnje po šumi ili planinarske aktivnosti više se nije gledalo samo kao na priliku za druženje s mladima i vezu s prirodom, već isto tako kao prilike za planirano neformalno učenje zasnovano na vrijednostima kako bi se učilo o timskom radu, raznolikosti, održivom razvoju, zaštiti okoliša itd.¹²

U IYNF-u su bili uvjereni da će ta vrsta aktivnosti biti privlačnija današnjoj mladeži. Što mislite?

Priznavanje učenja – način da aktivnosti za mlade postanu još privlačnije?

Kad pogledam unatrag i razmislim o vlastitom učenju kroz rad mladima i neformalno obrazovanje, shvaćam kako je upravo to mjesto gdje sam naučio neke od najvažnijih stvari u životu, primjerice: što zaista znači preuzeti inicijativu, kako učinkovito komunicirati, kako razumjeti kulturne razlike i na koji način one utječu na komunikaciju, kako raditi u timu, kako voditi projekt, kako se konstruktivno zauzeti za svoja prava i još mnogo toga.¹³

....> **Što je najvažnije što ste naučili kroz rad s mladima vezano za znanje, vještine i stavove?**

Kao voditelji mladih, mentori ili treneri koji se bave aktivnostima za mlade, trebamo biti ponosni i ne smijemo biti previše skromni kad se radi o važnosti učenja mladih s kojima radimo. Zaista, u aktivnostima za mlade diljem Europe ima toliko dragocjenog učenja. No, ostaje pitanje: možemo li mladima s kojima radimo ponuditi više? Možemo li ponuditi više od osobnog zadovoljstva te samopouzdanja i iskustva koje je obično vrlo teško objasniti osobama izvan područja mladih?

Da bude jasno, ono o čemu učimo ili podučavamo u sklopu rada s mladima je od ključne važnosti i potrebno svugdje, no ipak ponekad nedostaje „sustav prevođenja” kako bi o tim ishodima učenja komunicirali s ostalim sektorima i „dionicima” (obiteljima, školama, potencijalnim poslodavcima itd.). Kad bi postojao sustav priznavanja koji može osigurati zajednički jezik (prevoditeljski alat) za učenje, koji je razumljiv kako unutar tako i izvan područja za mlade (i civilnog društva), zar to ne bila važna dodana vrijednost našim razmjenama mladih, osposobljavanju, Europskoj volonterskoj službi? To je trenutak jasnog prepoznavanja potrebe za osmišljavanjem alata za priznavanje prilagođenog mladima.

....> **U kojoj bi mjeri po vašem mišljenju postojanje takvog alata naš rad s mladima učinilo još privlačnijim mladima i lakše razumljivim osobama izvan područja mladih?**

A3. Vodič za autostopere za priznavanje neformalnog učenja u području mladih

Zašto trebamo priznavanje – je li glavni pokretač zapošljivost?

Ne uzimajući u obzir politički ideal da „Europa postane društvo zasnovano na znanju kroz perspektivu vrednovanja cjeloživotnog i općeživotnog učenja”,¹⁴ u praktičnom smislu pozivanje na veće priznavanje neformalnog učenja osobe koje rade s mladima često smatraju samo kao inicijative koje pokreće tržište. Sada želim raspravljati o tome da postoje i drugi razlozi za više priznavanja onoga što mladi nauče kroz aktivnosti za mlade: radi se o pomaganju mladima da steknu više samopouzdanja i razviju samouvjerenost; za neke je mlade mogućnost sudjelovanja u aktivnostima za mlade jedina prilika za neku vrstu obrazovanja; to može biti alat za borbu protiv diskriminacije i rad na društvenoj uključenosti, no isto tako i način za poboljšanje statusa rada s mladima općenito. Istovremeno se ne trebamo bojati pitanja zapošljivosti kao takvog. Usprkos činjenici da većina inicijativa za rad s mladima nema nikakve veze s izgledima za zapošljavanje sudionika, već se više bave osobnim razvojem i društvenim aktivizmom (aktivnim građanstvom) mladih, pretpostavljam da bi se svaka osoba koja radi s mladima složila da među mladima postoji legitimna i sve važnija potreba za boljom zapošljivošću (pogledajte i „trokut neformalnog učenja” u poglavlju A2). Posebno uzimajući u obzir sadašnje stope nezaposlenosti diljem Europe, zar mi kao osobe koje rade s mladima nismo odgovorni da učinimo sve što je u našoj moći da se odgovori na te potrebe?

O „fobiji od moći” i odgovornosti

Druga velika briga među osobama koje rade s mladima i trenerima vezana za priznavanje je sljedeće pitanje: „A TKO će provoditi priznavanje?” Ovo pitanje postaje sve važnije ako je glavina moći za lakše priznavanje učenja sudionika data nama – osobama koje rade s mladima i predavačima. Sjajno!

→ **Kakav je vaš odnos prema moći povezan s vašom ulogom osobe koja radi s mladima, trenera ili mentora?**

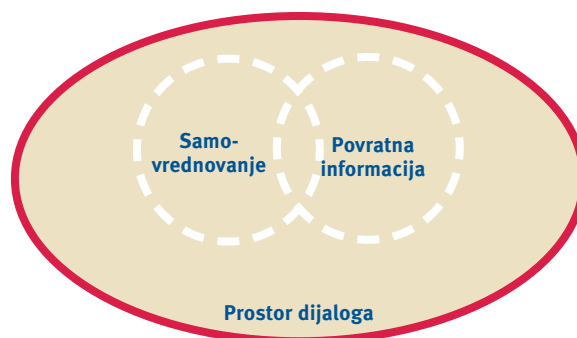
Iako za naše aktivnosti nastojimo stvoriti okruženje u čijem je središtu sudionik, ne treba podcjenjivati prirodnu moć neravnoteže u ovakvoj vrsti veze – moć koja se dovodi u vezu s ulogom osobe koja radi s mladima/mentora/trenera¹⁵.

Za mene takva moć nije nužno negativan koncept ukoliko

se odražava i koristi konstruktivno. Zapravo, postoji snažna veza između moći i (obrazovne) odgovornosti osoba koje rade s mladima/mentora/trenera i sudionikova učenja. I ne trebamo je se bojati! Da bude jasno, ne želim predlagati da prilikom obrazovanja i ispitivanja trebamo postati autokrati, to nikako. Samo želim raspravljati o našoj osviještenosti koja se odnosi na moć koju imamo i da svoju obrazovnu odgovornost trebamo uzeti ozbiljno kako bi sudionici u budućnosti imali koristi.

Vrednovanje ili samovrednovanje – je li to upitno?

Nastavno na temu moći, razmišljajući o priznavanju učenja u području mladih, mnoge osobe koje rade s mladima/mentori/treneri zauzimaju stav kako je ISKLJUČIVO samovrednovanje koje provode sudionici prihvatljiv oblik vrednovanja učenja u neformalnom obrazovanju. Vrednovanje koje provode osobe koje rade s mladima/treneri smatra se više „korakom unatrag” prema tradicionalnom sustavu ocjenjivanja u školama i potpuno suprotnim vrijednostima neformalnog obrazovanja. No, razmišljanje na način podvojenosti („ili-ili”) nije baš tako lako. Dakle, koristeći pristup koji je sadržan u Youthpassu, rekli bismo da se ne radi isključivo o samovrednovanju, niti samo o vrednovanju. To je u stvari *samovrednovanje obogaćeno povratnim informacijama u prostoru za dijalog*.

Ovdje je ključna riječ *dijalog* koji može uključivati povratne informacije ili grupni razgovor¹⁶ kao uzajamni postupak razmjene u sigurnom okruženju u kojem se sastaju dvije (ili više) perspektiva u „potrazi” za zajedničkom istinom. Zašto je to tako? Iako je samovrednovanje bliže poželjnoj demokratskoj prirodi neformalnog obrazovanja u čijem je središtu sudionik, potrebno je obzir uzeti određene točke. Među glavnim preduvjetima primjerenog samovrednovanja je razina razvoja sudionika u odnosu na njihovu sposobnost samoosviještenosti¹⁷.

Samoosviještenost je sposobnost povezivanja s vlastitim snagama i slabostima, tako da ne precjenjujemo niti podcjenjujemo svoju izvedbu, ponašanje ili učenje. Taj je

A3. Vodič za autostopere za priznavanje neformalnog učenja u području mladih

alat nužan u životu, a najbolje se razvija kroz povezanost s ostalima i njihove povratne informacije¹⁸.

Zato je važan *prostor za dijalog*, ne samo radi rezultata postupka (tj. da bismo imali točan opis ishoda učenja), već i radi potpore razvoju sudionikove sposobnosti samoosviještenosti. Zapravo, ovo posljednje sudioniku može vrijediti više nego sam ishod. Što mislite? Kako vidite povezanost vrednovanja i samovrednovanja u radu s mladima? Na koji način pružate potporu razvoju samoosviještenosti vaših sudionika/volontera?

imamo pravo zapitati: „Što time dobivamo/gubimo?” No, glavno pitanje koje si trebamo postaviti i dalje ostaje: „Što mladi danas trebaju da bi živjeli u Europi? A što mi možemo učiniti po tom pitanju?”

I kad je već o tome riječ: „Hoću li za izradu ovoga teksta dobiti Youthpass?”

Priznavanje u praksi

Došavši na kraj puta i podsjećajući se poziva ministara na „priznavanje vještina i sposobnosti koje mladi stječu” kroz aktivnosti za mlade, netko se možda pita je li zaista moguće održati primjerenu ravnotežu između očuvanja autonomije i kreativnosti u radu s mladima s jedne strane, te s druge strane pružanja prilike mladima za (formalno) priznavanje njihovih sposobnosti? Dakle, čini mi se da su oni koji su razvijali Youthpass ovu dilemu ozbiljno razmotrili te ponudili neka praktična i kreativna rješenja¹⁹.

To se naravno nama (osobama koje rade s mladima/mentorima/trenerima) može činiti kao „više rada i opterećenja” kako bismo alate za priznavanje poput Youthpassa provodili u projektima, stoga naravno da

¹ Uvid u rad po pitanju priznavanja potražite u: Markovic, D. (2006.): „Korak prema priznavanju neformalnog učenja u Srbiji i Crnoj Gori”, časopis „Coyote”, broj 11, suradnja Vijeća Europe i Europske komisije, <http://www.youth-partnership.net/youth-partnership/publications/Coyote/11/Index>

² Adams, D. (1984.): „Vodič kroz Galaksiju za autostopere”. Prema ovom sjajnom romanu, u bližoj prošlosti je grupa hiperinteligentnih bića svih dimenzija odlučila konačno odgovoriti na veliko pitanje Života, Svemira i Svega ostaloga. Stoga su izradili nevjerojatno snažno računalo Duboka misao. Nakon što je golem računalni program radio (ubrzanih sedam i pol milijuna godina), objavljen je odgovor. Konačni odgovor o Životu, Svemiru i Svemu ostalome je... (neće vam se svidjeti...) je...⁴². Nažalost, prvotno je pitanje tijekom postupka zaboravljeno!

³ Rezolucija Vijeća EU-a i predstavnika Vlada zemalja članica EU-a, sastanak unutar Vijeća o priznavanju vrijednosti neformalnog i informalnog učenja u području za mlade u Europi, objavljena u Službenom listu Europske unije 20.7.2006.

⁴ isto

⁵ Više informacija o Lisabonskom procesu i kako je povezan s područjem za mlade potražite u poglavlju A4 „Cjeloživotno učenje je u vašim rukama” u ovoj brošuri.

⁶ Schild, H.J., Von Hebel, M. (2006.): „Putokazi k formalnom i društvenom priznavanju neformalnog i informalnog učenja u radu s mladima”, časopis „Coyote”, broj 11, suradnja Vijeća Europe i Europske komisije: <http://www.youth-partnership.net/youth-partnership/publications/Coyote/11/Index>

A3. Vodič za autostopere za priznavanje neformalnog učenja u području mladih

⁷ Suradnja Vijeća Europe i Europske komisije (2004.): „Putevi potvrđivanja i priznavanja obrazovanja, osposobljavanja i učenja u području mladih”, radni dokument

⁸ Marković, D. (2006.) : „Korak prema priznavanju neformalnog učenja u Srbiji i Crnoj Gori”, časopis „Coyote”, broj 11, suradnja Vijeća Europe i Europske komisije: <http://www.youth-partnership.net/youth-partnership/publications/Coyote/11/Index>

⁹ Više informacija potražite u: Chisholm, Lynne (2005.): Šalabahter nazivlja o priznavanju u izvješću „Mostovi k priznavanju”: <http://www.salto-youth.net/bridgesforrecognition/>

¹⁰ isto

¹¹ Međunarodna organizacija „International Young Nature Friends” - IYNF (2005.): Priručnik „Privlačan rad s mladima – vodič za uspjeh u praksi”, IYNF, Prag: http://www.iynf.org/obsah/materials/documents.php?id_document=31

¹² Više informacija o konkretnim aktivnostima i primjerima „privlačnog rada s mladima” potražite u glasilu „Mladih prijatelja prirode” „Raznolikost”: <http://iynf.org/obsah/materials/variety.php>

¹³ Više informacija o potencijalu za učenje u području mladih potražite u poglavljima A4 „Cjeloživotno učenje je u vašim rukama” i B1 „Kako poduprijeti učenje” u ovoj brošuri.

¹⁴ Pogledajte zaključke Predsjedništva Europskog vijeća na sastanku u Lisabonu 23. - 24. 3. 2000. [http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?lang=en&id=1296&mode=g&name=](http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?lang=en&id=1296&mode=g&name=,), „Memorandum o cjeloživotnom učenju”: http://ec.europa.eu/education/policies/2010/comp_en.html#2 ili poglavlje A4 „Cjeloživotno učenje je u vašim rukama” u ovoj brošuri.

¹⁵ Titley, G., urednik (2002): „Paket s osnovama za osposobljavanje T-kit”, suradnja Vijeća Europe i Europske komisije, Strassbourg, http://www.youth-partnership.net/youth-partnership/publications/T-kits/T_kits

¹⁶ Kod praktične primjene Youthpassa postoje određene razlike vezane uz njegovo korištenje u različitim vrstama akcija. Više praktičnih prijedloga o njegovoj uporabi u raznim grupnim aktivnostima potražite u dijelu B ove brošure.

¹⁷ Goleman, D. (1998): „Rad s emocionalnom inteligencijom”, Bantam books, New York

¹⁸ Više o ulozi povratnog informiranja u obrazovnom okruženju potražite u: Luft, J. and Ingham, H. (1955.): „Joharin prozor – grafički model međuljudske osviještenosti” ili pročitajte kolumnu Marka Taylora u časopisu „Coyote”, broj 12, str. 46: <http://www.youth-partnership.net/youth-partnership/publications/Coyote/12/Index>

¹⁹ Više informacija i praktičnih savjeta o načinu učenja i priznavanja u raznim aktivnostima za mlade potražite u poglavlju A5 „Youthpass – više od potvrde” i dijelu B ove brošure.

A4

Cjeloživotno učenje je u vašim rukama

☛ Manfred von Hebel

Zašto nam je ova vježba potrebna? – uvod

Europska komisija je u studenom 2005. predložila preporuku o „Ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje”. Ova preporuka po prvi puta pruža europski referentni alat o ključnim kompetencijama koje primjerice trebaju mladi za daljnje učenje i aktivno sudjelovanje u društvu. Svrha ove preporuke Europske komisije bila je potaknuti i olakšati rasprave i reforme o nastavnim programima na nacionalnoj razini te razviti strategije cjeloživotnog i općeživotnog učenja. Europski parlament i Vijeće EU-a su je usvojili 18. prosinca 2006.

Zemlje članice Europske unije djeluju kako bi unaprijedile svoje obrazovne sustave. To može uključivati prijelaz iz prijenosa znanja kao takvog u razvijanje kompetencija koje se lakše prenose i koje osposobljavaju mlade za život kad odrastu, kao i daljnje učenje. To zahtijeva različite pristupe organizaciji učenja kao i nove sposobnosti svih uključenih u obrazovne procese.

Cjeloživotno i općeživotno učenje podrazumijeva da se uz formalno obrazovanje u obzir uzima širok opseg okruženja u kojima se uči. Tako se nadopunjuju formalno, neformalno i informalno učenje. Tu važnu ulogu ima područje mladih, kao jedno od glavnih pružatelja neformalnog učenja. Sposobnosti stečene u području mladih na temeljnoj razini doprinose osobnom ispunjenju, aktivnom sudjelovanju, zapošljivosti i društvenom uključivanju mladih.

U ovom se članku objašnjava zašto i kako se razvijao okvir za ključne kompetencije te zašto je to izuzetno primjenljivo na neformalno učenje u području mladih, posebno za priznavanje toga učenja pomoću instrumenata kao što je Youthpass.

Raznolikost i složenost današnjeg življenja nalažu da se u većini slučajeva ne može jednostavno na brzinu dati jedinstven odgovor, rješenje „ili-ili”, već se trebamo nositi s napetostima među vidovima koji se možda na prvi pogled čine proturječnima ili nekompatibilnima. Moramo razmišljati i djelovati integrirano i stalno uzimati u obzir velik broj različitih mišljenja, ideja i pojmova.

Naše društvo sve više ovisi o znanju i osiguravanju informacija. Otuda sve veća potražnja za ključnim kompetencijama u osobnoj, javnoj i stručnoj sferi. Mijenja se način na koji ljudi pristupaju informacijama i uslugama

kao i struktura i sastav društava. Rezultat je promjena znanja, vještina i stavova koje trebaju svi. Često se tu radi o nečemu što prelazi ono što se obično stječe u školi.

Što ti zahtjevi znače za ključne kompetencije koje svi moramo steći? Definiranje tih kompetencija može poboljšati vrednovanje o tome jesmo li i koliko smo dobro pripremljeni za suočavanje sa sadašnjim i budućim izazovima.

☛ *Kako gledate na učenje u cjeloživotnom i općeživotnom kontekstu? Što to pruža mladima?*

Trebate dokaz? Slijede podaci

U Europskoj uniji postoje mnogi primjeri uspješnog formalnog obrazovanja i osposobljavanja, no istovremeno je još uvijek potrebno uložiti mnogo napora u aktivnosti za uklanjanje brojnih prepreka.

- > *Jedna petina osoba do 15 godina stječe samo osnovnu razinu vještine čitanja.*
- > *Gotovo 15% osoba od 18 do 24 godine prijevremeno napušta školovanje.*
- > *Samo 77% osoba od 22 godine je završilo srednjoškolsko obrazovanje.*
- > *Gotovo trećina europske radne snage ima nižu stručnu spremu, no prema nekim procjenama, do 2010. će 50% novih radnih mjesta zahtijevati visokokvalificirane zaposlenike, a samo 15% će biti za osobe s osnovnim obrazovanjem.*

Tko o tome brine? – razvoj

OECD

Krajem 1997. Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) pokrenula je projekt „Utvrdjivanje i odabir sposobnosti”. Svrha je bila osigurati solidan okvir za ključne kompetencije i osnažiti međunarodne prikaze mjerenja razina sposobnosti mladih i odraslih osoba. Projekt je okupio stručnjake iz širokog opsega disciplina kako bi s dionicima i analitičarima javne politike izradili okvir primjenljiv na javnu politiku.

A4. Cjeloživotno učenje je u vašim rukama

Razina EU-a

U ožujku 2000. su predsjednici država i vlada Europske unije naglasili da „svakog građanina treba opremiti vještinama potrebnima za život i rad u novom informacijskom društvu” te da „europski okvir treba utvrditi nove temeljne vještine koje treba pružiti tijekom cjeloživotnog učenja: vještine informacijsko-komunikacijske tehnologije, strane jezike, tehnološku kulturu, poduzetništvo i društvene vještine.”

Stoga je od 2000. do 2005. puno napravljeno na daljnjem razvoju obrazovnih sustava. U ožujku 2005. je Europsko vijeće potvrdilo i ponovno postavilo lisabonske ciljeve te ponovno pozvalo na veća ulaganja u obrazovanje i vještine.

Sadašnji zadatak je usmjeriti se na utvrđivanje ključnih kompetencija koje svaki građanin treba razvijati tijekom života i načina na koji ih se, zajedno s tradicionalnim vještinama, može bolje ugraditi u nastavne programe, naučiti i održavati tijekom života. Ključne kompetencije trebaju biti istinski dostupne svima, uključujući osobe s posebnim potrebama, one koji su napustili školovanje i odrasle učenike. Potrebno je promicati vrednovanje vještina i ključnih kompetencija kako bi se poduprlo daljnje učenje i zapošljivost.

Rad na ključnim kompetencijama je usko povezan s razvojem vezanim za poboljšanje europskih sustava obrazovanja i osposobljavanja, kao i sa sadašnjim radom na razvijanju Europskog kvalifikacijskog okvira i inicijativa kojima se želi osnažiti i poboljšati razumijevanje i priznavanje kvalifikacija i sposobnosti stečenih u području mladih.

Ciljevi – Što želimo postići?

Konkretni ciljevi na razini EU-a su:

- 1) utvrditi i opisati ključne kompetencije nužne za osobnu ispunjenost, društvenu koheziju i zapošljivost u društvu znanja,
- 2) poduprijeti rad zemalja članica EU-a kojim se osigurava da do kraja početnog obrazovanja i osposobljavanja mladi razviju ključne kompetencije do razine koja ih priprema za život odraslih,
- 3) pomoću ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje osigurati referentni alat kreatorima javne politike, onima koji pružaju obrazovanje, poslodavcima i samim učenicima radi bržeg napretka na nacionalnoj i europskoj razini.

Kako je ostvaren napredak

Temeljem političkog mandata, 2001. je osnovana radna skupina za temeljne vještine. Činili su je stručnjaci iz zemalja članica EU-a, zemalja Europskog udruženja za slobodnu trgovinu/Europskog gospodarskog prostora (EFTA/EEA), zemalja kandidatkinja za pristupanje EU-u i europskih udruženja. Stručno znanje unutar skupine uključivalo je kreatore javnih politika, osobe iz prakse i akademske istraživače, a bili su obuhvaćeni dionici iz obrazovanja odraslih i obaveznog obrazovanja na europskoj razini.

Radna je skupina prednost dala nazivu „kompetencija” za kombinaciju znanja, vještina i stavova, te nazivu „ključne kompetencije” za utvrđivanje sposobnosti koje su svima nužne. Dakle, uključene su temeljne vještine kao i mnogo šire od toga. O tom se radu raspravljalo na nizu konferencija i seminara koje su organizirali dionici ili međunarodne organizacije. Ministri obrazovanja su raspravljali o „europskoj dimenziji” ključnih kompetencija na neformalnom sastanku u Rotterdamu u srpnju 2004. i potaknuli Europsku komisiju da nastavi s radom na ovoj inicijativi.

Na kraju je 2005. predložena Preporuka zasnovana i na radu OECD-a koja predstavlja europski referentni alat za ključne kompetencije i njome se predlaže kako se kroz cjeloživotno učenje svim građanima može osigurati pristup tim sposobnostima.

Krenimo u srž - okvir ključnih kompetencija

Okvir navodi osam ključnih kompetencija:

1. komunikacija na materinjem jeziku
2. komunikacija na stranim jezicima
3. matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji
4. digitalna kompetencija
5. učiti kako učiti
6. socijalna i građanska kompetencija
7. inicijativnost i poduzetnost i
8. kulturna svijest i izražavanje.

Sukladno međunarodnim studijama „kompetencija“ je definirana kao kombinacija znanja, vještina i stavova primjerenih određenoj situaciji. „Ključne kompetencije” su one koje podupiru osobnu ispunjenost, društvenu koheziju, aktivno građanstvo i zapošljivost.

A4. Cjeloživotno učenje je u vašim rukama

Brojevi ne označavaju hijerarhiju, sve su sposobnosti jednako važne. Mnoge se preklapaju i prožimaju: vidovi nužni jednom polju podržavaju sposobnost u drugom. Postoji niz tema koje se primjenjuju u čitavom okviru: kritičko razmišljanje, kreativnost, preuzimanje inicijativa, rješavanje problema, procjena rizika, odlučivanje i konstruktivno upravljanje osjećajima imaju ulogu u svih osam ključnih sposobnosti. Sve su izuzetno važne u širokom opsegu učenja.

Ključne kompetencije trebamo razvijati do razine koja nam omogućava život koji nas zadovoljava. Što ranije, to bolje, no postupak nije zatvoren i učenje nikada ne prestaje. Ključne kompetencije treba u svakoj mogućoj prilici dalje razvijati, održavati i osvježavati u sklopu cjeloživotnog i općeživotnog učenja.

Na primjer, razmjene mladih jačaju sposobnost komunikacije na materinjem jeziku kao i na stranom jeziku. Sudjelovanje u aktivnostima unutar polja mladih općenito podupire razvijanje društvenih, interkulturnih i građanskih sposobnosti. Za razumijevanje značenja ključnih kompetencija može pomoći da zamislite konkretan projekt ili događaj povezan s radom s mladima, nešto što vrlo dobro poznajete iz osobnog iskustva. Ili zamislite tradicionalnu razmjenu mladih s 15 ili 20 mladih osoba iz recimo Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Poljske, Italije i Luksemburga koji zajedno provedu 10 dana; kao primjer možete i to imati na umu.

Ključne kompetencije

1. Komunikacija na materinjem jeziku

Što: Komunikacija na materinjem jeziku je naša sposobnost izražavanja misli, osjećaja i činjenica usmeno ili pismeno (slušanje, govor, čitanje i pisanje) te međusobno djelovanje s ostalima na primjeren način tijekom obrazovanja i osposobljavanja, rada, boravka kod kuće i zabave.

Kako: Moramo imati određeno znanje o temeljnom vokabularu i gramatici. To uključuje svijest o glavnim vrstama verbalnog međudjelovanja, nizu književnih tekstova i publicistike te o glavnim značajkama raznih jezičnih stilova i registara. Također trebamo biti svjesni da jezik može biti različit u različitim situacijama.

Kompetencija uključuje vještine pisanja i čitanja raznih vrsta tekstova, pretraživanje, sakupljanje i procesuiranje informacija, korištenje pomagala, uobličavanje i izražavanje vlastitih argumenata na uvjerljiv i primjeren način.

2. Komunikacija na stranim jezicima

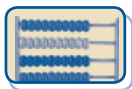
Što: Komunikacija na stranom jeziku usko je povezana s komunikacijom na materinjem jeziku: zasnovana je na sposobnosti razumijevanja i izražavanja misli, osjećaja i činjenica usmeno ili pismeno tijekom rada, boravka kod kuće, zabave, obrazovanja i osposobljavanja - prema našim željama i potrebama. Komuniciranje na stranim jezicima također nalaže vještine poput posredovanja i interkulturnog razumijevanja.

Kako: Moramo imati određeno znanje o vokabularu i funkcionalnoj gramatici te svijest o glavnim vrstama verbalnog međudjelovanja i jezičnim registrima. Vrlo je važno poznavanje pravila inozemnog društva i kulturna svijest.

Trebali bismo biti sposobni razumjeti govorne poruke te započeti, održavati i zaključiti razgovor. Važno je čitanje i razumijevanje tekstova prema našim potrebama, kao i vještine korištenja pomagala i informalnog učenja jezika u sklopu cjeloživotnog učenja.

Pozitivan stav uključuje uvažavanje kulturnih razlika i raznolikosti te zanimanje i radoznalost koja se odnosi na jezike i interkulturnu komunikaciju.

A4. Cjeloživotno učenje je u vašim rukama

3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji

Što: Matematička kompetencija je naša sposobnost korištenja zbrajanja, oduzimanja, množenja i dijeljenja te omjera u mentalnoj i pismenoj aritmetici u svrhu rješavanja niza problema u svakodnevnim situacijama. Postupak i aktivnosti su isto važni kao i samo znanje.

Kako: Matematička kompetencija također uključuje sposobnost i spremnost korištenja logičkog i prostornog razmišljanja te predočavanja formula, modela, grafikona i tabela. Kompetencija iz područja znanosti odnosi se na sposobnost i spremnost korištenja znanja i metoda koje se koriste za objašnjavanje prirodnog svijeta. To je nužno za određivanje pitanja i izvođenje zaključaka zasnovanih na dokazima.

Kompetencija iz tehnologije sagledava se kao primjena toga znanja i metoda prilikom odgovora na uočene ljudske želje ili potrebe. Oba područja ove kompetencije uključuju razumijevanje promjena koje uzrokuje ljudska aktivnost i odgovornost građanina kao pojedinca.

Ovo može biti i vježba iz interkulturnog razumijevanja kako bi podijelili način pristupa matematičkim problemima i da tada pokušamo pronaći zajednička rješenja. Na primjer, kada ste u grupi ljudi koja se školovala u raznim zemljama, tražite ih da vam pokažu kako 25 dijele s 9. Iznenadit ćete se kad vidite koliko će različitih načina zapisati na papir... (nemojte dozvoliti korištenje kalkulatora.)

4. Digitalna kompetencija

Što: Digitalna kompetencija uključuje samosvjesno i kritičko korištenje tehnologija informacijskog društva prilikom rada, zabave i komuniciranja. Podupiru je temeljne vještine: uporaba računala za pronalaženje, vrednovanje, pohranjivanje, izvođenje, prezentiranje i razmjenu informacija te komuniciranje i sudjelovanje u suradničkim mrežama preko interneta.

Kako: Digitalna kompetencija nalaže razborito razumijevanje i poznavanje prirode, uloge i mogućnosti tehnologija informacijskog društva u svakodnevnom i društvenom životu kao i na poslu. To uključuje korištenje glavnih računalnih aplikacija kao što su uređivanje teksta, proračunske tablice, baze podataka, pohranjivanje

informacija i upravljanje informacijama te razumijevanje mogućnosti interneta i komunikacije putem elektroničkih medija (elektronička pošta, alati za mreže) u svrhu zabave, podjele informacija i umrežavanja sa suradnicima, učenja i istraživanja.

No, razborito korištenje tehnologija informacijskog društva isto tako nalaže kritičko stajalište te promišljanje o dostupnim informacijama i odgovornoj upotrebi interaktivnih medija.

5. Učiti kako učiti

Što: „Učiti kako učiti” je sposobnost organizacije vlastitog učenja. Uključuje učinkovito upravljanje vremenom i informacijama, pojedinačno i u skupinama. Također trebamo biti svjesni svojeg procesa učenja i potreba te utvrditi razne mogućnosti koje su na raspolaganju radi učenja. Označava stjecanje novih znanja i vještina, njihovo procesuiranje i prilagođavanje, kao i traženje i korištenje usmjeravanja. Učiti kako učiti nas potiče na nadogradnju prethodnog znanja i životnih iskustava. Učiti kako učiti je u ovoj brošuri cjelovitije pojašnjeno u poglavlju B1 „Kako poduprijeti učenje.”

6. Socijalna i građanska kompetencija

Što: Ove sposobnosti su nama iz područja mladih možda najvažnije. Mnoge se mogu steći aktivnim sudjelovanjem u bilo kojoj vrsti rada s mladima ili volontiranja. Obuhvaćaju sve oblike ponašanja koje bi mogli trebati za učinkovito sudjelovanje u društvenom životu i radu. Sposobnosti povezane s društvenim kontekstom postaju sve važnije budući da su društva sve raznolikija, te nam po potrebi mogu pomoći kod rješavanja sukoba. Građanska sposobnost nam pruža puno sudjelovanje u građanskom životu temeljem znanja o društvenim i političkim konceptima i strukturama te obvezivanja na aktivno i demokratsko sudjelovanje.

Kako: Osobno i društveno blagostanje nalaže znanje i razumijevanje o tome kako mi i naše obitelji možemo održati dobro fizičko i mentalno zdravlje. Za uspješno međuljudsko i društveno sudjelovanje nužno je razumijevanje kodeksa ponašanja i vladanja općenito prihvaćenih u raznim društvima i okruženjima (npr. na poslu). Trebamo biti svjesni temeljnih koncepata koji se odnose na pojedince, grupe, radne organizacije, ravnopravnost spolova, društvo i kulturu. Također je važno razumjeti različite kulture i način na koji uzajamno djeluju nacionalni i europski kulturni identitet.

A4. Cjeloživotno učenje je u vašim rukama

Stoga trebamo vještine

- > za komuniciranje u različitim okruženjima
- > za izražavanje i razumijevanje različitih gledišta
- > za pregovaranje i sposobnost stvaranja povjerenja i
- > za empatiju.

Trebamo biti sposobni suočiti se sa stresom i frustracijama te ih konstruktivno izraziti. Također trebamo razlikovati osobnu od stručne sfere. Važno je zanimanje za društveno-ekonomski razvoj, interkulturalnu komunikaciju, vrednovanje raznolikosti i uvažavanje ostalih te pripremljenost za nadilaženje predrasuda i postizanje kompromisa.

Što još: Građanska se kompetencija zasniva na konceptu demokracije, građanstva i građanskih prava, uključujući način na koji su izražena u „Povelji o temeljnim pravima” Europske unije i međunarodnim deklaracijama. Trebamo znati kako ih primjenjuju razne institucije na lokalnoj, nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini. Nužno je znanje o glavnim događajima, kretanjima i pokretačima promjena vezano za nacionalnu, europsku i svjetsku povijest kao i sadašnjost, a osobito posebno znanje o europskoj raznolikosti.

Kako: Trebamo biti sposobni za učinkovito sudjelovanje u javnosti, zajedno s ostalima te iskazivanje solidarnosti i zanimanja za rješavanje problema koji utječu na lokalnu i širu zajednicu. Te vještine uključuju kritičko i kreativno promišljanje i konstruktivno sudjelovanje u svojim zajednicama ili četvrtima. Također, uključuju donošenje odluka na svim razinama, od lokalne do nacionalne i europske razine, posebno putem glasovanja.

Temelje pozitivnog stajališta stvara puno uvažavanje ljudskih prava, uključujući ravnopravnost kao temelj demokracije te uvažavanje i razumijevanje razlika među vrijednosnim sustavima raznih vjerskih ili etničkih skupina. Te vještine uključuju iskazivanje osjećaja pripadnosti lokalnoj zajednici, zemlji ili Europskoj uniji. Konstruktivno sudjelovanje uključuje i građanske aktivnosti, potporu društvenoj raznolikosti i koheziji te održivom razvoju te spremnost na uvažavanje tuđih vrijednosti i privatnosti.

7. Inicijativnost i poduzetnost

Što: Te se kompetencije odnose na našu mogućnost pretvaranja ideja u aktivnosti što je posebno važno za rad s mladima i inicijative mladih. Uključuje kreativnost, inovativnost i preuzimanje rizika, kao i sposobnost planiranja projekata i upravljanja projektima radi ostvarivanja ciljeva.

Kako: Za područje mladih nužno je znati koje su vrste prilika dostupne za određene aktivnosti. Naše bi se vještine trebale odnositi na proaktivno upravljanje projektima (uključujući vještine kao što su planiranje, organiziranje, upravljanje, vođenje i raspodjela poslova, analiza, komuniciranje, izvještavanje nakon povratka sa zadatka, te evaluacija i pohranjivanje). Trebamo biti sposobni raditi pojedinačno i zajedno u timovima. Nužna je sposobnost prepoznavanja svojih snaga i slabosti te procjena i preuzimanje rizika u opravdano vrijeme i na opravdan način.

Značajke poduzetnog i kreativnog stava su inicijativa, proaktivnosti, samostalnost i inovativnost u privatnom i društvenom životu, kao i na poslu. To uključuje i motivaciju i odlučnost za postizanje ciljeva.

8. Kulturna svijest i izražavanje

Što: Uvažavanje važnosti kreativnog izražavanja ideja, iskustava i osjećaja kroz niz medija, uključujući glazbu, izvedbenu umjetnost, književnost i vizualnu umjetnost.

Kako: Znanje o kulturi uključuje temeljno poznavanje glavnih djela kulturne baštine, uključujući popularnu suvremenu kulturu, kao važnog dijela ljudske povijesti. Nužno je razumijevanje kulturne i jezične raznolikosti Europe i potrebe njezina očuvanja.

Vještine se odnose na uvažavanje i izražavanje. Trebamo imati sposobnost izražavanja kroz razne medije u najvećoj mogućoj mjeri s obzirom na vlastite sposobnosti, te istovremeno uvažavati i uživati u umjetničkim djelima i izvedbama.

→ **Smatrate li nakon čitanja opisa ključnih kompetencija da je potencijal učenja kroz razmjene mladih opisan u potpunosti? Što nedostaje? Kako kroz vašu aktivnost ponuditi učenje povezano s ključnim kompetencijama?**

A4. Cjeloživotno učenje je u vašim rukama

Što to vama znači? – perspektiva mladih

Među ključnim pitanjima modernizacije obrazovnih sustava je prepoznavanje konkretne situacije učenika: u obzir treba uzeti prethodna iskustva, potrebe za učenjem i težnje, kao i šira pitanja povezana s javnim politikama vezanim za društvo i zapošljivost, što nalaže sudjelovanje svih partnera.

Aktivnosti neformalnog i informalnog učenja u području mladih oblikuje posebna vrsta učenja razvijena tijekom godina koja u obzir uzima sadašnje stanje mladih u društvima. Aktivnosti neformalnog i informalnog učenja u području mladih u Europi posebno se zasnivaju na interkulturalnim načelima koja podupiru učenje i poboljšavaju komunikaciju među osobama različitog podrijetla.

Rad i postignuća mladih i osoba aktivnih u polju mladih, kao i organizacija mladih, zaslužuju veće priznavanje kako bi se osnažila njihova vrijednost i vidljivost pa im dužno poštovanje trebaju iskazati poslodavci, ustanove za formalno obrazovanje i građansko društvo u cjelini.

Polje mladih na mnogo načina doprinosi stjecanju ključnih kompetencija za cjeloživotno i općeživotno učenje. Sudjelovanje u aktivnostima u području mladih općenito podupire razvijanje društvenih i građanskih sposobnosti. Inicijative mladih aktivne na lokalnoj razini mladima pružaju priliku da razviju znanje, vještine i stavove vezane za poduzetništvo. Nadalje, rad s mladima na razne načine doprinosi stjecanju svih ostalih sposobnosti na sveobuhvatan i održiv način.

Rezultat nejednakosti u prethodnim etapama obrazovanja je da mladi koji su imali manje prilika često ne postižu razinu kvalifikacija potrebnih za lak pristup tržištu rada ili visokom obrazovanju. Stoga bi javne politike za jačanje učinkovitosti i jednakosti u obrazovnim sustavima trebale kombinirati sve dostupne oblike učenja čime bi se olakšao pristup. Tipični pristupi neformalnog učenja kao što su programi koji predviđaju mentore, profesionalnu orijentaciju i savjetovanje su ključni, i treba ih osigurati što ranije.

Stalna visoka razina nezaposlenosti mladih ozbiljan je problem EU-a. Osobe koje na tržište rada ulaze s najnižom razinom obrazovnih postignuća suočene su s najvećim rizikom od nezaposlenosti. Međusektorski pristup koji pruža bolju koordinaciju formalnog, neformalnog i informalnog učenja omogućio bi lakši prijelaz iz škole na posao.

I kako dalje?

Ključne kompetencije koje je preporučila Europska unija pokrenule su raspravu o sposobnostima koje bi trebala razvijati svaka mlada osoba. Društveni vidovi učenja su dobili važniju ulogu: budući da su otežavajuće okolnosti za obrazovanje često spoj osobnih, društvenih, kulturnih i gospodarskih okolnosti, s njima se treba baviti u suradnji s ostalim sektorima.

Područje mladih ima važnu ulogu u potpori učenju mladih. Ključne kompetencije pružaju priliku za više rasprave unutar područja mladih i doprinose široj raspravi u području obrazovanja.

“Europski pakt za mlade” smatra da su zapošljivost i društvena uključenost ključne brige i glavni prioriteti na koje se treba usredotočiti kako bi se mladima omogućila aktivna uloga u društvu. Neformalno i informalno učenje bitno doprinose osobnom razvoju, društvenoj uključenosti, aktivnom građanstvu i zapošljivosti mladih. Pakt je važan alat u okviru Lisabonske strategije kako bi se postigao glavni cilj uključivanja svih mladih u društvo. Presudno je da u procesu koji slijedi mladi i njihove organizacije budu ključni partneri, uz ostale dionike. Trebali bi biti snažno uključeni u provedbu Europskog pakta za mlade i njegov učinak na priznavanje neformalnog i informalnog učenja u području mladih.

Youthpass je zasnovan na okviru ključnih kompetencija koji označava značajan napredak prema sveobuhvatnijem priznavanju ishoda učenja u području mladih na europskoj razini. Europska komisija uz zemlje članice EU-a i mjerodavne dionike upravo razvija širi pristup koji prelazi program Mladi na djelu, te uključuje razne oblike učenja u području mladih od lokalne do europske razine. Jedan od preduvjeta toga rada bit će temeljni opis doprinosa područja mladih stjecanju ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje.

...➔ **Kako po vašem mišljenju područje mladih doprinosi ključnim kompetencijama općenito te svakoj pojedinoj ključnoj kompetenciji?**

¹ Radni dokument osoblja Europske komisije: „Izvjješće o napretku k lisabonskim ciljevima u obrazovanju i osposobljavanju 2005.” SEC (2005) 419, Bruxelles, 22. 3. 2005.

A5

Youthpass – više od potvrde o sudjelovanju

✦ Rita Bergstein and Mark Taylor

Youthpass je instrument za vrednovanje i priznavanje u programu **Mladi na djelu**. Pomoću potvrde Youthpass, Europska komisija osigurava da se iskustvo učenja stečeno u programu Mladi na djelu prizna kao obrazovno iskustvo i razdoblje neformalnog učenja.

„Vodič za program Mladi na djelu”, 2009.

Osvrnite se na neku svoju potvrdu i zapitajte se sljedeće:

- > Na koju sam potvrdu najviše ponosan?
- > Koju bih želio pokazati ostalima?
- > Što sam trebao učiniti da ju dobijem?
- > Koliko se sjećam iskustva stjecanja pojedinih potvrda?

Vaši će odgovori ovisiti o mnogo toga, vjerojatno će uključiti barem nešto od sljedećega:

- > količina rada ili truda uloženog u njihovo stjecanje
- > koliko je to iskustvo bilo važno u mom životu
- > jesam li potvrde mogao na neki način iskoristiti
- > što su drugi mislili kad sam im ju pokazao
- > čak i je li lijepo izgledala!

Kad pogledamo Youthpass, da - to je potvrda, no i više od toga!

Vrednovanje sudjelovanja u programu Mladi na djelu

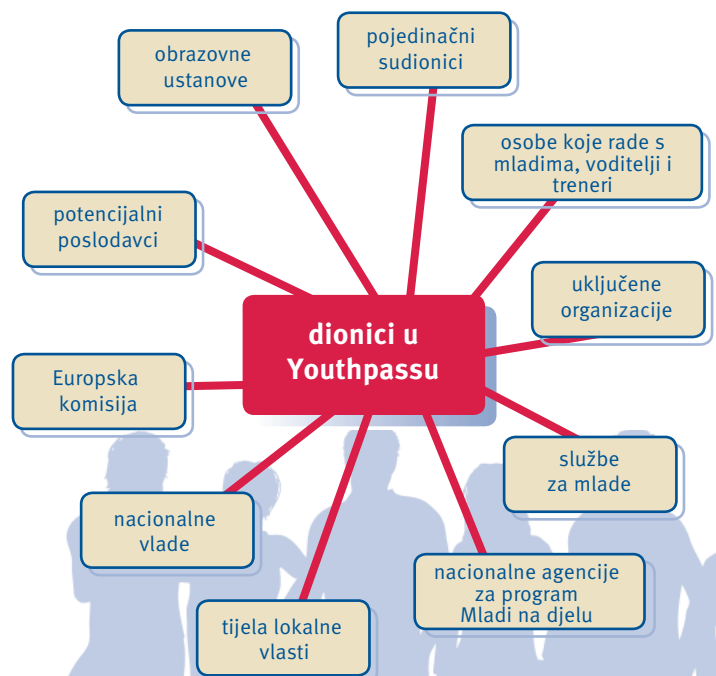
S gotovo 60.000 sudionika godišnje, program se ima čime ponositi budući da se nastavlja na gotovo dvadeset godina iskustva od uspostavljanja prvog programa „Mladi za Europu”. Do sada nije bilo cjelovite strategije koja bi ljudima pomogla da pokažu što su uložili ili stekli svojim iskustvom u programu. Neki organizatori razmjena i osposobljavanja izdavali su jednostavne potvrde o sudjelovanju, a većina sudionika Europske volonterske službe dobila je potvrdu i prilog s opisom onoga što su radili. Tu na scenu stupa Youthpass. Mehanizmi su izgrađeni nakon mnogo razmišljanja, konzultacija i

testiranja u mnogim državama Europske unije da bi se vidjela njihova učinkovitost.

Čitav niz osoba i institucija (koje nazivamo „dionicima”) mogao bi biti zainteresiran za ishode provedbe Youthpassa, posebno ako na njega gledamo kao na dio cjelokupnog postupka vrednovanja sudjelovanja u programu i više priznavanja za sudionike.

Dakle, tko su te osobe i institucije koje bi moglo zanimati kako se Youthpassom može iskazati uključenost u „obrazovno iskustvo i razdoblje neformalnog učenja”?

Slijede neki od njih:

A5. Youthpass – više od potvrde o sudjelovanju

...> **Možete li se sjetiti još nekih dionika koji bi se mogli uvrstiti na popis?**

Dovesti do promjene u bilo kojem polju nije lako. Youthpass je VELIKA promjena. Za promjenu u području obrazovanja potrebna je kritična masa mišljenja, istraživanja, prakse i promišljanja, a to isto važi i za područje neformalnog obrazovanja mladih diljem Europe. Luc De Brabandere u *The Forgotten Half of Change*¹ objašnjava da se za učinkovitu promjenu trebamo promijeniti dvaput! Trebamo promijeniti realnost unutar određenog sustava i trebamo promijeniti predodžbu te realnosti. Dakle, koje su značajke ovih dviju povezanih vrsta promjena?

Pogledajmo **stvarnost**:

- > sve je više inicijativa za obuhvaćanje, dokumentiranje i potvrđivanje neformalnog učenja mladih i onih koji s njima rade – a među njima je i Youthpass,
- > naizgled vječna rasprava o kvaliteti posebnih prilika za neformalno učenje i primjenljivost usvojenih sadržaja i stečenih vještina počinje davati plodove – pogledajte poglavlje A2 „Kako se zainteresirati za neformalno obrazovanje i učenje”.

Uzbuđenje raste kad pogledamo predodžbe:

- > vrijednost neformalnog učenja u radu s mladima počinje dobivati sustavno popisano i formalno priznavanje koje zaslužuje – pogledajte poglavlje A4 „Cjeloživotno učenje je u vašim rukama”
- > mladi kao pojedinci imaju priliku sagledati i pokazati svoje sposobnosti i učenje na nove načine,
- > osobe iz prakse mogu biti ponosne na svoj rad na nov način.

...> **Kako sada sagledavate “realnost”? Kakva je vaša “predodžba”?**

Postanimo izravni!

Početak primjene Youthpassa u okviru raznih prilika dostupnih u programu Mladi na djelu izazvat će velike posljedice i može se tvrditi da će glavna biti poticanje sudionika i osoba koje im pružaju potporu da budu IZRAVNI o tome što, kako, kada i gdje uče tijekom svojih iskustava. A to će za mnoge biti novo, te također i izazov. Suočavajući se s tim izazovom, ljudi će uvidjeti da mogu nastaviti nadograđivati ono što je tijekom posljednjih

nekoliko godina postalo dobra praksa programa i rada s mladima općenito. (Ideje o kvaliteti u pružanju neformalnog učenja potražite u poglavlju A2 „Kako se zainteresirati za neformalno obrazovanje i učenje”).

Nedavna su istraživanja² pokazala sklonost osoba koje se u praksi bave neformalnim učenjem k temeljenju svog rada na nizu zajedničkih pretpostavki o tome koji je pravi način organiziranja i olakšavanja učenja u takvim kontekstima. No rijetko otvoreno govore o tome kako i zašto, ne zato jer nešto kriju, već samo zato što je to način rada (to je „prirodno”).

A5. Youthpass – više od potvrde o sudjelovanju

...→ Na primjer, kad grupu mladih ili osobe koje rade s mladima zatražite da se okupe, često će stati u krug – što mislite zašto?

Sve više otkrivamo kako je kvaliteta učenja veća kad su ljudi otvoreniji o procesu i ciljevima učenja. To ovdje znači da će se sve sudionike aktivnosti programa Mladi na djelu poticati da:

- > *prilikom uključivanja definiraju svoje ciljeve učenja,*
- > *tijekom procesa pregledaju način učenja i da po potrebi prilagode ciljeve učenja*
- > *nakon završetka aktivnosti o svojem učenju promišljaju samostalno i s ostalima, te da*
- > *osiguraju pismeni trag, ne samo o svojem sudjelovanju, već i o ishodima učenja.*

(Da bi se navedeno ostvarilo, u programu Mladi na djelu potražite pregršt ideja i savjeta u poglavlju B1 „Kako poduprijeti učenje” te u ostalim poglavljima dijela B s prijedlozima za korištenje unutar pojedinih akcija razrađenih korak po korak.)

Kao što se može vidjeti, korištenje Youthpassa je definitivno više od izdavanja lijepa potvrde. On označava sagledavanje svakog projekta kao prilike za učenje i posvećivanje pažnje tom vidu od pripreme, preko provedbe i konačno evaluacije onoga što radimo.

U tim će se postupcima kao glavne referentne točke koristiti ključne kompetencije cjeloživotnog učenja...

Mogući pioniri

Prema našim saznanjima, Youthpass je prvi sustav uspostavljen korištenjem ključnih kompetencija kao osnove za utvrđivanje i priznavanje učenja u nekom europskom programu. U tom smislu svi pioniri, svi koji smo uključeni u Program! (Prikaz razvoja ključnih kompetencija i vizije za budućnost potražite u poglavlju A4 „Cjeloživotno učenje je u vašim rukama”.)

Da bi se Youthpass uspješno iskoristio, trebamo dobro razumjeti ključne kompetencije i način na koji su povezane s praktičnim radom s mladima. Nepotpun popis „nas” mora uključiti barem sljedeće osobe: sudionike, osobe koje rade s mladima i voditelje mladih, administrativno osoblje nacionalnih agencija, mentore volontera i predavače. U ranim fazama, dok se privikavamo na pojmove i predložene načine provedbe sustava, ovaj će uvod zahtijevati puno truda.

Naravno da su neki zabrinuti zbog dodatnog opterećenja i dodatnih zahtjeva koji im se postavljaju. Odgovor bi bio da su tijekom probnih faza koje smo do sada proveli sudionici bili izrazito pozitivni i uzbuđeni zbog pokušaja provedbe novog iskustva i izražavanja svoje evaluacije. Tako smo primili dosta konstruktivne kritike o načinima provedbe Youthpassa, od tehničkih prijedloga za bolju internetsku kompatibilnost do savjeta o postupcima za povratnu informaciju unutar Osposobljavanja. Ova brošura prikazuje kako je to neprestano iskustvo učenja, čak i za osobe odgovorne za osmišljavanje i odobravanje načina na koji će sustav raditi u novom programu.

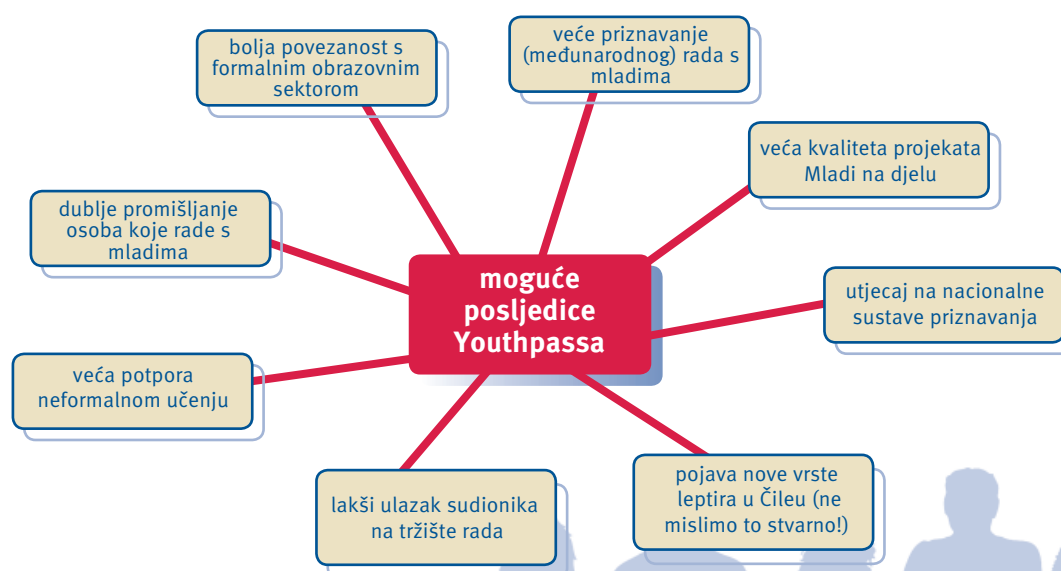
Mrežkanje vode, valovi, kvarkovi, neobičnost i opčinjenost

Kakav će domet imati posljedice do kojih će dovesti uvođenje Youthpassa? Ne znamo točno! Tijekom rasprava u pripremnim fazama neki su naveli da bi se Youthpass mogao opisati kao „more promjena” u međunarodnom radu s mladima. „More promjena” je izraz koji se koristi prilikom razgovora o razvoju koji će stanje izmijeniti iz temelja. Treba promijeniti smjer, preispitati svoj rad. Max Dupree je to rekao:

„Ne možemo postati ono što trebamo biti ako ostanemo ono što jesmo.” U našim sve složenijim društvima nije moguće predvidjeti sve posljedice naših aktivnosti ili

A5. Youthpass – više od potvrde o sudjelovanju

promjena – mnogi poznaju teoriju kaosa po kojoj leptir koji pada s neba u Čileu može uzrokovati potres na drugoj strani svijeta! No, možda možemo iskoristiti priliku da zavirimo u kristalnu kuglu:

Bit će iznimno zanimljivo vidjeti što će se u stvari događati tijekom provedbe Youthpassa u sve većem broju akcija programa. Europska komisija i SALTO Referentni centar za osposobljavanje i suradnju / SALTO Training and Cooperation Resource Centre će osigurati da razvoj slijede istraživanja tako da se u budućoj provedbi odražavaju povratne informacije i prijedlozi.

Svakako koristite internetske stranice Youthpassa kako biste dali doprinos svojim iskustvima, konstruktivnim kritikama i opisima novih leptira na koje naiđete...

¹ De Brabandere, Luc (2005.): The Forgotten Half of Change- - Achieving greater creativity through changes in perspective, Dearborn Publishing, Chicago. ISBN: 1-4195-0275-1

² pogledajte npr. Chisholm, L. s Hoskins B., Sorensen M.S., Moos L. & Jensen I. (2006) „ATTE tom 2 – vanjska evaluacija”, Volume 2 – External Evaluation, Vijeće Europe. ISBN 978-92-871-5797-3

Uvod u Dio B

► Rita Bergstein

U dijelu A ovoga Vodiča možete pročitati:

- > *kako se i zašto razvijao Youthpass,*
- > *što su u ovom kontekstu neformalno učenje i obrazovanje,*
- > *gdje su temelji Youthpassa i*
- > *koja su trenutna kretanja na europskoj razini.*

Sada je vrijeme da se usredotočimo na ono što mislimo kad kažemo da je *Youthpass alat za priznavanje neformalnog učenja u raznim akcijama programa Mladi na djelu*. Da vas podsjetimo: kad u kontekstu Youthpassa koristimo naziv priznavanje, mislimo na:

1. priznavanje sudionika vezano za pojedinačan postupak neformalnog učenja
2. društveno priznavanje na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini za područje mladih
3. priznavanje kojim se povećava zapošljivost mladih i osoba koje rade s mladima, voditelja i osoba koje prenose nova znanja (multipliers) aktivnih u području mladih.

No priznavanje ne pada s neba: priznavanje je isto postupak kojega možemo započeti sami u vlastitom životu i aktivnostima. Da bismo u najvećoj mogućoj mjeri iskoristili iskustva koja nudi program Mladi na djelu, nudimo širok opseg ulaznih točaka i obrazovnih savjeta kako bismo vam omogućili da se počnete baviti s priznavanjem neformalnog učenja koristeći Youthpass.

U ovom dijelu Youthpass vodiča pronaći ćete informacije o tome:

- > *kako se promatra učenje u aktivnostima Mladi na djelu i kako možete poduprijeti sudionike u raznim etapama projekata,*
- > *koje su posebnosti Youthpassa u Razmjenama mladih (Akcija 1.1), kako izgleda, kako ga možete koristiti u Razmjenama mladih te kako mladi mogu ishoditi i koristiti Youthpass...*

> *koje su posebnosti Youthpassa u Europskoj volonterskoj službi (Akcija 2), kako izgleda, kako ga možete koristiti na svom putu tijekom projekta Europske volonterske službe, te kako ga mladi mogu koristiti u budućnosti...*

> *koje su posebnosti Youthpassa u Osposobljavanju (Akcija 4.3), kako izgleda, što može značiti osobama koje rade s mladima, voditeljima mladih i ostalim osobama koje prenose novo znanje (multipliers) i korisnicima koji sudjeluju u Osposobljavanju, koja je poveznica s priznavanjem neformalnog učenja...*

Kod daljnjeg čitanja moguće je da se usredotočite samo na Youthpass u jednoj konkretnoj Akciji.

Ukoliko se želite usredotočiti na vidove učenja aktivnosti Mladi na djelu, nastavite čitati na stranici 30. (op. prev. brojku je potrebno prilagoditi konačnoj verziji).

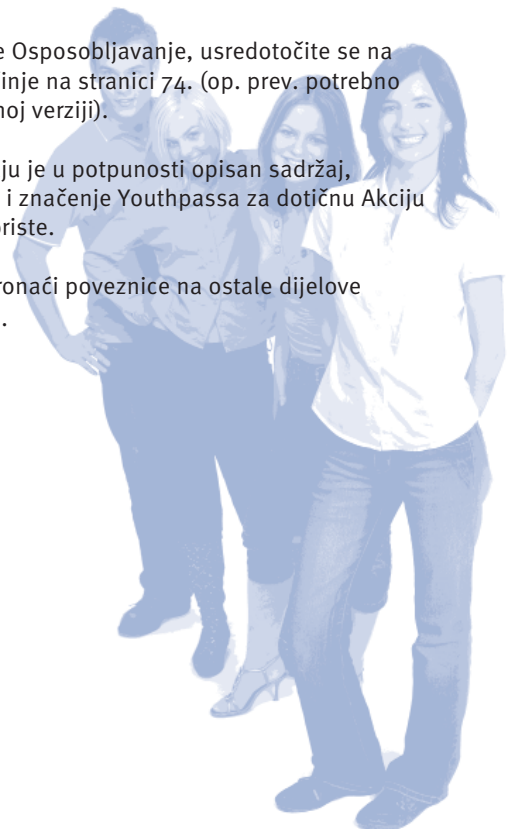
Ukoliko se želite usredotočiti na Akciju 1.1, nastavite čitati na stranici 46. (op. prev. potrebno prilagoditi konačnoj verziji).

Ukoliko odmah želite započeti s Akcijom 2, započnite čitanje na stranici 56. (op. prev. potrebno prilagoditi konačnoj verziji).

A ako organizirate Osposobljavanje, usredotočite se na poglavlje koji počinje na stranici 74. (op. prev. potrebno prilagoditi konačnoj verziji).

U svakom poglavlju je u potpunosti opisan sadržaj, moguća upotreba i značenje Youthpassa za dotičnu Akciju i za sve koji ga koriste.

Po potrebi ćete pronaći poveznice na ostale dijelove Youthpass vodiča.

B1

Kako poduprijeti učenje

→ Paul Kloosterman

Cilj ovoga poglavlja je pomoći u razumijevanju pojma „učenje” vezano za konkretne aktivnosti programa Mladi na djelu. U poglavlju se opisuju razne metode i alati koji bi mladima, a i drugima, trebali pomoći da učenje uzmu u svoje ruke, da sami upravljaju svojim učenjem, da ga planiraju, promišljaju o njemu i procjenjuju ga.

U ovoj ćete brošuri naći dosta toga o učenju, budući da se Youthpass odnosi na učenje, što ne znači da do sada nismo učili u projektima Razmjena mladih, Osposobljavanja i projektima EVS-a prije nego što je pokrenut Youthpass. Naravno da se mnogo naučilo. Svi znamo da su mladi sudjelujući u tim programima učili intenzivno iz svojih iskustava.

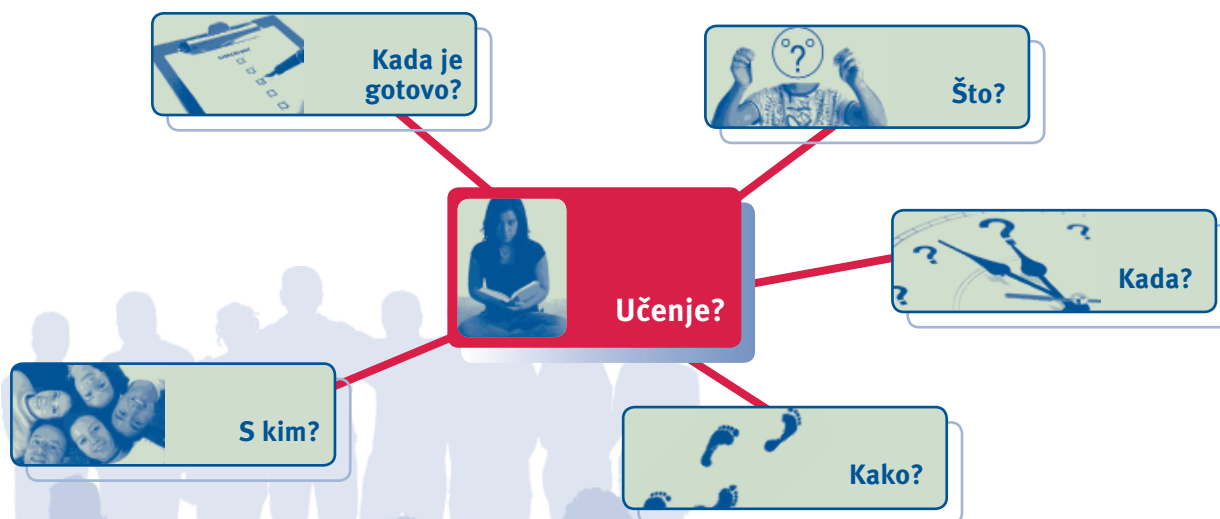
Cilj procesa Youthpass jest da se učenje jasnije vidi. Koristeći Youthpass, mladi će morati određenije navoditi što su naučili i na koji način. S jedne strane to služi da se ostalima jasnije pokaže što se naučilo, a s druge da i sami

mladi budu svjesniji učenja.

To se ne događa tek tako, već od „učenika” iziskuje sposobnost da se vrati korak unazad kako bi sagledao što je naučio.

To uključuje sljedeća pitanja:

- > Što želim/trebam naučiti?
- > Kako to mogu naučiti?
- > Kada ću naučiti?
- > Tko će mi pomoći to naučiti?
- > Koji je za mene najbolji način učenja?
- > Kako ću znati da sam doista naučio/la?

Ova su pitanja novost za mnoge mlade, ali ne samo za njih. U našem „školskom” načinu učenja drugi odlučuju što moramo naučiti, kako trebamo učiti te kada smo to učenje priveli kraju. Sada vi sami uzmete odgovornost za učenje, što će vam učenje učiniti mnogo zanimljivijim i uzbudljivijim. No ipak, takav pristup jest novost, nešto što morate svladati: učenje učenja.

B1. Kako poduprijeti učenje

Jedna od najvažnijih posljedica uvođenja Youthpassa je ta da mladima treba pomoći i voditi ih u načinu učenja, planiranju učenja te u sagledavanju i ocjenjivanju naučenoga. To se pak s druge strane odražava na pripremu i provedbu projekata, na program te na ulogu osobe koja radi s mladima, voditelja mladih, mentora, trenera itd.

sami jer osobe koje same usmjeravaju svoje učenje obično imaju jaku potrebu surađivati i dobivati podršku od drugih.

Što vam je potrebno da postanete „učenik” koji preuzima vlasništvo nad svojim učenjem? Što trebate da biste naučili učiti?

Učiti kako učiti

Učiti kako učiti jedna je od osam ključnih sposobnosti u okviru inicijative Europske unije za cjeloživotno učenje. Sposobnost učenja preduvjet je cjeloživotnoga učenja. Učiti kako učiti podrazumijeva niz vještina poput: samostalnog organiziranja učenja, raspoređivanja vremena, uočavanja prilika, svladavanja prepreka, traženja i korištenja podrške od drugih.

U takvoj koncepciji „učenik” je onaj koji uči i onaj koji je odgovoran. To ne znači da „učenici” moraju sve činiti

B1. Kako poduprijeti učenje

Na koji način učim?

Jeste li ikada razmišljali o ovom pitanju? I onome koje se nadovezuje: Na koji način učim najbolje?

Ljudi uče na vrlo različite načine. Velika prednost samostalnoga organiziranja učenja je u tome što ne morate slijediti ono što su drugi planirali za vas, nego to možete učiniti na vama draži način. Ali koji je to način?

Ako želite preuzeti odgovornost za svoje učenje, važno je zakoračiti nazad i sagledati na koji ste način učili do sada, što vam je bilo lako, što teško, a gdje ste mogli postupiti drugačije.

Mnogi mladi neće biti baš oduševljeni na spomen pojma „učenje”, jer će ga povezati sa „školom”, „dosadom”, „poteškoćom” ili „neuspjehom”. Mnogi od njih učenje shvaćaju kao nešto što „moraju raditi” jer im drugi govore da je to važno. Reći im da učenje može biti zabavno i da nešto možete učiti jer to želite vjerojatno neće biti dosta da im raspršite taj negativan pristup.

Bilo bi dobro zadržati se neko vrijeme na temi učenja, razmijeniti i raspraviti o iskustvima, ta iskustva povezati s iskustvima drugih te se prisjetiti dobrih, ugodnih ili čak zabavnih trenutaka učenja kao i onih koji su bili teški, ali su na kraju vrijedili truda. Prisjetite se što ste sve naučili izvan škole: govor, ples, ljubljenje, igre... Ustanovite čete da naučite mnogo jer to želite, trebate ili to jednostavno činite za sebe ili čak za druge. To katkada može biti i zabavno!

Sesija učenja

prilikom pripreme Razmjene mladih

„Rasprava o učenju” može se započeti zajedničkim učenjem:

- > plesa
- > izrade fotografija-portreta
- > žongliranja s tri loptice
- > mađioničarskih trikova
- > bilo čega drugoga što je izazovno, uzbudljivo i zabavno.

Odlučite se za nešto gdje vaši sudionici mogu postići napredak u relativno kratko vrijeme. Još je bolje ako je taj sadržaj povezan s programom Razmjene mladih

kojeg pripremate sa skupinom budući da će vam to kasnije biti korisno.

Nakon uvježbavanja, dajte svakome priliku da pokaže do kuda je došao, no pazite da se to ne pretvori u natjecanje.

Potom prijedite na sljedeća pitanja:

- > *Kako ste počeli učiti? Jeste li napravili plan ili ste se jednostavno „bacili na učenje”?*
- > *Jeste li zadovoljni s postignutim?*
- > *Kada vam je bilo teško?*
- > *Na koji ste način pokušali svladati teške trenutke?*
- > *Jeste li tražili pomoć od drugih?*
- > *Jeste li gledali što drugi rade? Jeste li kod njih uočili drugačije strategije?*
- > *Kako mislite da možete dodatno napredovati? Koje ćete postupke poduzeti?*

Stilovi učenja

Stilovi učenja su definicija načina na koji netko voli učiti. Ako pogledate knjige ili internetske stranice o učenju, naći ćete različite opise stilova učenja. Dva vjerojatno najbolja su VARK i Kolbov Inventar stilova učenja.

VARK

Po ovom modelu učenje se uglavnom odnosi na osjetila:

- V**izualno učenje (učenje gledanjem)
- A**uditivno učenje (učenje slušanjem)
- R** čitanje pisanje (učenje obradom teksta)
- K**inetičko učenje (učenje kroz rad)

Kolbovi stilovi učenja:

- > *konvergentno (aktivno eksperimentiranje - apstraktna konceptualizacija)*
- > *akomodativno (aktivno eksperimentiranje – konkretno iskustvo)*
- > *asimilatorno (refleksivno promatranje – apstraktna konceptualizacija)*
- > *divergentno (refleksivno promatranje – konkretno iskustvo)*
- >

(Za više informacija o stilovima učenja možete početi s opisom na mrežnim stranicama Wikipedije na kojima su navedene daljnje poveznice:

http://en.wikipedia.org/wiki/Learning_styles)

B1. Kako poduprijeti učenje

Sve skupa ima više od osamdeset različitih stilova učenja. Postoji niz testova nastalih iz tih modela. Sukladno teoriji rješavanjem testova možete naučiti više o svom omiljenom stilu učenja. Mnogi mladi vole ovaj test koji može biti koristan način za početak rasprave i razmišljanja o vlastitom učenju.

O navedenim modelima tijekom zadnjih nekoliko godina traje rasprava, odnosno modeli nailaze na dosta kritika, djelomično zbog nekvalitetnih istraživanja na kojima se temelje, a djelomično zbog učinka koji mogu imati na ljude. U potrazi za svojim omiljenim stilom učenja dolazite u opasnost da razmišljate šablonski i da mislite da možete učiti na samo jedan način. „Ja učim auditivno pa me knjiga ne zanima”.

Uzimajući u obzir kritike, kada dajete ovakav test polaznicima neka bude jasno da su rezultati testa tek indikator koji ne treba gledati kao fiksirani način kako ubuduće učiti. On daje neke smjernice ali ne stavlja te ljude u „šablone”. Sljedeći put kada polaznici budu rješavali taj test, rezultat će možda biti drugačiji. Stil učenja može se i promijeniti.

Svijest o vlastitom učenju nije nešto što imate u jednom trenutku i potom više ne, već je to trajan proces u kojem ćete stalno nailaziti na nove spoznaje o načinu učenja: mijenjat ćete se i razvijati. Pri tome je važan čimbenik steći sposobnost vlastitog promatranja prilikom učenja.

Spreman i tim za učenje

U cjeloživotno učenje nisu uključeni samo mladi iz Razmjene mladih i sudionici Osposobljavanja. Tim za učenje možete stvoriti i od svoga tima osoba koje rade s mladima ili predavača. Možda bi vam prilično olakšalo da o ovoj temi razgovarate u skupini, a pomoglo bi i da postanete izvrstan tim, a možete koristiti aktivnosti koje nudite polaznicima.

Neke ideje za primjenu:

- > *jednosatna razmjena – na kojoj će svi iznijeti najvažnije stvari koje su naučili tijekom protekle dvije godine i kako su ih naučili*
- > *svaki član tima izrađuje vlastiti plan učenja tijekom trajanja projekta i o tome razgovara s drugima*
- > *tijekom Osposobljavanja, treneri rade u parovima i jedni drugima nakon sesije daju povratne informacije*
- > *iznošenje povratnih informacija u timu.*

Ovakva aktivnost može timu pomoći da:

- > *raspravlja o temi „učenja”*
- > *nađe različite načine rada s „učenjem” u programu*
- > *postigne zajedničko shvaćanje i pristup*
- > *dalje razvija profesionalne sposobnosti.*

Planiranje učenja

Ako je „učenik” na potezu, on isto tako planira i odlučuje što, kako i kada učiti. Kako možemo mladima pomoći da krenu u taj proces?

Učenje se sastoji od promjene, stjecanja nečega novog – novih vještina, stavova, znanja. Da biste bili motivirani za učenje, morate imati viziju kamo želite poći, perspektivu budućnosti. Kada imate određene ideje o tome što želite u svojoj budućem životu, tada osjećate potrebu da učite.

To nije nešto o čemu mladi svakodnevno razmišljaju. Čak se može čuti kako „mladi danas razmišljaju samo kratkoročno”. Žele sve odmah! No mladi ipak imaju želja i očekivanja za svoju budućnost, kako kratkoročna tako i dugoročna, samo im je možda potrebna pomoć kako bi izrazili te želje i svoja očekivanja učinili konkretnijima. Nekad im može biti od pomoći pitanje gdje se vide za pet godina. Često je lakše slobodno maštati o tome nego razmišljati: „Što ću raditi sljedećega tjedna?” Iz predodžbe o mladima za pet godina možete razlučiti želje i potrebe za planiranje u kraćoj perspektivi.

Pri planiranju Razmjene mladih s vašom grupom razgovarate o budućnosti. Razgovarat ćete o željama,

B1. Kako poduprijeti učenje

očekivanjima, a vjerojatno i o strahovima vezanim za taj događaj. Kada razgovarate s budućim volonterom EVS-a o tome što želi naučiti tijekom projekta, možete razgovarati i o budućim očekivanjima vezano za studiranje, rad i ostale dugoročnije planove.

Dva primjera:

Primjer 1

„Život na selu” – o Razmjeni mladih

Tomek radi sa skupinom od pet mladih Poljaka koje priprema za Razmjenu mladih koja će se provesti za tri mjeseca u Belgiji. Tema Razmjene mladih je „Život na selu” i obuhvatit će grupe iz četiri zemlje: Irske, Francuske, Belgije i Poljske, čiji svi članovi žive u malim selima. Premda još rade na detaljnom programu razmjene, već su odlučili da će napraviti video materijal u kojem će intervjuirati mlade o tome kako izgleda njihov život u malom selu. Jedna će skupina sastavljati časopis, pripremati jedni drugima nacionalna jela, a organizirat će se i radionice o „selu kao pozornici”, s najrazličitijim uličnim izvedbama. Radni jezik bit će engleski.

Večeras će skupina Poljaka razgovarati o ciljevima svojega učenja. Cilj te večeri je da do nezijinoga kraja svih petero napišu popis što žele naučiti u pripremnoj fazi i tijekom razmjene.

Prvih pola sata Tomek im je dao dvije opcije:

- > izraditi skicu
- > izraditi kolaž

koji pokazuje kako se vide nakon Razmjene mladih.

Troje se odlučilo za kolaž i uhvatilo časopisa, papira, olovaka, flomastera, ljepila i škara. Dvoje je otišlo u drugu prostoriju da bi izradili skice. Nakon nešto više od planiranih pola sata vratili su se da bi pokazali rezultate svoga rada i raspravili o značenju svojih kolaža i skica.

Dok je grupa razgovarala, Tomek je zapisivao razne riječi i rečenice koje je čuo:

- > *Naučio/la sam bolje engleski.*
- > *Znam zabavljati kao klaun.*
- > *Naučio/la sam neke belgijske izraze.*
- > *Objavio/la sam svoj prvi članak.*
- > *Naučio/la sam rukovati foto-aparatom.*
- > *Stekao/la sam prijatelje iz tri druge zemlje.*
- > *Bit ću u kontaktu s ostalim skupinama.*
- > *Znam žonglirati s tri loptice.*
- > *Možemo odigrati čin predstave na mjesnom trgu.*
- > *Imam djevojku Belgijanku.*
- > *Više se ne bojim letenja.*
- > *Pojavljujem se u videu, u intervjuu.*
- > *Napravio sam svoj prvi intervju.*

Potom im je Tomek svima dao pet crvenih i pet zelenih samoljepljivih papirića i rekao im da na zelene pojedinačno napišu čemu se vesele u razmjeni, a na crvenima čega se boje.

B1. Kako poduprijeti učenje

primjeri

Napomenuo im je da napišu barem dvije stvari na svakom. Dobili su petnaest minuta za taj zadatak, no svi su završili već za deset minuta i zalijepili papiriće na zid.

Crveni:

- > Neće me razumjeti.
- > Belgijanci i Francuzi će se držati zajedno i govoriti francuski.
- > Sve će nam biti preskupo.
- > Nisam vješt u uspostavljanju kontakata.
- > Možda će drugi raditi na sasvim drugačiji način.
- > Možda nas Poljake smatraju glupima.
- > Neće im se sviđjeti naša hrana.
- > Većinu zadataka povjerit će Ircima jer oni bolje govore engleski.
- > Putovanja avionom.
- > Njihova pravila su dosta drugačija od naših.
- > Nećemo uspjeti međusobno razgovarati.
- > Što ako mi se hrana tamo ne bude sviđala?
- > Što ako sve tehničke upute za video budu dane na engleskom?
- > Ne znam o čemu bih razgovarao/la s vršnjacima iz drugih zemalja.

Zeleni:

- > putovanje u Belgiju
- > ulične kazališne radionice
- > posjet Bruxellesu
- > zabavljanje s ostalima
- > pripremanje odlične poljske večere
- > prikazivanje videa
- > kušanje belgijskih piva
- > odsutnost od kuće na deset dana
- > dolazak u stan/dom gdje ću boraviti
- > suradnja s mladima iz drugih zemalja, na engleskom
- > francuska večera i francusko vino
- > pjevanje irskih pjesama
- > naučiti zabavljati kao klaun
- > izrada videa od svega snimljenog

Skupina je potom razgovarala dulje od sata o svojim bojaznima kao i o onome čemu su se radovali. Tomek je postavljao sljedeća pitanja:

- > Razumijete li ostale papiriće s porukama?
- > Vidite li stvari o kojima niste razmišljali?
- > Dijele li i drugi iste bojazni?
- > Na koji način svladavate te bojazni?
- > Ima li stvari koje možete naučiti prije razmjene?
- > Kako si možemo međusobno pomoći?
- > Ostalo?

Zadnjih pola sata Tomek im je predložio da na papir napišu što misle da mogu naučiti u Razmjeni mladih, bilo u pripremi ili iz samoga događaja. Rekao im je da to možda neće biti lako, no neka samo napišu što im padne na pamet i papir zadrže kod sebe. Sljedećega tjedna će nastaviti s planiranjem, a Tomek im je obećao objasniti Youthpass i kakve veze s njim ima sve što su upravo radili.

B1. Kako poduprijeti učenje

2. primjer

'Isabel ide u EVS' – vezano za Europsku volontersku službu

primjeri

Isabel će svoj rad na projektu EVS-a započeti u Italiji za 6 tjedana. Ona danas putuje vlakom iz Porta u Lisabon, gdje će razgovarati s Magdom iz organizacije koja je upućuje. Ona i Magda su se već upoznale i Magda joj je mnogo pomogla u stvaranju kontakata i nalaženju organizacije u Tivoliju (okolica Rima). No danas će razgovarati o nečemu drugom, i to dulje vrijeme – Magda je za to predvidjela tri sata na temu: „Što želim dobiti od EVS-a?”

Isabel je prethodnih nekoliko dana mnogo razmišljala o tom pitanju, ali joj nije bilo lako dati odgovor. Za nju je najvažniji razlog odlaska u Italiju na godinu dana bilo vrijeme za razmišljanje o tome što želi činiti nakon toga. Htjela je napraviti odmak od svoga dotadašnjeg života. Prošle godine su joj stvari izmakle kontroli: napustila je školovanje, našla posao, dobila otkaz, a policija ju je uhapsila zbog krađe novčanika iz automobila. Završivši u policijskoj postaji, odlučila je da tome mora stati na kraj. Njezini roditelji za sve krive loše društvo, što je donekle točno, ali Isabel ima osjećaj da treba neko vrijeme za sebe. EVS vidi kao odličnu priliku.

No to nije odgovor na pitanje: „Što želim dobiti od EVS-a?”

Zbog toga je pri dolasku u Magdinu organizaciju malo nervozna, no Magda je odmah opusti, govoreći kako imaju čitavo poslijepodne zajedno da dođu do odgovora na to pitanje.

Magda joj je postavila mnogo pitanja, a Isabel je ispričala sve o prošloj lošoj godini i potrebi da se odmakne. Magda pohvaljuje Isabelinu sposobnost da o svom životu govori jasno i razumljivo. Potom je pita o tome odmaku koji želi, što to zapravo znači. To su teška pitanja, no tako Magda može dublje shvatiti problem i „odmak” provesti u djelo.

Isabel i Magda su razgovarale o zadaćama koje će Isabel obavljati kao volonterka u Tivoliju. Što joj se čini da zna dobro raditi, a što bi joj predstavljalo problem? Dotakle su se potom Isabelinih očekivanja o mentoru u Italiji, načina na koji očekuje steći prijateljstva, kako misli pripremati obroke, te ima li kakvih planova kako provoditi slobodno vrijeme, o jezičnom tečaju kojeg će upisati i još mnogo drugih stvari. Magda je uglavnom postavljala pitanja koja su pomagala Isabel da utvrdi što točno želi, koje korake mora poduzeti da bi ostvarila te ciljeve i koga vidi kao osobe koje joj mogu pomoći.

Naposlijetku je Magda pokazala Isabel tablicu koju je nazvala „planom učenja”, te predložila Isabel da napravi plan za prvih 6 tjedana boravka u Italiji, u koji će upisati što želi naučiti u tom razdoblju, kako to želi naučiti te od koga i kada želi pomoć.

B1. Kako poduprijeti učenje

Plan učenja Ime: Isabel			
Što	Kako	S kim	Kada
učiti snalaženje na talijanskom jeziku, služiti se osnovama jezika koja će mi omogućiti da se izrazim	<ul style="list-style-type: none"> - tečaj jezika s početkom u drugom tjednu - govoreći talijanski u organizaciji - govoreći talijanski (ne engleski) u stanu s dvije sustanarke (također volonterke EVS-a iz Estonije i Nizozemske) 	<ul style="list-style-type: none"> - s drugim polaznicima tečaja i nastavnikom - zamoliti kolege za strpljivost - pokušati se dogovoriti sa sustanarkama 	<ul style="list-style-type: none"> - započeti u drugom tjednu, u trajanju od 8 tjedana - prvih dana boravka - tijekom prvoga susreta u stanu - nakon 6 tjedana, želim biti u stanju izraziti se u jednostavnim situacijama
zadržati osobnost prilikom upoznavanja ljudi	<ul style="list-style-type: none"> - biti iskrena o tome kako se osjećam - iznijeti svoje mišljenje - zapisivati svaki dan u dnevnik 	<ul style="list-style-type: none"> - želim da mi oko toga pomogne mentor - možda želim pomoć i od sustanarki 	<ul style="list-style-type: none"> - započeti odmah prvoga dana - tjedni razgovor o iskustvima s mentorom - svakodnevno vođenje dnevnika
brinuti se za sebe, paziti na prehranu	<ul style="list-style-type: none"> - svakodnevno uzimati zdravi obrok - nabaviti kuharicu - naći društvo za jelo i pripremanje jela 	<ul style="list-style-type: none"> - probati se dogovoriti sa sustanarkama - odlučiti ovisno o tome koga ću upoznati 	<ul style="list-style-type: none"> - početi kuhati na samom početku - nakon dva tjedna mogu provjeriti sustanarke - nakon 6 tjedana željet ću promijeniti plan prehrane
znati i razumjeti svoje zadaće u organizaciji	<ul style="list-style-type: none"> - zatražiti dokumente o organizaciji i projektima te se upoznati s njima - razgovarati s osobama odgovornima za projekte 	<ul style="list-style-type: none"> - izraditi plan s mentorom - s kolegama 	<ul style="list-style-type: none"> - planirati s mentorom u drugom tjednu - u 3. i 4. tjednu čitati dokumente i obaviti razgovore

Pred odlazak je Isabel od Magde dobila neke dokumente s informacijama o Youthpassu. Magda joj je napomenula da se upozna s ključnim sposobnostima i da razmisli kako ih može povezati s vlastitim ciljevima učenja te ju je potaknula na dugoročnu perspektivu.

B1. Kako poduprijeti učenje

Postavljanje i planiranje ciljeva učenja

Kada pomažete mladima da postavljaju i planiraju ciljeve učenja, imajte na umu sljedeće:

Postavite ciljeve usklađene sa željama i potrebama mladih.

Važno je da mladi preuzmu odgovornost za svoj plan učenja. Rizik je da vi, makar i s najboljim namjerama, predložite ciljeve koje smatrate potrebne mladima. Ispast će da će mladi raditi za vas, a ne za sebe.

Ciljeve opišite što konkretnije s obzirom na stvarno i vidljivo ponašanje.

„Učiti komunicirati” je dosta općenit pojam, dok je „naučiti izražavati svoje mišljenje” već konkretnije. „Iznijeti svoje mišljenje na sastanku skupine sljedeće subote” je vrlo konkretno i lakše se kasnije evaluira.

Budite sigurni da se ciljevi mogu evaluirati, kako bi napredak bio vidljiv.

Motivirajuće je uočiti napredak, staviti znak „odrađeno” uz rubriku daje dobar osjećaj. Stoga pazite da ciljevi budu opisani na taj način.

Postavite realistične i dostižne ciljeve.

Mladi ljudi katkada znaju pokazivati preveliko oduševljenje i postaviti si velike ciljeve ili ciljeve koji u tom trenutku nisu realistični. Pokušajte zajedno raščlaniti takve ciljeve u manje korake koji se mogu ostvariti.

Nastojte odrediti ciljeve koji se mogu ispuniti u kratko vrijeme.

Lijep je i motivirajući osjećaj iskusiti uspjeh. Dugoročni ciljevi iziskuju mnogo strpljenja. Ovdje također vrijedi načelo „razbijanja” dugoročnih ciljeva na manje korake.

Opisati ciljeve u što pozitivnijem tonu.

Reći: „Želim prestati glupo postupati prilikom upoznavanja novih ljudi” upravljeno je na negativno i ne pomaže mnogo u okušavanju u novom ponašanju. Izjave vezane za podizanje sposobnosti su pozitivne i motivirajuće. „Kada upoznajem nekoga novog, postavljat ću pitanja tako da ustanovim što imamo zajedničkoga.”

Odredite ciljeve tako da odgovaraju jakim stranama mladih.

Često je bolje raditi na razvijanju kompetencija koje već imate nego početi učiti nešto posve novo. Ukoliko se radi o nečem novom, važno je da se to uklopi ili ima veze s vašim dokazanim jakim stranama.

Ciljevi ostvarljivi u kratkom roku trebali bi biti u ravnoteži s ciljevima koji od mladih traže više truda.

Dobro je da u planu učenja neki ciljevi budu ostvarivi u kratkom roku, a neki da traže više truda.

Neka ciljevi budu raznoliki.

Ciljevi učenja mogu biti međusobno vrlo različiti. Neki se mogu odnositi na znanje, drugi na vještine, a treći na stavove. Budući da učenje treba obuhvatiti sva tri elementa, svi oni moraju biti predstavljeni u planu učenja.

Vrijeme za proslavu

Potaknite mlade da razmisle kako će proslaviti ostvarenje ciljeva. Trebaju biti ponosni na to!

Ispitajte ciljeve učenja:

Temelje li se na potrebama učenika?	✓
Jesu li konkretni i vidljivi?	✓
Mogu li se evaluirati?	✓
Jesu li realni i ostvarivi?	✓
Mogu li se ostvariti u kratkom vremenu?	✓
Jesu li opisani u pozitivnom tonu?	✓
Poklapaju li se s učenicovim jakim stranama?	✓
Jesu li kratkoročni i dugoročni ciljevi uravnoteženi?	✓
Jesu li ciljevi raznoliki?	✓
Kako možete proslaviti ispunjenje ciljeva?	✓

B1. Kako poduprijeti učenje

„Sada, eto, imam skupinu motiviranu za rad na najrazličitijim zadacima, Oni su odlučili učiti, to ih veseli, a sada ih moram upoznati s ključnim kompetencijama. Što ću im reći? Da Europska komisija smatra da je mnogo važnije da nauče te pompozne pojmove? Mislite li da će ih to motivirati? Kad pročitate ovih osam ključnih kompetencija skupini mladih, malo je vjerojatno da ćete ih uspjeti oduševiti. No, trebate im objasniti da ključne kompetencije služe tome da:

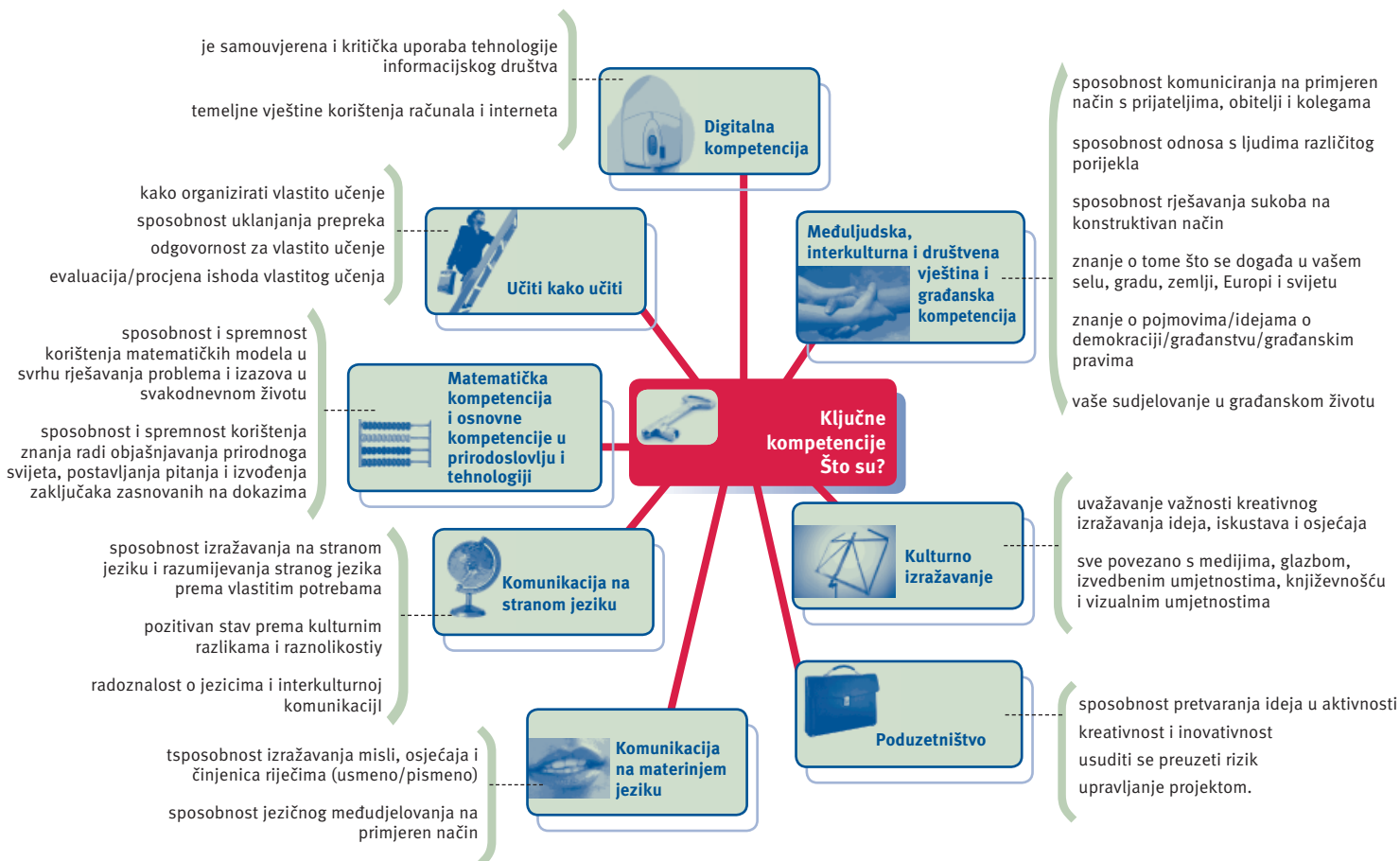
- > pomognu kako bi sve što nauče stavili u okvir
- > okvir ujedno pomogne drugima da vide i prepoznaju što su naučili...

TADA bi im se ideja mogla početi sviđati.

U mnogim ćete situacijama ključne kompetencije uvesti tek nakon što ste sa skupinom poradili na ciljevima učenja, premda u nekim situacijama (npr. kod Osposobljavanja osoba koje rade s mladima – Akcija 4.3) one mogu pomoći sudionicima da razmisle o ciljevima

učenja. No općenito je bolje razmotriti kako se ciljevi učenja mladih ljudi mogu uklopiti u ključne kompetencije. Sudionici bi trebali razumjeti da u jednoj aktivnosti ne moraju koristiti svih osam ključnih kompetencija. U većini Razmjena mladih i Osposobljavanja možda je bolje usredotočiti se na dvije ili tri. Nastojte povezati ono što mladi žele naučiti s napomenama u ključnim kompetencijama jer ćete im ih na taj način „prevesti” na razumljiv jezik, blizak njihovom svijetu.

Nemojte ključne kompetencije predstaviti složeno i teško. One su i zamišljene kao alat koji pomaže pri strukturiranju rezultata učenja i u širem priznavanju ishoda.

B1. Kako poduprijeti učenje

Razmišljanje i ocjena

Kao što smo ranije istaknuli, proces Youthpass osmišljen je da učenje u projektu učini vidljivijim, što znači da učenik mora biti svjestan onoga što uči te da pokuša riječima izraziti naučeno. To se ne radi samo pri završetku projekta. Tijekom cijeloga postupka učeniku je potrebno vremena i prostora da spozna što je naučio, koja su se nova pitanja odnosno nove prepreke pojavile, je li još na istom pravcu i treba li plan prilagoditi. U određenom trenutku morate se odlučiti jeste li uspjeli naučiti ono što ste željeli. Trebate ocijeniti svoje učenje. Razmišljanje i ocjenjivanje idu zajedno.

Razmišljanje o naučenom

Učenje nije kontinuirani online postupak. U njemu ima dobrih i loših dana. Katkada se postigne značajan napredak, a katkada imate osjećaj da se ništa značajnije ne događa.

Volonterka EVS-a iz Švedske ima osjećaj da nikad neće naučiti govoriti francuski. Naučila je riječi i svladala svu gramatiku, ali teško joj je razgovarati na tom jeziku. Onda je jednoga dana pročitala članak u francuskim novinama i razumjela ga u cijelosti! Istoga dana je u kafiću slučajno upoznala jednoga Francuza i s njim razgovarala jedan sat – na francuskom! Kakav dan!

Ili mladić koji je tijekom Razmjene mladih po prvi puta u životu uspio razgovarati s drugim mladićem četrdeset minuta o sukobu koji su imali dan prije. I uspjeli su razriješiti ga!

Ili sudionica Osposobljavanja na interkulturnom učenju koju je u jednom trenutku evaluacije tijekom vježbe simulacije obuzelo oduševljenje jer je iznenada razumjela koji mehanizmi imaju važnu ulogu u interkulturnoj komunikaciji.

To su dobri i inspirativni trenuci koje treba razmotriti kroz sljedeće aspekte kako bi postali svjesni trenuci učenja:

- > *Zahvaljujući kojim elementima (čimbenicima) je navedeno učenje bilo uspješno?*
- > *Kako sam uspio doći do te točke?*
- > *Kako mi to može pomoći u daljnjem učenju?*
- > *Trebam li plan učenja preinačiti?*

Razmatranjem učenik postaje svjesniji učenja, naučenoga te načina učenja. Predodžbe o tome s vremenom se vjerojatno mijenjaju.

To se ne odnosi samo na uspješne trenutke. Tijekom procesa učenja mnoge se stvari mogu promijeniti:

- > *možda ćete naučiti nešto što uopće nije bilo planirano, ali ste uvidjeli da je vrlo važno i vrijedno*
- > *primjećujete da kasnite*
- > *primjećujete da idete brže nego što je planirano*
- > *u procesu učenja otkrivete da se pojavljuju nova pitanja i da ih želite uvrstiti u svoj plan učenja*
- > *pojavljuju se nepredviđene prepreke koje morate savladati.*

Stalnim razmatranjem moći ćete pratiti, prilagođavati se, biti svjesni svoga uspjeha i motivirani za nastavak.

Ocjena učenja

Osobe koje rade s mladima, mentori i treneri polaznike ne ocjenjuju. U neformalnom obrazovanju nema testova ni ispitivanja kako bi se ocijenilo učenje. Kako je učenik sam odgovoran za to što, kako i gdje želi učiti, čini se logičnim da oni i ocijene da je „posao obavljen”. Drugim riječima, polaznici se sami ocjenjuju.

Samoocjenjivanje je glavno načelo u primjeni Drugog dijela - Youthpass kod Osposobljavanja i projekata EVS-a. Učenici opisuju što su naučili.

To je novina za mnoge. Naučili smo da drugi odlučuju jesmo li uspjeli ili ne. Kada drugi odluče da ste uspjeli, dobijete lijep list papira i završili ste. Ako ne ocijene tako, morate se dodatno potruditi.

A sada to trebate učiniti sami! Vi ste sada šef! To je izazovna odgovornost, za koju su, u većini slučajeva, potrebni pomoć i podrška. Za samoocjenu je bitno da, osim pojedinačnoga razmatranja, o stvarima raspravite s kolegama, mentorima, osobama koje rade s mladima, trenerima, prijateljima i slično.

B1. Kako poduprijeti učenje

pomaže da se izbjegniju jezične barijere i ostavljaju više slobode izražavanja o različitim pitanjima koja se odnose na učenje.

Pojedinačni razgovori

Redovni pojedinačni razgovori s mladima mogu im pomoći da prate situaciju, raspravljaju o izazovima i sagledaju proces učenja kroz oči druge osobe. U projektu EVS-a pojedinačni razgovori između volontera i mentora već su nešto posve uobičajeno, a mogu biti od velike koristi u pripremi, provedbi i evaluaciji Razmjene mladih odnosno Osposobljavanja.

Savjeti za pojedinačne razgovore:

- > **Neka govori sugovornik:** Postavljajte otvorena pitanja – počinju kratkim frazama poput: U kojoj mjeri ____“ ili „Kada ćeš ____?”. Otvorenim pitanjima na koja će mladi slobodno odgovarati dajete im priliku da na glas iznesu sve kroz što prolaze.
- > **Slušajte s empatijom.** Uživite se u situaciju i iskustvo sugovornika. Pitaite za činjenice, ali i za osjećaje.
- > Nastojte pomoći **unijeti reda u informacije** koje dobivate od mlade osobe. Često se događa da se oni izgube u masi katkada nevažnih detalja. Uvođenje reda i rezimiranje će im pomoći da misli iznose strukturirano i da se usredotoče na ključne stvari.
- > **Dajte pozitivne povratne informacije** o rezultatima koje je mladi sugovornik već postigao, neka promjena postane vidljiva. Mnogi ljudi usredotočeni su samo na ono što ne ide dobro. Pokazati mladom sugovorniku da postiže uspjeh za njega je vrlo motivirajuće.
- > **Potičite i podržavajte** osjećaj samoodgovornosti kod mlade osobe. U takvim razgovorima uvijek postoji rizik da vi (bilo u svojstvu mentora, osobe koja radi s mladima, savjetnika) ponudite rješenje, no trebate pustiti mladu osobu da sama nađe put do njega.

Učenje s drugima

Jedno od glavnih obilježja neformalnog obrazovanja jest to da učite zajedno i jedni od drugih. Osobe koje rade s mladima, voditelji mladih i predavači nisu tamo toliko zbog podučavanja, nego da pospješite proces učenja, između ostaloga, stvarajući ozračja u kojem će mladi učiti, potičući ih te nudeći im alate i metode za zajednički rad.

Grupna dinamika

Formiranjem skupina se automatski ne stvara povoljno okruženje za učenje. Neki oblici grupne dinamike potiču učenje više nego ostali. Može se čak reći da ukoliko u skupini ne postoje određeni uvjeti, učenje gotovo da nije moguće. Premda se skupine razvijaju na razne načine i ne može se diktirati način na koji će se to odvijati, korisno bi bilo razlučiti grupnu dinamiku koja olakšava učenje. Osobe koje olakšavaju učenje imaju zadaću pomagati skupini da se razvija u tom smjeru.

Pozitivni znakovi „skupine koja uči“:

- > *Sudionici se mogu ponašati prirodno. Nema pritiska od strane skupine da se ponašaju na neki drugi način. Prihvaćaju se i uvažavaju različiti načini izražavanja.*
- > *Sudionici mogu činiti pogreške. Učenje često podrazumijeva pogreške, što neke može učiniti osjetljivim jer ne žele da ih ismijavaju.*
- > *Skupina sama brine o svom procesu. Sudionici mogu razgovarati o razvoju skupine i voditi računa o dobrobiti pojedinih članova.*
- > *Koriste se različiti oblici izražavanja. Sudionici se izražavaju riječima i drugim kreativnim sredstvima poput pokreta, glazbe i crtanja odnosno slikanja.*
- > *Dobrodošla su i kritična pitanja. Sudionici se znaju nositi s njima i cijene kada im drugi postavljaju kritična pitanja. To se ne smatra prijatnom nego inspiracijom.*
- > *Interaktivno radno okruženje. Sudionici dijele zadaće, rade u različitim sastavima, jedni drugima daju povratne informacije i podršku.*

Grupno promišljanje

U Razmjeni mladih ili na Osposobljavanju, zajednička evaluacija i razmišljanje o iskustvima na kraju dana može pojedinim sudionicima dosta pomoći da strukturiraju svoje misli odnosno uklone nejasnoće. Kada doznamo što misle drugi, i nama dolaze nove ideje, ili se dobije potvrda

B1. Kako poduprijeti učenje

odnosno priznanje vlastitih osjećaja i iskustava. Postoje različite metode grupne evaluacije i promišljanja, a neke od njih možete naći:

- > na *SALTO CD ROM-u o evaluaciji – dostupno na: www.salto-youth.net/Evaluation*
- > *ili u T-mapi za evaluaciju (br.10) dostupno na: www.youth-partnership.net*

S velikim skupinama je teže stvoriti otvoren i siguran prostor za razmjenu mišljenja. Na Osposobljavanjima i Razmjeni mladih često se koristi metoda Grupe za razmišljanje. Krajem svakog dana sudionici se okupljaju u male skupine (od 4 do 7 članova) te promišljaju o proteklom danu. Unaprijed utvrđene skupine imaju tu prednost što u nekoliko sljedećih dana stvore vlastito ozračje, a općenito predstavljaju i sigurniju okolinu.

Grupe za razmišljanje primjenjuju se za različite svrhe. One sudionicima omogućuju da se „ispušu”, izraze svoje želje i zamisli vezano za program, razmjene iskustva, dok osobe koje rade s mladima ili predavači imaju priliku pratiti razvoj situacije u skupini. Cilj grupa za razmišljanje je isto tako dati prostora sudionicima da jedni drugima daju podršku u učenju na način da:

- > *naučeno podijele s ostalima*
- > *daju povratne informacije*
- > *pružaju si međusobnu podršku.*

Teme koje smo prethodno naveli kao ideje za dnevnik mogu se koristiti i za strukturiranje razgovora u Grupi za razmišljanje.

Parovi kolega i skupine

Jedan od oblika uzajamne podrške npr. u Osposobljavanju je dijeljenje polaznika u parove. Svaki polaznik je povezan s kolegom/icom i oni se tijekom Osposobljavanja redovno sastaju kako bi razgovarali o postignućima i izazovima u učenju. Parovi poznaju ciljeve učenja drugog člana i o tome zajedno raspravljaju u procesu, razmjenjuju iskustva i pružaju si podršku. Često je polaznicima lakše tražiti podršku od „para“ nego od predavača.

U nekim situacijama bolje će rješenje biti male tročlane ili četveročlane skupine. Parovi kao forma imaju nedostatak što tada polaznici surađuju samo s jednom osobom.

Da bi se osobe pripremlile za učinkovito korištenje skupina, bilo bi dobro prethodno s polaznicima obraditi teme kao što su „aktivno slušanje”, „postavljanje dobrih pitanja” ili „povratne informacije”.

Povratne informacije

Način da polaznici budu korisni jedni drugima su povratne informacije. Istina jest da sami najbolje poznajemo sebe. No, ipak je predodžba koju imamo o sebi ograničena, stoga je vrlo korisno upitati druge kako nas doživljavaju i koje kompetencije vide kod nas.

Povratna informacija trebala bi biti korisna osobi kojoj je upućena. Drugim riječima, ukoliko vam je netko dosadio i konačno se usudite reći mu/joj sve što smatrate da radi krivo, vama će to biti olakšanje, ali njemu/njoj to neće biti korisno. Stoga takve povratne informacije nemojte davati.

Da bi bila korisna, povratna informacija nekoj osobi mora biti formulirana tako da ona:

- > *razumije informaciju*
- > *da je stanju primiti informaciju*
- > *da je stanju primijeniti tu informaciju.*

Kada povratnu informaciju želite dati u grupi, važno je objasniti o kakvoj se informaciji radi. Često se čuju rasprave o davanju pozitivnih ili negativnih povratnih informacija. Ako se radi o učenju, povratna je informacija uvijek pozitivna odnosno konstruktivna, jer joj je namjera unijeti pozitivnu promjenu i razvoj.

I samo priopćavanje osobi onoga što kod nje vidite pozitivno može biti vrlo korisno. Nismo naviknuti govoriti nekome koje kvalitete vidimo. Takva informacija toj osobi može biti posve nova i vrlo korisna te joj dati potpuniju sliku sebe.

Osim navedenoga, možda imate i druge ideje što savjetovati nekome da nešto kod sebe poboljša. .

„Sviđaju mi se tvoje kreativne i gorljive nove ideje koje iznosiš u našoj skupini. Često mi daju novu energiju i motivaciju. Mislim da bi ih trebao/la još više iznositi.”

Drugim riječima: povratna informacija ima za cilj osobi ukazati na njegove/njezine kvalitete i dati joj savjete kako da dalje napreduje.

B1. Kako poduprijeti učenje

Povratne informacije daju se u parovima, u malim skupinama odnosno timovima te u pojedinačnim razgovorima, npr. između mladih i osoba koje s njima rade. Evo nekih sugestija za uvod u povratne informacije u skupini:

Kada dajete povratnu informaciju:

- > *Nastojte osobi kojoj upućujete povratnu informaciju navesti **konkretan** specifičan oblik ponašanja koji zapažate i kako on na vas djeluje („motiviraju me tvoje ideje”, „gorljiv način na koji katkada govoriš neki put me zbunjuje”).*
- > *Neka vam rečenice ne započinju s “ti si “ ili “ti uvijek”. **Priopćite samo učinak** koji ponašanje te osobe ima na vas.*
- > ***Koncentrirajte se na djelovanje**, dajte konkretne savjete („katkada me zbunjuješ, ako mi malo više objasniš svoje ideje, bit će mi jasnije”).*
- > *Imajte na umu da davanje i primanje povratne informacije nosi određenu **napetost**.*
- > *Ukoliko povratna informacija koju date izazove **emocionalne ili obrambene reakcije**, bolje je prestati i nastojati utvrditi zbog čega je osoba tako reagirala.*
- > *Povratnu informaciju bolje je dati **neposredno nakon aktivnosti** u kojoj ste vidjeli drugu osobu na djelu.*
- > *Povratnu informaciju dajte ako vas je **netko to tražio**.*
- > *Povratna informacija treba se temeljiti na **empatiji i poštovanju**.*
- > *Provjerite imate li **dovoljno vremena**.*

Kada dobijete povratnu informaciju:

- > *Pažljivo i aktivno slušajte.*
- > *Postavljajte pitanja radi jasnoće.*
- > *Pokušajte svojim riječima ispričati što ste čuli kako biste provjerili jeste li dobro razumjeli rečeno.*
- > *Korisno je dobiti povratne informacije od više ljudi i/ili provjeriti s drugima izneseni sadržaj.*
- > *Nemojte pretjerano reagirati na povratne informacije nego odlučite što vam je od toga korisno.*

Samoocjenjivanje putem ključnih kompetencija

Pred završetak projekta EVS-a te zadnjega dana Osposobljavanja u Youthpass treba upisati rezultate učenja. Youthpass nudi okvir od osam ključnih

kompetencija, a izazov je u načinu kako ishod učenja uvrstiti u taj okvir. Naglašavamo kako ne treba primijeniti sve sposobnosti jer se u većini slučajeva u jednom projektu EVS-a odnosno Osposobljavanju neće usvojiti svih osam ključnih kompetencija.

Kod Osposobljavanja bi sudionicima moglo biti korisno da predavači prilikom predstavljanja programa povežu razne elemente programa s ključnim kompetencijama. Većina programa za Osposobljavanja pokrivaju tek dvije ili tri ključne kompetencije. Naravno, polaznici uče i izvan programa. „Komuniciranje na stranom jeziku” možda nije dio Osposobljavanja, ali će polaznik međunarodnog Osposobljavanja možda ipak ostvariti velik napredak u poznavanju jezika i to će željeti navesti u Youthpassu.

Samoocjenjivanje koje polazi od ključnih kompetencija može biti zahtjevan zadatak. Stoga bi možda bilo bolje obraditi ih u zadnjoj fazi postupka.

Počnite prikupljati rezultate učenja putem:

- > *uvodnih ciljeva učenja definiranih na početku projekta*
- > *bilježaka vođenih krajem dana, npr. u dnevniku*
- > *rezultata sastanaka za povratne informacije*
- > *dodatnoga razgovora s kolegom*
- > *pojedinačnog razgovora s mentorom ili mentoricom*
- > *uvida u program Osposobljavanja ili svih aktivnosti provedenih tijekom projekta EVS-a.*

B1. Kako poduprijeti učenje

U projektu EVS-a preporučljivo je da odredite odgovarajući vremenski okvir za samoocjenjivanje. Taj dio Youthpassa treba ispuniti zajedno s mentorom koji će imati važnu ulogu pomoći volonteru postavljanjem pravih pitanja i ponudom alata koji pomažu strukturirati cjelokupno iskustvo. Nemojte to ostaviti za zadnji dan, između pozdravljanja i pakiranja, jer to obuhvaća sagledavanje duljega postupka tijekom kojega se dogodilo mnogo toga. Nastojte planirati nekoliko susreta s volonterom koji uključuju:

- > mapiranje različitih faza i aktivnosti
- > promatranje i ocjenjivanje polaznih ciljeva učenja
- > razmatranje neplaniranih ishoda učenja (često se događa da se nauči i nešto neplanirano)
- > razmatranje problema i izazova te načina na koje će se volonteri s njima suočiti
- > nastojanje da se uobliče ishodi učenja.

Kod Osposobljavanja je vrijeme ograničeno. Završno samoocjenjivanje vjerojatno će se provesti zadnje popodne i predavači neće imati vremena razgovarati sa svakim sudionikom ponaosob. Stoga su potrebne jasne upute i savjeti kako bi sudionici mogli raditi na ključnim kompetencijama:

- > ponovno naglasiti koje su glavne Ključne kompetencije obrađene na Osposobljavanju
- > preporučiti sudionicima da traže podršku jedni od drugih
- > navesti primjere kako opisati postignuća učenja
- > navesti nekoliko ideja za početak opisa ishoda učenja
- > podsjetiti ih da polaznik koji će to čitati mora razumjeti opis
- > napomenuti sudionicima da ima niz ispravnih načina da se navedeno provede, no ključ je u tome da se odabere onaj koji im najviše odgovara.

Ideje za početak opisa učenja:

- > Sada se osjećam ugodnije ____
- > Otkrio/la sam ____
- > Naučio/la sam ____
- > Osjećam samopouzdanje ____
- > Napredovao/la sam ____
- > Mogu ____
- > Sada znam kako ____
- > Razvio/la sam ____
- > Sada imam jasnu predodžbu o ____...
- > Ubuduće želim dalje razvijati ____...

Osoba koja olakšava učenje

Kao što smo rekli na početku poglavlja: mladi su naučili mnogo kroz Razmjene mladih, projekte EVS-a, Osposobljavanje i Inicijative mladih prije uvođenja Youthpassa. Ono što se Youthpassom nastoji dodati je da učenici budu svjesniji onoga što su naučili te da i drugi to priznaju. Pritom je važan preduvjet da osobe koje rade s mladima/voditelji, mentori i treneri koji projekte provode budu svjesni mogućnosti za učenje koje projekti nude i da su spremni preuzeti ulogu osobe koja olakšava proces učenja. U kojoj je mjeri ta uloga „nova“, razlikovat će se dosta od osobe do osobe, ovisno o porijeklu, zemlji ili području. Općenito, možemo reći da je „postupak pomoću kojeg učenje činimo vidljivijim“ nešto novo, novi izazov u neformalnom obrazovanju. Na početku smo postupka koji bi mogao biti uzbudljiv!

Postupak je to u kojem još uvijek postoji mnogo mjesta za istraživanje, pa su nove ideje, pristupi, metode i alati dobrodošli i potrebni.

Na internetskoj stranici Youthpassa sudionici mogu iznijeti i opisati svoja iskustva i ideje. Zašto da se to ne iskoristi!

B2

Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

1 Što je Youthpass u Razmjenama mladih?

Jednostavan odgovor je da je Youthpass u Razmjenama mladih uvjerenje kojim se potvrđuje da je mlada osoba sudjelovala u Razmjeni mladih. To je isto tako i potvrda u kojoj se opisuje aktivnost kao takva i uključenost mlade osobe/sudionika. Još konkretniji odgovor je da Youthpass i kontekst javne politike povezan s njime pružaju priznavanje neformalnog učenja unutar programa Mladi na djelu.

Evo kako izgleda Youthpass:

U dijelovima koji slijede bit će objašnjen svaki dio Youthpass potvrde.

B2. Youthpass u praksi*Youthpass u Razmjenama mladih***1.1 Youthpass kao potvrda sudjelovanja**

Youthpass potvrđuje sudjelovanje mlade osobe u određenoj Razmjeni mladih. Prva polovica prve stranice uključuje ime sudionika, datum i grad/zemlju rođenja te osnovne podatke o razmjeni.

The image shows a sample Youthpass certificate. At the top left is the European Commission logo with the text 'European Commission'. At the top right is the 'Youth in Action' Programme logo with the text 'Education and Culture DG' and 'Youth in Action' Programme. The main text reads: 'Youthpass for Youth Exchanges Marie Kirschbaum born in Essen, Germany participated in Together for the Environment, a Youth Exchange with young people from Belgium, United Kingdom, and Germany. The activity took place from 27/04/2011 to 16/05/2011 in Manchester, United Kingdom.' A green arrow points from the text in the first paragraph to the 'Youthpass' title on the certificate.

European Commission

Education and Culture DG
'Youth in Action' Programme

Youthpass

for **Youth Exchanges**

Marie Kirschbaum
born in **Essen, Germany**

participated in

Together for the Environment,
a Youth Exchange with young people
from Belgium, United Kingdom, and Germany.

The activity took place from **27/04/2011**
to **16/05/2011** in **Manchester, United Kingdom.**

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

1.2 Opis aktivnosti

Sljedeći dio dokumenta je opći opis Razmjena mladih prema Programskom vodiču programa Mladi na djelu.

Taj dio osobama izvan područja mladih pruža nužne informacije budući da se općenito objašnjava o čemu se radi u Razmjenama mladih. To je potrebno u situacijama kada sudionik koji ga dobije Youthpass pokazuje nekome tko nikad nije čuo za Razmjene mladih u međunarodnom radu s mladima.

To će vas možda navesti na razmišljanje o tome kako biste svojim riječima Razmjene opisali nekome izvan tog područja...

Ovu stranicu Youthpassa treba potpisati predstavnik organizacije – to može biti zakonski zastupnik.

Struktura prve stranice Youthpassa osigurava da su relevantne informacije o Razmjeni prikazane sažeto pa ju je dobro imati pri ruci da primjerice podupre prijavu za posao.

Sve Youthpass potvrde pohranjene su u središnju bazu podataka iz sigurnosnih razloga i kako bi se mogla izraditi zamjenska Youthpass potvrda u slučaju da ju netko izgubi. Svaki Youthpass na dnu prve stranice ima jedinstven identifikacijski broj što omogućava provjeru njegove autentičnosti..

Youth Exchanges

Within the European 'Youth in Action' Programme, a Youth Exchange is a project where young people work and live together in an international group for a specific time. It consists of preparation, implementation, and follow-up activities. For the duration of the Youth Exchange, young people undertake a joint programme of activities with specific aims and objectives.

Young people from different countries and backgrounds co-operate with each other supported by experienced youth workers and leaders. They develop personal, professional, and intercultural competences.

Youth Exchanges foster the mobility of young people in Europe. They encourage initiative and creativity in young people, facilitate their active participation in the project, and thereby provide an intercultural learning experience.

Offering the added value of a European dimension, Youth Exchanges are quality-checked regarding content criteria and implementation.

**Education and Culture
Youth in Action**

Kathy Korinthe
Representative of the organisation

The ID of this certificate is 2Y8B-X9NY-G52Q-V1GR.
If you want to verify the ID, please go to the web site of Youthpass:
<http://www.youthpass.eu/qualitycontrol/>

Youthpass is a Europe-wide validation system for non-formal learning within the EU 'Youth in Action' Programme. For further information, please have a look at <http://www.youthpass.eu>.

1

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

1.3 Opis provedenih aktivnosti

Druga stranica Youthpassa za Razmjene mladih daje osnovne informacije o projektu. To omogućava osobama koje ga čitaju kratki pregled projekta i razumijevanje prilika za učenje u okviru projekta.

Opisuju se svrha i ciljevi projekta, a navode se i sve organizacije koje su kao partneri sudjelovale na projektu. Slijedi opis glavnih elemenata aktivnosti/ programa tijekom Razmjene mladih. Isto tako postoji mogućnost navođenja postignuća projekta ako želite naglasiti neke važne ishode projekta Razmjene. Na kraju postoji mogućnost navođenja dodatnih sredstava projekta. Posljednja dva polja su izborna; ako ne želite naglasiti neke posebne ishode projekta, naziv se neće pojaviti na potvrdi.

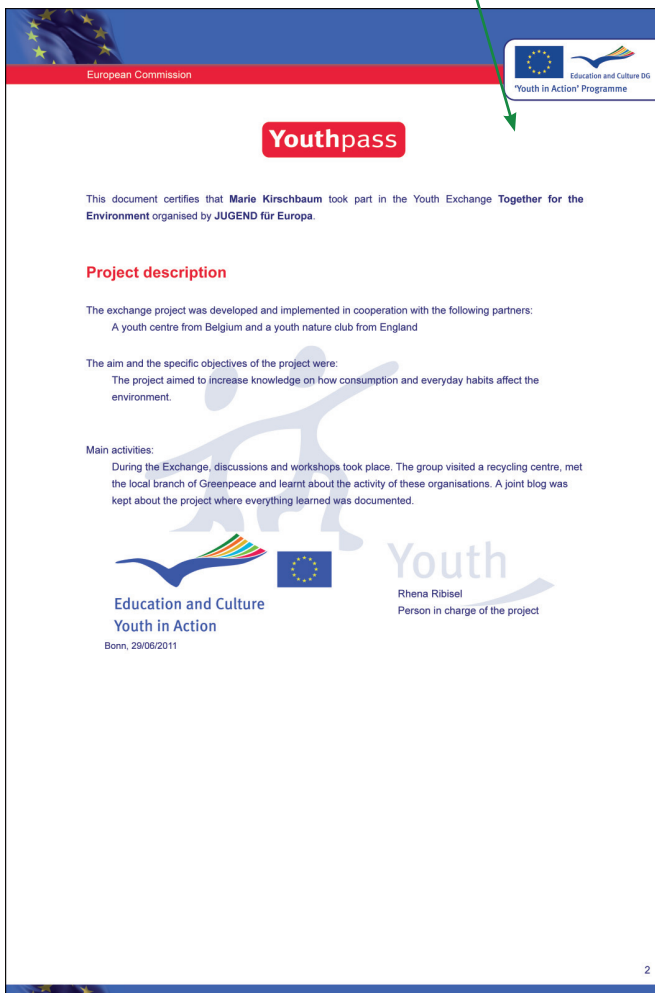
→ Evo primjera:

Projekt „Zajedno za okoliš” okupio je mlade iz Belgije, Ujedinjenog Kraljevstva i Njemačke. Da bi pripremila projekt, njemačka se grupa nekoliko puta sastala navečer i dva puta tijekom vikenda. Raspravljali su o lokalnoj ekološkoj situaciji i pripremili kartu svoga grada koja se odnosila na određena pitanja (s podacima o otpadu i korištenju energije). Tijekom projekta Razmjene u Engleskoj, usporedili su ono što su naučili o svojim rodним gradovima, raspravljali kako njihove svakidašnje navike utječu na okoliš te posjetili organizacije koje rade na pitanjima zaštite okoliša. Po povratku su razvili osobne planove kako svakodnevnim ponašanjem osigurati najbolji utjecaj na okoliš.

Kad se potvrda dovrši, drugu stranicu potpisuje osoba zadužena za projekt.

Sve ranije navedene informacije ograničene su na dvije stranice. Dakle, u internetskom alatu za izradu potvrda ograničen je broj slovnih mjesta za svaki navedeni dio. Utvrdili smo da osobe izvan područja bolje prihvaćaju potvrde na dvije stranice.

Sljedeći dio Youthpassa pruža priliku opisa pojedinačnih ishoda učenja sudionika. Tu broj stranica nije ograničen.

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

1.4 Opis pojedinačnih ishoda učenja

Nakon prve dvije stranice slijedi dio potvrde s informacijama o pojedinom sudioniku. Ovdje broj stranica nije ograničen. Prvo se mogu opisati sudionikove obveze i zadaci. Ispod toga se prikazuju sudionikovi ishodi učenja, koristeći ključne sposobnosti kao osnovu za kategorizaciju.

Postoji mogućnost unošenja imena osobe koja je pružila potporu tijekom postupka samopromišljanja. Zapisivanje ishoda učenja je zadatak prepun izazova. Bilo bi vrlo korisno da vam tijekom postupka promišljanja netko pruži potporu. Tu ulogu može imati osoba koja radi s mladima/ voditelj mladih, no to može biti i nešto preuzeto od kolege iz projekta.

Sljedeći korak je odluka unutar koje ključne kompetencije uvrstiti ishode učenja. U daljnjem ćete tekstu pronaći više informacija i pomoć oko toga. Na dnu potvrde je predviđen prostor za informacije o daljnjim preporukama koje

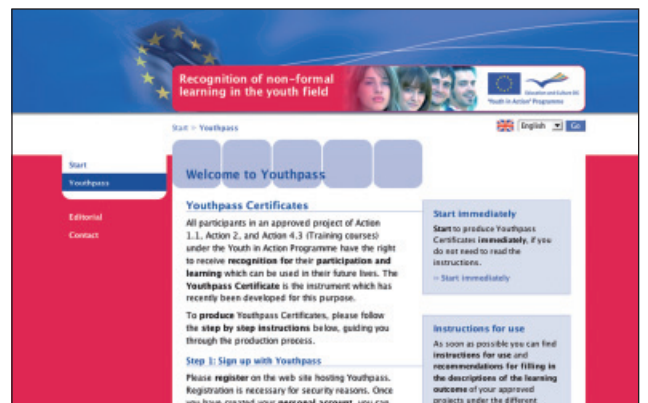
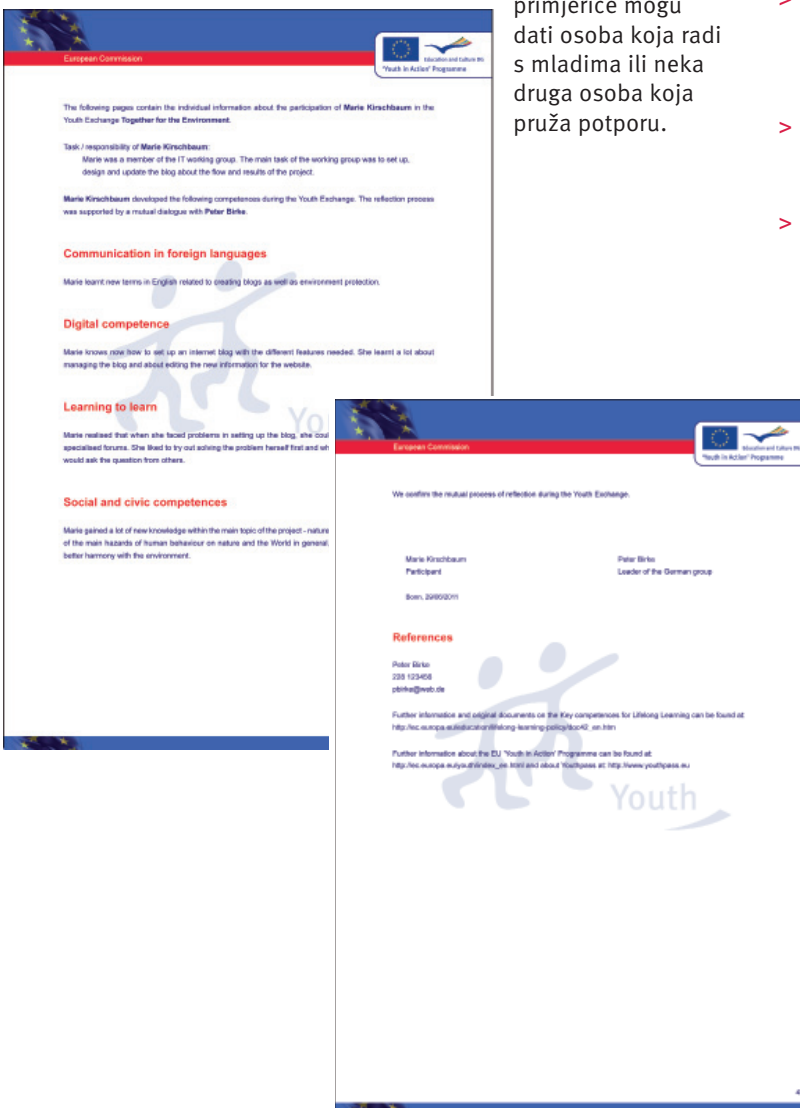
primjerice mogu dati osoba koja radi s mladima ili neka druga osoba koja pruža potporu.

Tada potvrdu potpisuje sudionik potvrdu. Ako je u postupku učenja kroz dijalog pomagala osoba koja radi s mladima ili netko drugi, potvrdu potpisuje i partner u dijalogu.

Na dnu posljednje stranice Youthpass potvrde pronaći ćete poveznice na program Mladi na djelu, ključne kompetencije i internetske stranice Youthpassa radi daljnjih informacija.

Youthpass možete izraditi na posebnoj internetskoj stranici. Evo kako to izgleda kad organizirate odobren projekt:

- > *Zajedno s ugovorom za odobreni projekt dobiti ćete Youthpass internetsku adresu (www.youthpass.eu).*
- > *Dužni ste izvijestiti sve sudionike da imaju pravo na pojedinačnu Youthpass potvrdu.*
- > *Prije početka korištenja alata za izradu Youthpassa trebate se registrirati na Youthpass internetskoj stranici.*
- > *Tekstovi za pomoć usmjeravat će vas kroz različite korake.*
- > *Youthpass potvrdu možete lako izraditi putem interneta, unoseći informacije u razna polja o projektu i sudionicima. Kad popunite sve informacije, potvrdu možete izraditi u PDF formatu i isprintati ju.*

Više tehničkih detalja potražite na internetskim stranicama www.youthpass.eu.

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

2 Zašto se Youthpass koristi u Razmjenama mladih?

Sada imate predodžbu o tome što je Youthpass u Razmjeni mladih. No, možda se još uvijek pitate „zašto”, a to vas mogu upitati i ostali.

- > *Koja je korist/potencijal korištenja Youthpassa u Razmjenama mladih?*
- > *Zašto je Youthpass sudionicima važan?*
- > *Koji je njegov smisao za organizacije?*

Mladima je Youthpass prilika da službeno dokažu aktivno sudjelovanje u projektu. Mogu ga koristiti prilikom prijave za posao ili daljnjeg obrazovanja i osposobljavanja. U isto vrijeme on znači da, i to je još važnije, mladi prepoznaju vlastito sudjelovanje te učenja i razvoj.

Mladi se kroz sudjelovanje u Razmjeni mladih uključuju u pripremu elemenata programa, sudjeluju u aktivnosti i preuzimaju određene odgovornosti. Mogu steći mnoštvo novih iskustava iz kojih će zasigurno mnogo naučiti. Redovitim promišljanjem o vlastitom učenju tijekom razmjene postaju svjesniji svoga učenja. To će im također omogućiti prepoznavanje svojeg potencijala za učenje. Youthpass potvrda koje im se uručuje na kraju projekta sudionicima služi kao dokument kojim svoje ishode učenja prikazuju ostalima te kao potvrda vlastite predodžbe svojih ishoda učenja i potencijala.

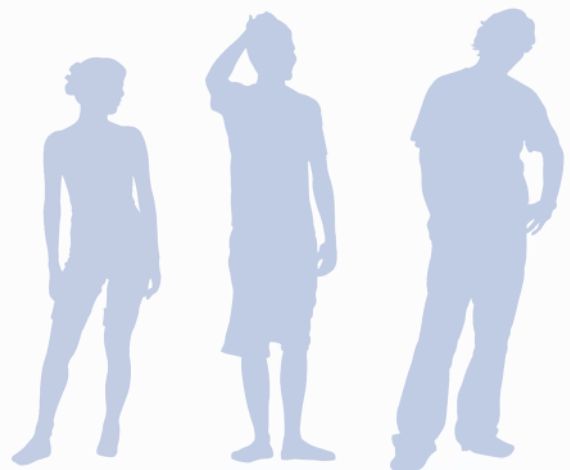
Youthpass pruža priliku za dokumentiranje učenja koje se odvija u Razmjenama mladih te prikazuje predanost i aktivno sudjelovanje mladih. Kod skupina mladih koje nisu uspjele dovršiti svoj put formalnog obrazovanja, koje se ponekad naziva „osobama koje su odustale od obrazovanja”, „odustajateljima”, „mladima s manje mogućnosti” itd., bit će posebno uzbudljivo pratiti hoće li Youthpass potvrda utjecati na sljedeće stepenice njihovih života.

Za osobe koje rade s mladima/voditelje mladih, osobe odgovorne za Razmjene mladih i njihove organizacije, Youthpass je način korištenja europskoga sustava

vrednovanja i priznavanja rada s mladima. Istovremeno, potvrde dokazuju da ste organizirali aktivnost čiju je kvalitetu provjerila nacionalna agencija programa Mladi na djelu vaše zemlje i da ste primili financijsku potporu Europske komisije.

Korištenje obrazovnih preporuka koje se odnose na proces učenja, ciljeve učenja i ishode opisane u ovom „Youthpass vodiču” mogu vam pomoći kod povećanja učinka i kvalitete rada s mladima. Youthpass ističe dodanu vrijednost povezanu s učenjem kroz aktivnost programa Mladi na djelu. Više o tome pročitajte u poglavlju „A5 Youthpass – više od potvrde o sudjelovanju”.

Više ideja i potpore oko korištenja Youthpassa potražite u poglavlju B „Kako poduprijeti učenje”.

B2. Youthpass u praksi*Youthpass u Razmjenama mladih***3 Kako se Youthpass može koristiti kod Razmjena mladih ?**

Youthpass je više od lista papira i šlaga na vrhu torte.” To je namjera svih koji su sudjelovali u izradi Youthpassa. No, kako to izgleda, kako ga možemo koristiti od prvog trenutka kad čujete za Youthpass do posljednjeg trenutka u kojem završavate Razmjenu mladih?

Pogledajte ovaj hodogram tipične Razmjene mladih:

početne ideje za Razmjenu

oblikovanje skupine sudionika

prvo određivanje općih i posebnih ciljeva te razmišljanje o mogućim međunarodnim partnerima

kontaktiranje organizacije(a) partnera

zajedničko odlučivanje s partnerima o općim i posebnim ciljevima (vrste potrebnih aktivnosti)

organizacija potrebne logistike: putovanja, smještaja itd.

provedba Razmjene

evaluacija i nastavak.

B2. Youthpass u praksi*Youthpass u Razmjenama mladih*

Kao što možete vidjeti na sljedećem primjeru navedenih pitanja koja se mogu koristiti u pojedinim fazama, Youthpass se uklapa u hodogram Razmjene mladih na nekoliko mjesta i prekretnica tijekom aktivnosti:

početne ideje za Razmjenu

oblikovanje skupine sudionika
- Što želite dobiti Razmjenom?

prvo određivanje općih i posebnih ciljeva te razmišljanje o mogućim međunarodnim partnerima
- Što i kako želite naučiti kroz Razmjenu?

kontaktiranje organizacije(a) partnera

zajedničko odlučivanje s partnerima o općim i posebnim ciljevima (vrste potrebnih aktivnosti)
- razmjena ideja o ciljevima učenja i načinima provedbe Youthpassa

organizacija potrebne logistike: putovanja, smještaja itd.
- što smo tu naučili vezano za preuzimanje odgovornosti?

provedba Razmjene
- Kako međusobno dijelimo svoje učenje?
- Kada organiziramo grupe za razmišljanje?
- U koje sam aktivnosti bio uključen?
- Izdavanje Youthpassa

evaluacija i nastavak
- Koji su nam budući ciljevi učenja?
- Kako ćemo koristiti svoje Youthpass potvrde?

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

Sada bismo vas željeli provesti kroz razne korake koji vam mogu pomoći kod provedbe Youthpassa u Razmjenama mladih:

1. Prilikom planiranja aktivnosti Youthpass možete uključiti od samog početka. Sagledavanjem općih i posebnih ciljeva svojeg projekta možete prepoznati obrazovni potencijal projekta za mlade uključene u projekt te kako potaknuti postupak učenja. Možete istražiti različite metode i trenutke u kojima sudionici imaju mogućnost promišljanja o svojem učenju.
2. Nakon što nadležna nacionalna agencija programa Mladi na djelu odobri projekt, primit ćete ugovor i dopis s informacijama. U njemu će biti kratko objašnjenje Youthpassa i adresa internetske stranice: <http://www.youthpass.eu>. Da biste mogli izrađivati Youthpass potvrde, trebate se registrirati.
3. Prilikom planiranja Razmjene mladih
 - > *Dužni ste izvijestiti sve sudionike da imaju pravo na pojedinačnu Youthpass potvrdu. Vaša je ugovorna obveza kao organizatora izvijestiti sudionike o mogućnosti izrade Youthpassa i dati im ga na zahtjev.*
 - > *Pitanja o ciljevima učenja, mogućnostima za učenje i osobni razvoj možete uključiti u sastavne dijelove programa razmjene mladih prilikom promišljanja o tekućem postupku.,*
 - > *Možete uključiti dio o učenju, osviještenosti o vlastitom učenju, novim načinima učenja itd. Ideje za to pruža poglavlje B1 „Kako poduprijeti učenje”.*
4. Prije izrade potvrda trebate ispuniti sve informacije koje su važne za aktivnost. Većinu je moguće pripremiti unaprijed, osim posljednjega dijela s pojedinačnim ishodima učenja sudionika. Tijekom posljednjeg dana (posljednjih dana) razmjene, možete predvidjeti vrijeme kako bi sudionicima pružili priliku da na tome rade nakon same razmjene. Prednost posljednje opcije je da je osobama koje rade s mladima/voditeljima mladih lakše osigurati vrijeme nakon razmjene kako bi mladima pomogli oko tog dijela. Nedostatak je da su sve uključene strane suočene sa svakidašnjim aktivno

stima pa im stoga može biti teže održavati motivaciju kako bi promišljali o učenju koje se odvijalo tijekom razmjene.

5. Vezano za izradu Youthpassa: prije izrade potvrda potrebno vam je vrijeme za ispunjavanje podataka na internetskim stranicama. Neke dijelove možete pripremiti unaprijed i prvu stranicu već može potpisati pravni/službeni predstavnik vaše organizacije.

Ukoliko Youthpass potvrde želite izdavati na licu mjesta npr. tijekom oproštajne zabave, trebate pripremiti barem jedno računalo s printerom i vezom s internetom. Youthpass potvrde se izrađuju preko internetske baze podataka. Ima i drugih kreativnih načina tehničke pripreme radi pripreme Youthpassa tijekom razmjene kao što je korištenje internet kafića ili zamolba obližnjoj organizaciji da osigura pristup računalima i internetu.

Ako Youthpass želite izdavati nakon razmjene, tijekom narednih tjedana imate vremena za pripremu i dovršavanje potvrda. Naknadna izrada potvrda može biti vrlo korisna budući da će sudionici tako imati određen odmak od razmjene pa tako i različitu, a možda i stvarniju predodžbu vlastitog procesa učenja. Kao što je već rečeno, mladima se također pruža mogućnost da popričaju s osobom koja im pruža potporu što može uvelike pomoći kod bilježenja njihovih ishoda učenja.

Sve važne upute koje se odnose na tehničke uvjete i postupke potražite na: www.youthpass.eu.

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

4 Jezik Youthpassa u Razmjenama mladih

Pravilo je da se Youthpass potvrde mogu izraditi na svim jezicima zemalja programa Mladi na djelu (to ovisi o razvoju višejezičnih internetskih stranica). Na zahtjev sudionika može se izraditi potvrda na više od jednog jezika. Na internetskim stranicama je objašnjenje kako izraditi potvrdu na raznim jezicima.

5 Ključne kompetencije u Razmjenama mladih

Dio koji slijedi pruža potporu razumijevanju i korištenju ključnih kompetencija prilikom opisa ishoda učenja u Razmjenama mladih. Pogledajte i ostale dijelove „Youthpass vodiča” (kao što je poglavlje B1 „Kako poduprijeti učenje”) u kojem su dati daljnji savjeti i ideje za lakšu upotrebu Youthpassa u programu Mladi na djelu.

Pozadina ključnih kompetencija

europska unija je utvrdila temeljne ključne kompetencije za cjeloživotno učenje u Europi. Isti se okvir odnosi na sve vrste obrazovanja pa ga koristimo i za program Mladi na djelu. Sposobnost je definirana kao kombinacija znanja, vještina i stavova.

Detaljno objašnjenje razvoja okvira potražite u poglavlju A4 „Cjeloživotno učenje je u vašim rukama”.

Ključne kompetencije u programu Mladi na djelu

Odluka o korištenju ključnih kompetencija za opisivanje učenja u projektima dio je cjelovite strategije za potporu mladima tijekom postupka cjeloživotnog učenja, kao i za promicanje priznavanja rada s mladima u širem društvu te za razvoj javne politike. Dio strategije cjeloživotnog učenja je usmjerenost na zapošljivost, no s druge strane (koja je isto tako važna i bliža onome što poznajemo kao rad s mladima) je budućnost mladih i suočavanje s izazovima koji proizlaze iz društvenih promjena.

Ovaj zajednički europski okvir ključnih kompetencija pomaže nam pri korištenju usklađenijeg europskog jezika kad govorimo o iskustvima učenja u raznim okruženjima.

Slijede europske definicije ključnih kompetencija i kako bi mogle izgledati u Razmjeni mladih. Nadamo se da ćete dobiti ideje o tome kako opisati ishode učenja.

U nastavku je svaka ključna kompetencija opisana pomoću:
1) izvotka iz originalne definicije ključnih sposobnosti i
2) prijedloga o tome kako o toj kompetenciji promišljati u kontekstu Razmjene mladih.

Nekim sudionicima bi iskustvo samovrednovanja mogla biti relativno nova vježba. Možda bi vam koristilo da ponudite neke primjere nedovršenih rečenica koje mogu koristiti prilikom opisivanja razvoja sposobnosti. Slijedi nekoliko primjera iz poglavlja B1 „Kako poduprijeti učenje.”

- > Sada se osjećam ugodnije...
- > Saznao/saznala sam...
- > Naučio/naučila sam...
- > Osjećam samopouzdanje...
- > Napredovao/napredovala sam...
- > Mogu...
- > Sada znam kako...
- > Razvio/razvila sam...
- > Sada imam jasnu predodžbu o...
- > Ubuduće želim dalje razvijati...

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

Komunikacija na materinjem jeziku

Izvorno značenje ključne kompetencije:

„Komuniciranje na materinjem jeziku je naša sposobnost izražavanja misli, osjećaja i činjenica usmeno ili pismeno (slušanje, govor, čitanje i pisanje) te međuljudsko djelovanje na primjeren i kreativan način tijekom obrazovanja i osposobljavanja, na poslu, kod kuće i u slobodno vrijeme.”

...ukratko: korištenje materinjeg jezika u različitim životnim situacijama. Izražavanje ideja, mišljenja, osjećaja, potreba, činjenica slušanjem, govorenjem, pisanjem i čitanjem. Razumijevanje ostalih.

Razmjena mladih i komunikacija na materinjem jeziku.

Prilikom razmjene mladi se često susreću s različitim jezicima: jezikom (jezicima) partnera u projektu i zajedničkim jezikom koji se koristi za međusobnu komunikaciju. Istovremeno unutar nacionalne skupine koriste vlastiti jezik (materinji jezik). Govor, slušanje i učenje novog jezika često nas navodi na razmišljanje o korištenju vlastitog jezika, na suočavanje s ostalim izrazima, uspoređivanje izraza i poslovice, objašnjavanje vlastitog jezika ostalima. Osim toga, ulaskom u svijet programa Mladi na djelu mlade se uvodi u nove riječi i izraze na vlastitom jeziku.

Mladi se mogu naći u situaciji da projekt predstave svojoj lokalnoj zajednici i različitim vrstama javnosti što nalaže različite vještine u govoru i/ili pismu. U pripremnoj fazi Razmjene mladih, nacionalna skupina treba raspraviti o mnogim stvarima i razmijeniti mišljenja. Pri tome su važni elementi iznošenje svojeg mišljenja i izražavanje.

Primjeri:

- > **Učenje novih riječi i izraza kroz pripremu Razmjene mladih** (kao što su europska dimenzija, evaluacija, svrha i ciljevi, sudionik, korisnik, mladi s manje prilika, uključivanje (inkluzija), prijava, aktivno sudjelovanje itd.)

> **Učenje dodatnih stvari o materinjem jeziku** kroz podučavanje drugih.

> **Učenje različitih načina predavljanja projekta** – pisani materijali, izrada postera ili letaka za promidžbu projekta ili informiranje o njemu, sastanci i prezentacije za lokalno stanovništvo itd.

> **Poboljšanje vlastite komunikacije s ostalima** – aktivno slušanje, izražavanje, iznošenje vlastitih misli i osjećaja.

Pitanja koja sudionicima mogu pomoći kod promišljanja:

Prije projekta

- > U kojem dijelu se već osjećate sigurno dok koristite svoj jezik (slušanje, pričanje, čitanje, pisanje)? Na koji način?
- > Što biste još voljeli naučiti? Kako?

Tijekom i nakon projekta

- > Što ste otkrili **na svom materinjem jeziku** (drugi načini komunikacije, nove riječi, bolji načini kojima se možete izraziti, tradiciju u svom jeziku itd.)? Koji elementi projekta su vam tom prilikom pomogli?
- > Kako je **komuniciranje na stranom jeziku** utjecalo na vašu komunikaciju na materinjem jeziku? Je li to promijenilo način na koji gledate na svoj jezik?
- > Jeste li se susreli s bilo kakvim **problemima prilikom izražavanja**? U kojim situacijama? Što ste naučili iz toga?
- > Koji vam je oblik (usmeni ili pismeni, ili možda neki drugi) najviše **pomogao pri izražavanju misli i osjećaja**?
- > Osjećate li sada veću samouvjerenost prilikom izražavanja? Na koji način?
- > Na čemu biste još voljeli raditi kako biste **povećali tu kompetenciju**? Na koji način? Tko i što vam može u tome pomoći?

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

Komuniciranje na stranim jezicima

Izvorno značenje ključne kompetencije:

„Komunikacija na stranom jeziku usko je povezana s komunikacijom na materinjem jeziku: zasnovana je na sposobnosti razumijevanja i izražavanja misli, osjećaja i činjenica u usmenom i pismenom obliku, na poslu, kod kuće, u slobodno vrijeme, tijekom obrazovanja i osposobljavanja - prema našim željama i potrebama. Komunikacija na stranim jezicima često nalaže i vještine poput posredovanja i međukulturološkog razumijevanja.”

...ukratko: korištenje različitog/ih jezika u različitim situacijama. Izražavanje svojih ideja, mišljenja, osjećaja, potreba i činjenica na stranom jeziku prilikom slušanja, govorenja, pisanja i čitanja. Razumijevanje drugih. Biti otvoren za druge kulture, navike i stvarnosti.

Razmjena mladih i komunikacija na stranim jezicima

Sudjelovanje u Razmjeni mladih znači suočavanje s drugim jezicima. Mladi se trebaju sami snaći oko toga. Već u pripremnoj fazi dotične razmjene može se istraživati i vježbati drugi(e) jezik(e). Jezičnim tečajevima, komuniciranjem s partnerom(ima), čitanjem informacija o ostalim zemljama na internetskim stranicama itd. Za mnoge mlade najveći izazov Razmjene mladih je govoriti stranim jezikom. Komuniciranje je vjerojatno najvažniji element Razmjene mladih što izražavanje vaših potreba, misli i osjećaja na stranom jeziku čini najvažnijom sposobnosti. Razmjena mladih pruža najbolje okruženje za praksu.

Primjeri:

- > stjecanje **samopouzdanja** prilikom razgovora na stranom jeziku
- > učenje **novih riječi i izraza** na stranim jezicima
- > učenje kako bi se **razumio** drugi jezik
- > učenje novih **koncepta, pristupa i pojmova** iz drugih jezika
- > učenje o **raznim kulturama**
- > Postati **otvoreniji** prema ljudima koji dolaze iz drugih zemalja i kultura.

Pitanja koja sudionicima mogu pomoći kod promišljanja:

Prije projekta

- > Koje strane jezike već **znate**? Na kojoj razini možete razgovarati, čitati, pisati, razumjeti?
- > Što biste **željeli naučiti**? Kako?

Tijekom i nakon projekta

- > Koje ste **vidove stranog jezika naučili** (načine komunikacije, izražavanje, nove riječi i fraze, tradicije itd.)? Koji su vam situacije u projektu u tome pomogle?
- > Jeste li imali **problema pri izražavanju** na stranom jeziku? U kojim situacijama? Što ste iz toga naučili?
- > Koji vam je oblik (usmeni ili pismeni, ili možda neki drugi) najviše pomogao kod **izražavanja misli i osjećaja na stranom jeziku**?
- > **Na koji ste način** s drugom skupinom (skupinama) **komunicirali** prije i nakon razmjene (e-mail, Skype, telefon)? Što ste iz toga naučili?
- > Što ste naučili o **ostalim zemljama, nacijama ili kulturama** u projektu?
- > Osjećate li se sada **samouvjerljivije** kada se želite izraziti? Na koji način?
- > Što još možete učiniti da **poboljšate vještine** u tom području? Tko vam i kako može u tome pomoći?

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji

Izvorno značenje ključne kompetencije:

„Matematička kompetencija je naša sposobnost korištenja zbrajanja, oduzimanja, množenja, dijeljenja i omjera kod misaone i pismene aritmetike radi rješavanja niza problema u svakodnevnim situacijama. Postupak i aktivnost važni su kao i samo znanje. Kompetencija iz područja znanosti odnosi se na sposobnost i spremnost korištenja cjelokupnog znanja i metoda koje se koriste za objašnjavanje prirodnog svijeta, kako bi se odredila pitanja i izvukli zaključci zasnovani na dokazima. Na kompetenciju iz tehnologije se gleda kao na primjenu tog znanja i metoda prilikom odgovaranja na uočene ljudske želje ili potrebe.”

...ukratko: računanje, izrada proračuna, kontroliranje i planiranje troškova, rješavanje problema, logično i kritičko razmišljanje, traženje podataka, analiza potreba, predstavljanje činjenica putem modela i grafikona, biti radoznao prema svojoj okolini.

Razmjene mladih i Matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji

Kod Razmjena su mladi često uključeni u planiranje projekta, sakupljanje potrebnih financijskih sredstava te, ovisno o temi razmjene, u sakupljanje podataka i informacija vezanih za temu projekta. Dio toga je strateško razmišljanje, analiziranje potreba i rješavanje problema. Aktivnosti nekih projekata povezane su sa znanosti, zaštitom okoliša, društvenim pitanjima itd., pa se ideje razvijene u okviru znanosti koriste u praksi, a istraživanja i znanstvena otkrića integrirana su u projekte.

Primjeri:

- > **financijsko upravljanje** (izrada proračuna, korištenje raznih valuta, nadziranje troškova itd.)
- > **planiranje** projekta i raznih elemenata koji ga čine
- > **traženje podataka i informacija** o temi projekta i njihova analiza

> **evaluacija** ishoda projekta

> **rješavanje** problema

> **bavljenje određenim predmetom ili temom povezanom sa znanosti ili tehnologijom.**

Pitanja koja sudionicima mogu pomoći kod promišljanja:

Prije projekta

- > Na koji biste način željeli biti uključeni u **planiranje** projekta?
- > Imate li dobar pregled **financijskih uvjeta** i odredbi koje se odnose na projekt?
- > Što biste **željeli naučiti**? Navedite ideje za učenje.

Tijekom i nakon projekta

- > Kako ste **planirali** projekt? S kime i na koji način??
- > Jeste li radili s **proračunom**, izračunavali i kontrolirali novac ili ostale izvore itd.? Ukoliko jeste, kako je bilo? Što ste naučili?
- > Kako ste rješavali **probleme** u projektu? Kako ste tražili **rješenja**? Kako ste ih **provodili**?
- > Jeste li ste projekt predstavili ostalima? Jeste li koristili **modele, grafikone** itd.? Jeste li razvili nove prezentacijske vještine? Koje?
- > Jeste li stekli nove **znanstvene spoznaje**? Koje i kako?
- > Kako ste rješavali **nove i neočekivane situacije** u svojem projektu?
- > Doprinosi li vaš projekt na neki način **razvoju znanosti**? Kako?
- > Što biste još željeli **naučiti u ovom području**? Tko vam može pomoći?

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

Digitalna kompetencija

Izvorno značenje ključne kompetencije:

„Digitalna kompetencija uključuje razborito i kritičko korištenje tehnologija informacijskog društva prilikom rada, u slobodno vrijeme i radi komunikacije. Podupiru je temeljne vještine: uporaba računala radi pronalaženja, procjene, pohranjivanja, izrade, predstavljanja i razmjene informacija te sudjelovanje u suradničkim mrežama na internetu.”

...ukratko: korištenje informacijske tehnologija u slobodno i radno vrijeme kao sredstvo komunikacije. Izrada, spremanje, analiza informacija. Dijeljenje informacija putem interneta. Korištenje različitih medijskih sredstava poput mobilnih telefona, digitalnih kamera itd.

Razmjena mladih i digitalna kompetencija

Kod Razmjene mladih koriste se razni digitalni alati za pripremu, provedbu i evaluaciju projekta, kao i za podjelu navedenoga s vanjskim svijetom. Internet će se dosta koristiti za komunikaciju s drugim partnerom(ima) u projektu, posebno u fazi prije same razmjene. Mladi će kod pripreme putovanja koristiti online alate. Možda će izraditi kratke filmove i/ili fotografije da se predstave drugoj skupini i staviti ih na internet. Započet će komunikaciju preko društvenih mreža, izraditi internetske stranice itd. No, u programu će se isto tako tijekom razmjene koristiti razni mediji; softver za objavljivanje/ izradu filmova/glazbu, online alati za komuniciranje i promidžbu itd.

Primjeri:

- > korištenje računala za **ispunjavanje prijavnog obrasca za projekt**
- > **izrada internetskih stranica**, grupe na Facebooku, blogova i sl., a koji se odnose na projekt
- > učenje o novim računalnim **programima i aplikacijama**
- > **komuniciranje** putem e-maila, Skypea, Facebooka itd.
- > korištenje **interneta, mobilnih telefona, digitalnih kamera i ostalih sredstava informacijske tehnologije** radi provedbe i dokumentiranja projekta kao i radi promidžbe rezultata

Pitanja koja sudionicima mogu pomoći kod promišljanja:

Prije projekta

- > Koje sposobnosti **već imate** u tom području? Koju vrstu digitalnih alata koristite i u koju svrhu?
- > **Što** bi željeli naučiti o ovoj temi tijekom ovog projekta?

Tijekom i nakon projekta

- > Koje ste **digitalne medije** (računalo, telefon, internet, fotoaparat itd.) koristili za pripremu i provedbu projekta te aktivnosti nakon njega? U koju svrhu?
- > Jeste li informacijsku tehnologiju koristili za **komuniciranje s ostalim grupama** u projektu? Što vam je bilo novo i što ste naučili?
- > Koje ste računalne **programe i aplikacije** koristili i naučili? Kako ste ih koristili?
- > Jeste li izradili **online alate** za promidžbu projekta ili informiranje ostalih o njemu (internetske stranice, Twitter, Facebook, blogovi itd.)? Što ste iz toga naučili?
- > Kroz koje ste konkretne aktivnosti **poboljšali** korištenje digitalnih medija? Jeste li ste učili sami ili vam je netko pomogao?
- > Što vam je predstavljalo **izazov** u radu s tim digitalnim alatima? Je li bilo problema? Kako ste ih prebrodili?
- > Jeste li razvijali **samopouzdanje** u korištenju digitalnih medija? Na koji način?
- > Što biste još željeli **naučiti** u tom području? Tko vam može pomoći?

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

Učiti kako učiti

Izvorno značenje ključne kompetencije:

„Učiti kako učiti je sposobnost organiziranja vlastitog učenja. Uključuje učinkovito upravljanje vremenom i informacijama, pojedinačno i u skupinama. Također bismo trebali biti svjesni procesa učenja i potreba, te prepoznati razne prilike koju su nam dostupne za učenje. To označava stjecanje novih znanja i vještina, njihovo procesuiranje i prilagođavanje, kao i traženje i korištenje usmjeravanja. Učiti kako učiti potiče nas na nadogradnju prethodnog znanja i životnih iskustava.”

...ukratko: biti sposoban organizirati i upravljati vlastitim učenjem. Postaviti opće i posebne ciljeve učenja, ustanoviti najbolje načine i sredstva za njihovo postizanje. Nadzirati i ocijeniti vlastiti proces učenja. Znati vlastite mogućnosti učenja i biti sposoban iskoristiti vrijeme, informacije te mogućnosti učenja na optimalan način. Dalje se razvijati na temelju već stečenog iskustva i sposobnosti. Biti sposoban primijeniti stečene sposobnosti i iskustva u privatnom, profesionalnom i društvenom životu.

Razmjene mladih i učiti kako učiti

Učiti kako učiti je presudna sposobnost koja nam pomaže doseći sve ostale sposobnosti. Mladi su tijekom Razmjena mladih sigurno u poziciji da mnogo nauče. Proživljavaju snažna iskustva, dolaze u nove situacije i susreću nove ljude i druge kulture. Učiti kako učiti se odnosi na osviještenost o vlastitom učenju i preuzimanja odgovornosti za njega. Razmjene mladima pružaju mogućnost odabira vlastitog puta učenja i odlučivanje o tome što žele dobiti od iskustava. To se odnosi na skupinu kao i na pojedince. Skupina može odrediti ciljeve učenja u projektu, a isto to može napraviti i svaki pojedini sudionik.

Ovdje se radi o određivanju svrhe i ciljeva učenja, promišljanju o jakim i slabim stranama vlastitog učenja, načinima na koje najbolje učite, organiziranju vlastitog učenja, osobnoj motivaciji, svijesti o učenju, preuzimanju odgovornosti za vlastiti razvoj, procjeni i nadzoru vlastitog razvoja, sakupljanju rezultata i izvještavanju o promjenama kroz koje ste prošli.

Više informacija potražite u poglavlju „Kako poduprijeti učenje” u „Youthpass vodiču”.

Primjeri:

- > *učiti o vama kao učeniku – kako učite najbolje, s kim, u kojim situacijama, što vas potiče, što vas blokira, itd.*
- > *učiti o određivanju vlastite svrhe i ciljeva*
- > *učiti o načinu učenja s kolegama i od njih*
- > *učiti o izražavanju onoga što ste naučili*
- > *učiti o korištenju sposobnosti i iskustava koje već imate tijekom projekta i što novo možete naučiti da biste te sposobnosti razvijali dalje*
- > *učiti o vlastitoj motivaciji i što vam pomaže da osjećate više samopouzdanja*
- > *koristiti konkretne stvari naučene u projektu u drugim situacijama – u školi, na poslu, kod kuće itd.*

B2. Youthpass u praksi**Youthpass u Razmjenama mladih****Pitanja koja sudionicima mogu pomoći kod promišljanja:***Prije projekta*

- > Zbog kojih ste stvari naučenih kroz život **najviše ponosni**?
- > Kako učite najbolje? Što vas **motivira**?
- > Što **želite** naučiti kroz projekt?

Tijekom i nakon projekta

- > Što vas je **motiviralo** na sudjelovanje u ovom projektu? Što ste željeli postići?
- > Jeste li **planirali** svrhu i ciljeve učenja? Jeste li ih ostvarili?
- > jeste li naučili nešto što **niste planirali ili očekivali** naučiti? Što?
- > Iz kojih ste aktivnosti i uloga/zadataka u projektu najviše **naučili**?
- > Kako ste učili? Kada vam je učenje bilo **lako**, a kada je predstavljalo **izazov**? Zašto?
- > Tko vam je odnosno što pružilo **podršku** u učenju? Kakvu ste vrstu pomoći trebali za usavršavanje?
- > Je li se vaš razvoj kroz projekt **razlikovao** od učenja u školi/na poslu/sveučilištu? Na koji način?
- > Koje ste **metode** koristili za **nadzor i evaluaciju** svojih postignuća?
- > Kako ste se osjećali u ulozi osobe **odgovorne za svoj razvoj**?
- > Što ste novo **otkrili** o sebi?
- > Što biste još željeli kod sebe **usavršiti**?
- > Što ste naučili kao **skupina**? Kako je bilo raditi i razvijati se s kolegama? Što se naučili jedni od drugih?

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

Socijalna i građanska kompetencija

Izvorno značenje ključne kompetencije:

„Navedeno uključuje osobne, međuljudske i interkulturalne sposobnosti i obuhvaća sve vrste ponašanja koje pojedincima pruža učinkovito i konstruktivno sudjelovanje u društvenom životu i radu te posebno u sve raznolikijim društvima, a po potrebi i rješavanje sukoba. Povezano je s osobnim i društvenim blagostanjem. Nužno je razumijevanje kodeksa ponašanja i običaja u različitim okruženjima u kojima djeluju pojedinci. Građanska vještina pojedincima pruža puno sudjelovanje u građanskom životu zasnovano na znanju o društvenim i političkim konceptima i strukturama, te ih obvezuje na aktivno i demokratsko sudjelovanje.”

...ukratko: Biti sposoban sudjelovati u društvenom, građanskom i radnom životu. Biti sposoban funkcionirati s osobama različitih društvenih i kulturnih pozadina. Biti sposoban nositi se s konfliktima na konstruktivan način. Imati znanje, sposobnosti i stavove potrebne za biti aktivan kao građanin. Sudjelovati koliko god je moguće u građanskom životu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj, europskoj i globalnoj razini.

Razmjena mladih i socijalna i građanska kompetencija

Kod rada s mladima među ključnim pitanjima oduvijek je bilo sudjelovanje mladih u društvu. Razmjena je mladih s ovom vještinom povezana na razne načine. Lokalna skupina zajednički djeluje na oblikovanju projekta i tako uvježbava vještine i stavove aktivnog sudjelovanja. Međunarodna dimenzija Razmjene mladih nudi mogućnost promatranja drugih realnosti u raznim zemljama, podjelu i uspoređivanje iskustava i ideja s kolegama iz različitih kultura, gledanje na vlastitu realnost u široj perspektivi i unošenje međunarodne dimenzije u lokalnu realnost..

Primjeri:

- > **rad s kolegama** na pripremi projekta
- > **objašnjavanje lokalne realnosti** mladima iz drugih zemalja
- > **osobni i međuljudski razvoj** (rad u skupini, rad s partnerskom/im) skupinom/ama, izgrađivanje povjerenja, rad na uvažavanju i snošljivosti, povećanje samopouzdanja, iskazivanje suosjećajnosti, odnos prema neizvjesnim situacijama, odlučivanje, rješavanje sukoba i upravljanje krizama itd.)

- > **interkulturalni razvoj** (odnos prema raznolikosti, rad s različitim društvenim skupinama, ispitivanje novih načina sagledavanja svijeta, ostalih vrijednosti i tradicija itd.)
- > povećanje **znanja i razumijevanja** o strukturama, vrijednostima i pravilima građanskoga društva
- > **podjela iskustava i ishoda** razmjene s osobama iz lokalnog okruženja.

Pitanja koja sudionicima mogu pomoći kod promišljanja:

Prije projekta

- > Što mislite o **svojoj dosadašnjoj aktivnosti** u vlastitom okruženju?
- > Smatrate li se **aktivnim građaninom**? Zašto?
- > Tko je vaš **uzor** aktivnog građanina? Na koji način?
- > Što biste željeli naučiti o **pripadnosti društvu**? Kako to možete iskoristiti u privatnom životu?

Tijekom i nakon projekta

- > Kako ste se osjećali **kao pripadnik** svoje skupine? Koju ste ulogu preuzeli? Što vam to znači?
- > Kako ste se osjećali **kao pripadnik međunarodne skupine**? Koju ste ulogu preuzeli? Što vam je bilo novo?
- > Što ste naučili o **uvjetima života** mladih iz drugih zemalja? Što je tu različito od stanja kod vas?
- > Koji je bio **učinak** Razmjene mladih na vaše lokalno okruženje?
- > Smatrate li se **aktivnim građaninom**? Zašto?
- > Na koji se način promijenilo ili povećalo vaše znanje o lokalnim/regionalnim/nacionalnim i/ili europskim strukturama?
- > Na koji način možete dati **doprinos** inicijativama vezanima za društvo ili okoliš u vašem okruženju?
- > Što biste još željeli **poboljšati** vezano za te kompetencije?

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

Inicijativnost i poduzetnost

Izvorno značenje ključne kompetencije:

„Osjećaj za inicijativu i poduzetništvo odnosi se na sposobnost pojedinca da ideje pretvori u aktivnosti. Uključuje kreativnost, inovativnost i preuzimanje rizika, kao i sposobnost planiranja i upravljanja projektima radi ostvarivanja ciljeva. To pojedincima daje podršku ne samo u svakodnevnom životu kod kuće i unutar društva, već i na radnom mjestu budući da su svjesni konteksta svojeg rada i sposobni iskoristiti prilike. To je temelj specijaliziranih vještina i znanja potrebnih onima koji uspostavljaju ili doprinose društvenim i komercijalnim aktivnostima. Navedeno treba uključivati osviještenost o etičkim vrijednostima i promicanje dobrog upravljanja.”

...ukratko: pretvoriti ideje u akciju, biti kreativan i inovativan, riskirati, planirati i upravljati projektima, biti svjestan različitih radnih konteksta i biti sposoban optimalno koristiti prilike za vlastiti razvoj. Biti svjestan etičkih vrijednosti.

Razmjena mladih i Inicijativnost i poduzetnost

Razmjena mladih je pretvaranje ideja u aktivnost, te se odnosi na kreativnost i isprobavanje novih stvari koje ponekad mogu biti rizične. Projektom treba upravljati, odvija se u različitim kontekstima. Mladi u Razmjenama imaju razne mogućnosti da razviju svoju darovitost, otkriju strasti, isprobaju nove zadatke i uloge te da se nadahnu kako bi nove ideje i planove pretvorili u aktivnosti.

Primjeri:

- > pretvoriti projektnu **ideju u aktivnost**
- > biti dijelom **planiranja projekta i upravljanja njime**
- > organizacija **potpore i suradnje** radi provedbe vaše ideje
- > **najbolje moguće korištenje** ljudskih resursa i darovitosti u skupini

> **kreativnost i inovativnost** u provedbi projektnih aktivnosti

> otkrivanje **darovitosti i strasti** te razvijanje ideja za sebe.

Pitanja koja sudionicima mogu pomoći kod promišljanja:

Prije projekta

- > *Koju biste vrstu interesa, strasti i darovitosti željeli **razviti** tijekom projekta? Što vam je za to potrebno?*
- > *Što vas **potiče** na aktivnosti? Zna li ideje pretvoriti u stvarnost?*
- > *Koje su vam **vrijednosti** važne u radu s drugima?*
- > *Smatrate li se **kreativnom i inovativnom** osobom? Zašto?*

Tijekom i nakon projekta

- > *Koje ste **ideje** proveli u djelo tijekom projekta? Kako se zbog toga osjećate?*
- > *U kojem ste dijelu projekta mogli izraziti svoju **kreativnost i inovativnost**?*
- > *Na koji ste način i u **kojim situacijama** učili o poduzimanju inicijativa i aktivnom djelovanju?*
- > *Što ste naučili o **upravljanju projektom**, planiranju aktivnosti, timskom radu i suradnji, preuzimanju rizika, kreativnosti i fleksibilnosti?*
- > *Kako se osjećate kad **preuzimate inicijativu**? Kako je slijediti druge?*
- > *Koja projektna iskustva možete iskoristiti za **izgrađivanje svojeg osobnog i stručnog razvoja**?*
- > *Što biste još željeli naučiti u ovom području?*
- > *Što ste naučili kao **skupina**?*

B2. Youthpass u praksi

Youthpass u Razmjenama mladih

Kulturna svijest i izražavanje

Izvorno značenje ključne kompetencije:

„Uvažavanje važnosti kreativnog izražavanja ideja, iskustava i osjećaja kroz razne medije, uključujući glazbu, izvedbene umjetnosti, književnost i vizualne umjetnosti.”

...ukratko: biti kreativan prilikom izražavanja ideja kroz glazbu, sve moguće oblike umjetnosti, književnost i kazalište. Cijeniti izražavanje ideja putem glazbe, kazališta, literature i drugih oblika umjetnosti. Biti svjestan vlastitog kulturnog konteksta i kulturnog konteksta drugih.

Razmjena mladih i kulturna svijest i izražavanje

Kulturno izražavanje u Razmjeni mladih se može odnositi na same projekte (vezano za teme iz glazbe, kazališta, umjetnosti, plesa itd.) kao i na metode koje koriste razne umjetničke i kreativne tehnike i pristupe izražavanja kako bi projekti bili živopisni i privlačni.

Primjeri:

- > prenošenje informacija i učenje o **vlastitoj kulturi**, tradiciji i kulturnom naslijeđu
- > učenje o **kulturama**, tradicijama i kulturnom naslijeđu drugih
- > sudjelovanje u pripremi predstave i njezina postavljanja **na pozornicu** (kazalište, glazba, ples itd.)
- > izrada **filma ili izložbe fotografija**
- > učenje o ostalim kulturama i prenošenje svoje kulture **lokalnoj zajednici**
- > korištenje **umjetničkih metoda** poput slikanja, pjevanja, glume, pisanja itd.

Pitanja koja sudionicima mogu pomoći kod promišljanja:

Prije projekta

- > Što već znate o **svojoj lokalnoj kulturi i povijesti**? O čemu biste željeli naučiti više?
- > Koristite li već neke **načine umjetničkog izražavanja**? Koje i kako?
- > Što biste **željeli naučiti** iz ovoga područja?

Tijekom i nakon projekta

- > Jeste li se tijekom projekta susreli s **novim oblicima kulturnog izražavanja**? Ukoliko jeste, kako je to na vas utjecalo?
- > Koji se oblici kulturnog izražavanja koriste u **vašoj zajednici**? Kako biste ih opisali?
- > Jeste li ste naučili neke nove **ideje ili metode umjetničkog i kulturnog rada**? Kako ste i od koga učili?
- > U kojem ste kontekstu koristili **kreativne i umjetničke metode**?
- > Je li vam se **povećalo samopouzdanje** u tom području? Kako?
- > Što ste **novo otkrili o sebi** vezano za ovu sposobnost??
- > Što ste **od partnerskih skupina** naučili o kulturi?
- > **Što** biste još željeli naučiti u ovom području?
- > Što ste naučili kao **skupina**?

B3

Youthpass u praksi

**Youthpass u Europskoj
volonterskoj službi**

➡ Rita Bergstein

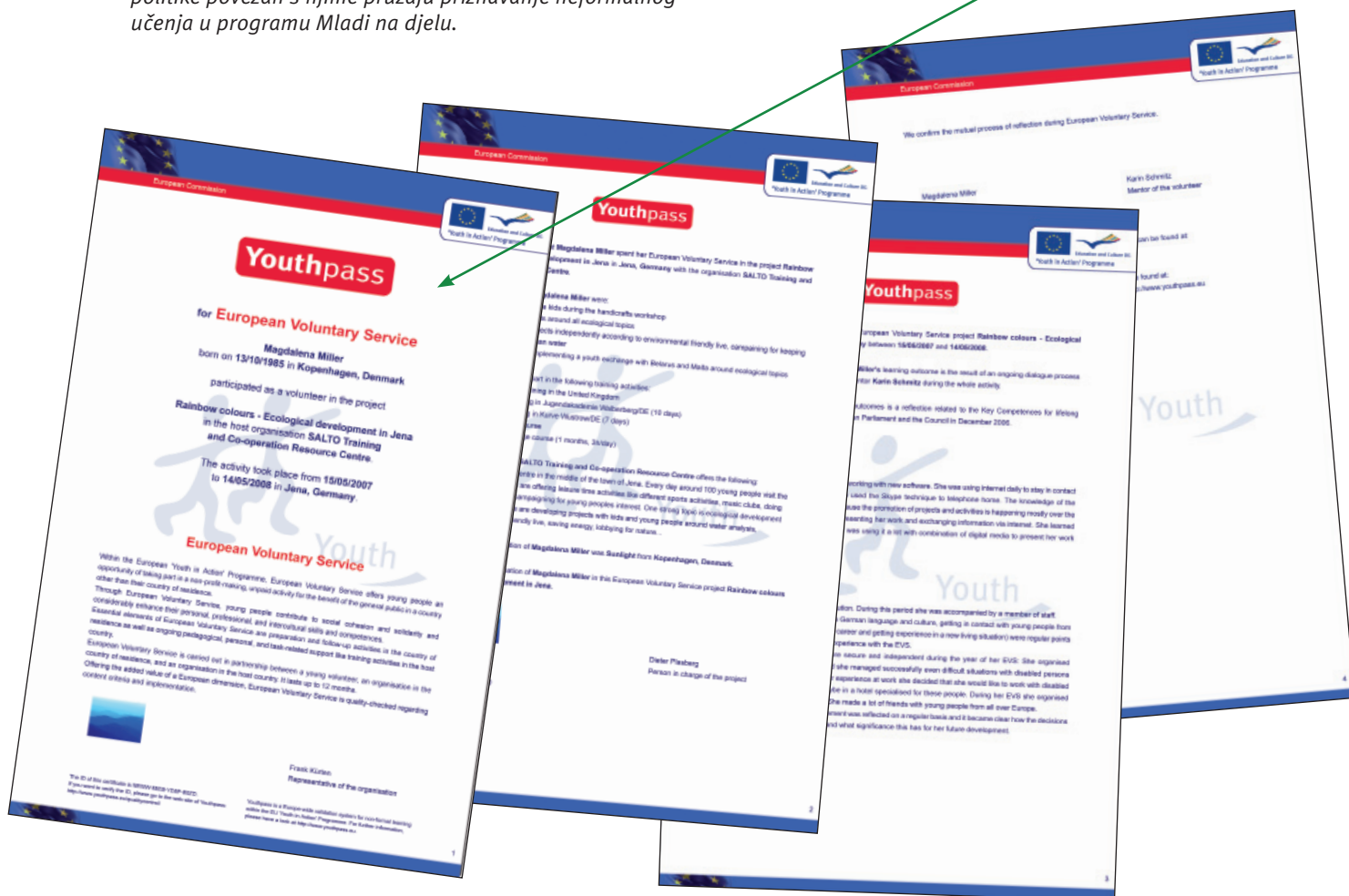
1 Što je Youthpass u Europskoj volonterskoj službi?

Jednostavan odgovor je da je Youthpass u Europskoj volonterskoj službi (EVS-u) potvrda kojom se potvrđuje sudjelovanje volontera i opisuju njihov projekt Europske volonterske službe. To je isto tako potvrda koja opisuju što su volonteri naučili tijekom projekta koristeći kao okvir ključne sposobnosti cjeloživotnog učenja.

Još konkretniji odgovor je da Youthpass i kontekst javne politike povezan s njime pružaju priznavanje neformalnog učenja u programu Mladi na djelu.

1.1 Youthpass kao potvrda sudjelovanja

Youthpass potvrđuje sudjelovanje volontera koji je sudjelovao u aktivnosti Europske volonterske službe. Prva polovica prve stranice uključuje ime sudionika, datum, grad i zemlju rođenja te osnovne podatke o projektu Europske volonterske službe, a to su naziv projekta i trajanje projekta što se prikazuje kao datum aktivnosti.

U dijelovima koji slijede bit će objašnjen svaki dio Youthpass potvrde.

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

1.2 Opis Europske volonterske službe

Sljedeći dio dokumenta je opći opis Europske volonterske službe prema Programskom vodiču programa Mladi na djelu.

To osobama izvan područja mladih pomaže u razumijevanju što je zapravo Europska volonterska služba. Opis je nužan kad se Youthpass pokazuje osobama koje nisu nikada čule za EVS, niti za neku drugu volontersku službu u međunarodnom radu s mladima.

To će vas možda navesti na razmišljanje o tome kako bi EVS opisali nekome izvan područja...

Prvu stranicu Youthpassa treba potpisati predstavnik organizacije.

Struktura prve stranice Youthpassa osigurava da su relevantne informacije o Europskoj volonterskoj službi prikazane sažeto, pa ju je dobro imati pri ruci da primjerice podupre prijavu za posao.

Sve Youthpass potvrde pohranjene su u središnju bazu podataka iz sigurnosnih razloga i kako bi se mogla izraditi zamjenska Youthpass potvrda ako ju netko izgubi. Svaki Youthpass na dnu prve stranice ima jedinstven identifikacijski broj što omogućava provjeru njegove autentičnosti..

European Voluntary Service

Within the European 'Youth in Action' Programme, European Voluntary Service offers young people an opportunity of taking part in a non-profit-making, unpaid activity for the benefit of the general public in a country other than their country of residence.

Through European Voluntary Service, young people contribute to social cohesion and solidarity and considerably enhance their personal, professional, and intercultural skills and competences.

Essential elements of European Voluntary Service are preparation and follow-up activities in the country of residence as well as ongoing pedagogical, personal, and task-related support like training activities in the host country.

European Voluntary Service is carried out in partnership between a young volunteer, an organisation in the country of residence, and an organisation in the host country. It lasts up to 12 months.

Offering the added value of a European dimension, European Voluntary Service is quality-checked regarding content criteria and implementation.

Frank Kürten
Representative of the organisation

The ID of this certificate is NEWW-85G5-YD5P-E9ZD.
If you want to verify the ID, please go to the web site of Youthpass:
<http://www.youthpass.eu/qualitycontrol/>

Youthpass is a Europe-wide validation system for non-formal learning within the EU 'Youth in Action' Programme. For further information, please have a look at <http://www.youthpass.eu>.

1

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

1.3 Pojedinačan opis provedenih aktivnosti

Druga stranica Youthpassa za Europsku volontersku službu počinje opisom uloge i zadataka volontera u organizaciji domaćinu, a slijedi prikaz organizacije domaćina.

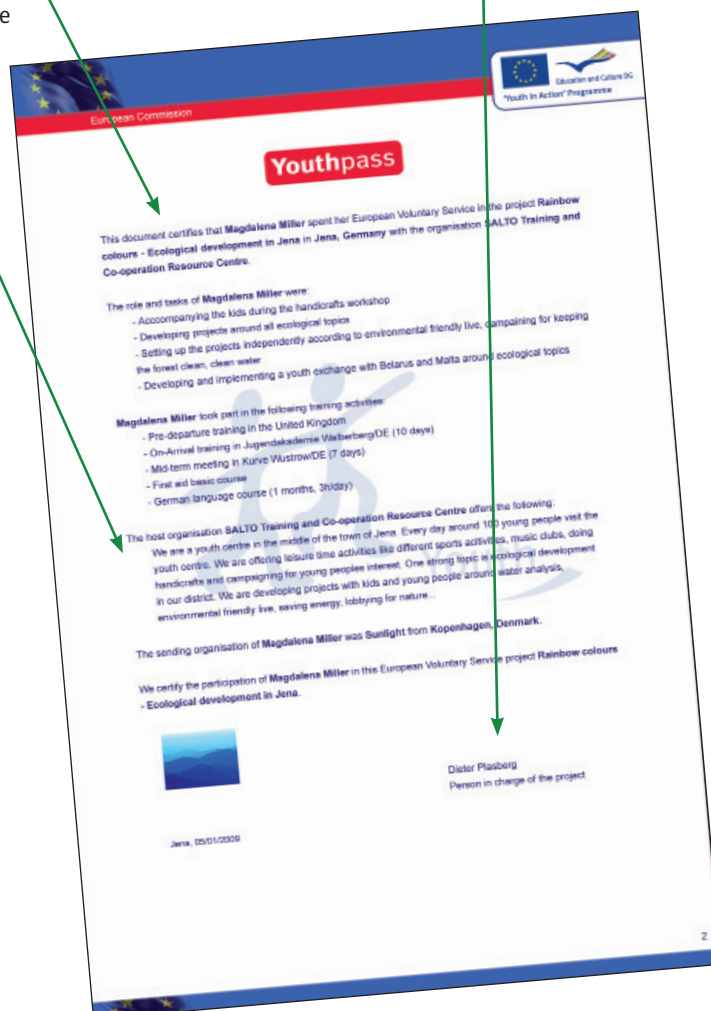
U tom dijelu Youthpass potvrda pruža informacije koje omogućavaju lakše razumijevanje okruženja EVS projekta. Opisuje aktivnosti osposobljavanja volontera. Osim sastanaka koji su prethodili putu, osposobljavanja prilikom dolaska i sastanaka za vrijeme trajanja projekta, možete dodati i jezične tečajeve ili ostale tečajeve o praktičnim ili relevantnim temama (npr. sudjelovanje na ostalim nacionalnim ili međunarodnim osposobljavanjima na koje vas je uputila organizacija domaćin).

EVS projekt se odvija u inozemstvu gdje postoje drugačije vrste organizacija i kultura rada koju osobe izvan područja ili iz inozemstva možda u početku neće razumjeti.

Važno je navesti organizaciju koja vas je uputila – posebno ako volonter EVS-a koristi Youthpass kao prikaz stečenih sposobnosti u matičnoj zemlji, npr. kod prijave za posao u lokalnoj zajednici. Organizacija koja vas je uputila može dati dodatnu vjerodostojnost.

Ovu stranicu opet potpisuje predstavnik – to može biti zakonski zastupnik, mentor ili koordinator projekta; po mogućnosti, naravno, osoba koja dobro poznaje projekt.

Informacije navedene do sada treba ograničiti na dvije stranice. Dakle, broj slovnih mjesta je ograničen za svaki dio naveden u online alatu za izradu potvrde. Utvrdili samo da osobe izvan područja bolje prihvaćaju potvrde od dvije stranice. Isto tako, neki radije koriste prve dvije stranice odvojeno od dijela za opis osobnih ishoda učenja, ovisno o kontekstu u kojem žele koristiti potvrdu. Budući da broj stranica nije ograničen, ovdje ćete u svrhu prikazivanja pronaći samo jednu stranicu.

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

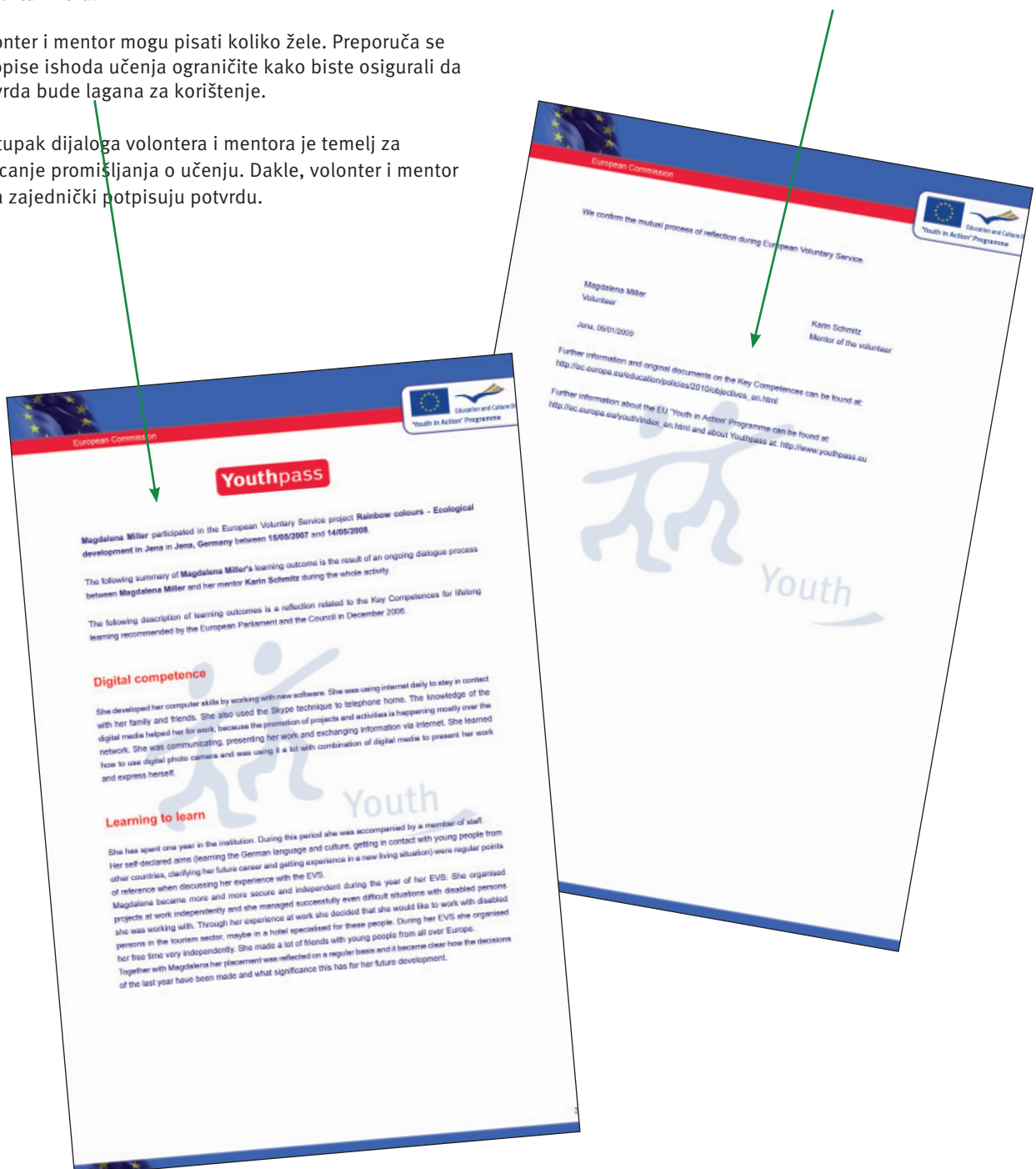
Nakon prve dvije stranice potvrde slijedi opcionalan broj stranica u kojem se opisuju sudionikovi ishodi učenja koristeći ključne sposobnosti. U kratkom se uvodu naglašava zajednički postupak dijaloga mentora i volontera koji se odvija tijekom čitavog razdoblja EVS-a radi produbljivanja njihovog promišljanja o procesu učenja te kako bi se osigurala kvalitetna provedba projekta EVS-a.

Volonter i mentor mogu pisati koliko žele. Preporuča se da opise ishoda učenja ograničite kako biste osigurali da potvrda bude lagana za korištenje.

Postupak dijaloga volontera i mentora je temelj za poticanje promišljanja o učenju. Dakle, volonter i mentor tada zajednički potpisuju potvrdu.

Predviđen je i prostor za daljnje preporuke, npr. od neke druge osobe koja je pružala potporu ili od nastavnika jezika (na kraju potvrde).

Na dnu posljednje stranice ćete u svrhu detaljnijih informacija pronaći poveznicu na program Mladi na djelu, ključne sposobnosti i internetske stranice Youthpass-a.

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

Detaljnije informacije o ključnim kompetencijama potražite

- > u A4 „Cjeloživotno učenje je u vašim rukama” (opće informacije) i
- > konkretno vezano za Europsku volontersku službu u nastavku ovoga poglavlja.

1.4 Kratki sažetak načina izrade potvrda

Obavezna polja koja se popunjavaju na internet stranicama kod izrade Youthpass potvrda:

Na prvoj stranici: ime sudionika, spol, datum rođenja, detalji o projektu EVS-a (naziv, datumi, mjesto), tko će potpisati prvu stranicu.

Na drugoj stranici: uloga i zadaci volontera, ponuda organizacije domaćina, organizacija koja je uputila volontera, aktivnosti osposobljavanja, tko će potpisati drugu stranicu.

Na sljedećim stranicama koje se odnose na ključne sposobnosti i ishode učenja sva su područja opcionalna – ako na određenom polju nema unosa, polje se neće vidjeti na potvrdi.

Youthpass potvrde možete lako izraditi na internetskim stranicama Youthpassa. Nakon odobravanja vašeg projekta od strane Europske volonterske službe postupak je sljedeći::

> *Zajedno s ugovorom za odobreni projekt dobit ćete Youthpass internetsku adresu (www.youthpass.eu).*

> *Dužni ste izvijestiti volontere da imaju pravo na pojedinačnu Youthpass potvrdu.*

> *Preporučamo da informaciju o Youthpassu i ključnim kompetencijama pošaljete čim s volonterima, organizacijom koja ih upućuje te organizacijom domaćinom započnete s planiranjem EVS projekta.*

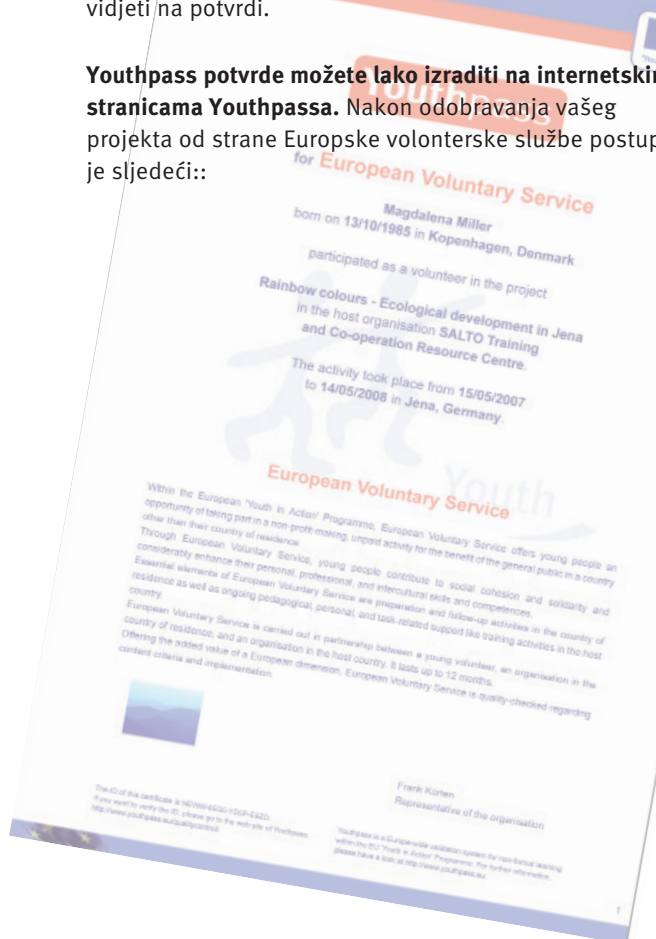
> *Prije početka korištenja alata za izradu Youthpassa trebate se registrirati na Youthpass internetskoj stranici.*

> *Tekst za pomoć usmjeravat će vas kroz različite korake.*

> *Youthpass potvrdu možete lako izraditi putem interneta, unošenjem informacija u razna polja o projektu EVS-a i volonteru. Kad popunite sve informacije, potvrdu možete izraditi u PDF formatu i isprintati ju.*

> *Ako ishode učenja unosite u skladu s ključnim kompetencijama, ne zaboravite povremeno pohraniti tekst kako biste izbjegli gubitak podataka.*

Tehničke detalje potražite na internetskim stranicama www.youthpass.eu.

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

2 Čemu Youthpass u Europskoj volonterskoj službi?

Sada imate predodžbu o tome što je Youthpass u Europskoj volonterskoj službi i kako dokument izgleda. No, koja je korist/potencijal korištenja Youthpassa u Europskoj volonterskoj službi? Zašto je Youthpass volonterima važan? Koji je njegov smisao za organizacije? Na ta pitanja ima više odgovora ovisno o vašoj perspektivi.

Volonterima je Youthpass službeni dokaz aktivnog sudjelovanja u projektu Europske volonterske službe. Mogu ga koristiti kao preporuku, primjerice prilikom prijave za posao ili obrazovni seminar. No još je važnije da Youthpass isto tako označava priznavanje njihovog aktivnog sudjelovanja u projektu, iskustvo mobilnosti i naglašava njihovu sposobnost učenja iz interkulturalnog iskustva te osobnog i stručnog razvoja.

Kad volonteri napuštaju domovinu da bi u inozemstvu proveli razdoblje svojeg života, trebaju se suočiti s mnogo novih stvari, trebaju preživjeti u novom okruženju i ideje pretvoriti u praksu. To će utjecati na njihovo buduće poimanje života, kulture, rada i gledanja na stvarnost te na njihov stav o europskim društvima. Youthpass je prilika za promišljanje i opis iskustva stečenih u projektu EVS-a. To iskustvo sadrži mnogo osobnog razvoja i golem potencijal učenja.

Youthpass pruža priliku za bilježenje učenja koje se odvija u Europskoj volonterskoj službi. Osim toga, prikazuje predanost i aktivno sudjelovanje u europskom kontekstu. Posebno kod mladih koji nisu uspjeli završiti formalno obrazovanje, Youthpass potvrda može imati utjecaj prilikom prijave za sljedeću životnu stepenicu. U svakom slučaju Youthpass može lako činiti dio portfelja mlade osobe.

Volonteri trebaju sami odlučiti žele li sve stranice Youthpassa pokazati ostalima. Ponekad je učinkovitije koristiti samo prvu i drugu stranicu kako bi se prikazalo aktivno sudjelovanje u inozemnoj organizaciji tijekom određenog razdoblja života. U drugim će prilikama biti jednako primjereno pokazati ishode učenja u okviru ključnih kompetencija (3. stranica i naredne stranice).

Iskustva s Youthpassom će uskoro biti zabilježena u dijelu internetskih stranica Youthpassa za „dobru praksu”. Ako želite podijeliti iskustva i pružiti potporu, samo naprijed!

Za **organizatore projekta Europske volonterske službe (organizacije, mentore)**, Youthpass je sjajna prilika korištenja europskog sustava vrednovanja i priznavanja njihovog rada.

Youthpass potvrda prikazuje i da ste organizirali aktivnost čiju je kvalitetu provjerila nacionalna agencija Programa Mladi na djelu vaše zemlje ili Izvršna agencija Europske komisije (ako provodite centraliziran projekt kojega izravno podupire Europska komisija).

Ako koristite obrazovne preporuke o procesu učenja, ciljevima i ishodima opisanima u ovom Youthpass vodiču, možete povećati obrazovni učinak i kvalitetu svojeg rada s mladima.

Youthpass naglašava dodanu vrijednost vezano za učenje kroz iskustvu u aktivnosti Mladi na djelu, o čemu možete detaljnije pročitati u poglavlju A5 „Youthpass – više od potvrde o sudjelovanju”.

U sljedećem dijelu potražite više informacija o provedbi Youthpassa u EVS projektu.

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

3 Kako se Youthpass može koristiti u projektu Europske volonterske službe?

„Youthpass je više od lista papira i šlaga na vrhu torte.” To je namjera svih koji su sudjelovali u izradi Youthpassa.

Sada ćemo pogledati kako se to može pretočiti u praksu - od prvog trenutka kad čujete za Youthpass do posljednjeg trenutka u kojem završavate projekt Europske volonterske službe.

Pozivamo vas da prođete sljedeće korake koji će vas možda nadahnuti kako postupak za Youthpass možete prilagoditi ili iskoristiti u svojem projektu Europske volonterske službe:

1. Čim počnete planirati ugošćivanje/upućivanje volontera, Youthpass i ključne sposobnosti možete uključiti od samog početka u planiranje i određivanje ciljeva učenja za projekt Europske volonterske službe – za volontera i svoju organizaciju. Možete odabrati sposobnosti kojima se želite baviti, potencijal za učenje pojedinog volontera i svoje organizacije te načine za poticanje toga postupka. Ako se bavite temama kao što su aktivno sudjelovanje u društvu, aktivno europsko građanstvo ili posebnim temama kao što su interkulturno učenje, ekološki razvoj, položaj društveno isključenih grupa u raznim zemljama itd., razmislite da volontere i svoju organizaciju potaknete na poseban postupak promišljanja.

2. Prilikom planiranja strukture projekta Europske volonterske službe predvidite vrijeme da:

- informirate volontere da, ukoliko to žele, imaju pravo na Youthpass. Organizator ima ugovornu obvezu izdavanja Youthpass potvrda onima koji ga zatraže,
- uključite pitanja o učenju te osobnom i stručnom razvoju volontera i organizacija sudionica tijekom „trenutaka za promišljanje” u okviru projekata Europske volonterske službe,
- odmah počnete razmišljati o korištenju ključnih kompetencija i uporabe opisa navedenih u nastavku ovog poglavlja,
- planirate redovite sesije za promišljanje i moguće alate za podršku volonterima kod promišljanja o svojim ciljevima učenja,
- razmislite o različitim pristupima motiviranja volontera vezano za učenje te da to povežete s cjeloživotnim i općeživotnim učenjem – koristite ideje o tome iz poglavlja B1 „Kako poduprijeti učenje”.

3. Za dio postupka koji se odnosi na samovrednovanje i postupak dijaloga kojega stvarate s volonterima potrebno je vrijeme. Određivanje postupka koji pruža priliku za duboko promišljanje nalaže odnos pun povjerenja. Mnogi volonteri nisu upoznati s postupkom razmišljanja o učenju i možda ćete im trebati ponuditi usmjeravanje i metodološku podršku.

4. Motivirajte volontere na stvaranje mreža i partnerstava s ostalima kako bi produbili svoje promišljanje i kako bi iskustvo učenja postalo stvarno. Motivirajte ih da koriste osposobljavanje po dolasku i sastanke za vrijeme trajanja službe kako bi dobili povratne informacije i razvili svoja promišljanja o ciljevima učenja i različitim načinima na koje ih mogu ostvariti. Podršku za to isto tako možete pronaći u poglavlju B1 „Kako poduprijeti učenje”.

5. Tijekom jednog od posljednjih sastanaka volontera i mentora preporuča se da volontere pozovete na promišljanje o ciljevima učenja i ishodima cjelokupnog projekta Europske volonterske službe te da ih opišete koristeći okvir ključnih sposobnosti. I ovdje koristite postupak za promišljanje o radu mentora, podršci i iskustvu učenja u svojstvu mentora ili iskustvu za organizaciju. Volonteri pružaju dobar pogled izvana.

6. Prije izrade i printanja Youthpass potvrda, na kraju EVS projekta, potrebno je ispuniti sve informacije vezane za aktivnost Europske volonterske službe. Većinu koraka moguće je pripremiti unaprijed - osim pojedinačnih dijelova o ishodu učenja volontera.

7. Potrebno je predvidjeti dovoljno vremena za pronalaženje najboljeg opisa. To se može razvijati kroz različite korake tijekom završnih tjedana EVS projekta. Kao podršku možete koristiti prilagođen tekst ponuđen na internetskim stranicama (u samom alatu ili ga možete prethodno isprintati).

8. Volonteri ne trebaju odabrati sve ključne kompetencije. Mogu odabrati samo one koje su povezane s predmetnim ishodima učenja. Ostale se neće pojaviti na potvrdi ako su predmetna polja za unos prazna.

9. Ne zaboravite da postoji i polje za ostale posebne vještine koje vam omogućava da naglasite određeno učenje, npr. praktične vještine povezane s poslom.

10. Opis ishoda učenja može se pripremiti u elektroničkom formatu i ako nemate pristup internet. To omogućava da na internetu informacije kopirate u alat za izradu Youthpassa.

11. Nakon što izradite cjelokupan dokument, u svrhu pojedinačnog priznavanja zatražite da osoba s pravom zastupanja organizacije potpiše Youthpass potvrdu. Možda se to može povezati s malom svečanošću na kojoj se volonteru odaje priznanje za EVS projekt i mentorovu predanost.

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

Tehnička pitanja koja se odnose na internetsku stranicu, tehničke uvjete i postupke potražite u poglavlju C.

4 Daljnji aspekti

Organizacije koordinatori

Kod projekata koji se koordiniraju koriste se razni načini pristupa Youthpass postupku: koordinator može imati ulogu mentora i pratiti pojedinačni postupak učenja volontera ili zadatak mentora može dodijeliti osobi koju odabere organizacija domaćin. Bez obzira na to kako se to organizira, pobrinite se da osobno i stručno učenje volontera kroz postupak Youthpassa prati najbolja osoba. U svakom slučaju koordinator je odgovoran za pronalaženje najboljeg rješenja.

Na www.youthpass.eu bit će objašnjen način na koji se pristupa izradi Youthpass potvrda s tehničkog gledišta.

Jezik Youthpassa u Europskoj volonterskoj službi

Youthpass se u slučaju Europske volonterske službe u većini slučajeva ispunjava i izrađuje na engleskom zbog razloga međunarodne mobilnosti. Ako mentoru i volonteru treba potpora kod opisivanja ishoda učenja na engleskom, koristite resurse poput rječnika, potporu osoba koje imaju jezične sposobnosti... Dobra potpora može biti i uključivanje organizacije koja je uputila volontera u postupak prevođenja. Youthpass će se možda koristiti u lokalnom okruženju u kojem se engleski ne razumije. Ako ga volonter želi na drugome jeziku, npr. na svojem materinjem jeziku, to je moguće. Izrađen je tehnički alat za onoliko jezika koliko ih volonteri trebaju. Naravno da je potrebno prevesti sve kućice s poljima.

5 Ključne kompetencije u Europskoj volonterskoj službi

Dio koji slijedi pruža potporu razumijevanju i korištenju ključnih sposobnosti tijekom postupka dijaloga volontera i mentora prilikom opisa ishoda učenja. Pogledajte i ostale dijelove „Youthpass vodiča” (kao što je poglavlje B1 „Kako poduprijeti učenje”) u kojem su dati daljnji savjeti i ideje za lakšu uporabu Youthpassa u programu Mladi na djelu.

Pozadina ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje

Europska unija je utvrdila temeljne ključne kompetencije za cjeloživotno učenje u Europi. Isti se okvir odnosi na sve vrste obrazovanja, pa ga koristimo i za program Mladi na djelu. Sposobnost je definirana kao kombinacija znanja, vještina i stavova.

Detaljno objašnjenje razvoja okvira potražite u poglavlju A4 „Cjeloživotno učenje je u vašim rukama“.

B3. Youthpass u praksi*Youthpass u Europskoj volonterskoj službi****Ključne kompetencije u programu Mladi na djelu***

Korištenje ključnih kompetencija kao alata za opisivanje ishoda učenja iz iskustava stečenih u okviru programa Mladi na djelu je novo. Odluka o odabiru toga puta dio je cjelovite strategije za potporu mladima tijekom postupka cjeloživotnog i općeživotnog učenja te za promicanje priznavanja rada s mladima u širem društvu i važnosti u odnosu na političke prioritete. Dio strategije cjeloživotnog učenja je usmjerenost na zapošljivost, no s druge strane (koja je isto tako važna i bliža onome što poznajemo kao rad s mladima) je budućnost mladih i suočavanje s izazovima koji proizlaze iz promjena u društvima. S Youthpassom će oba vida biti naglašena.

Ovaj zajednički europski okvir ključnih kompetencija pomaže nam pri korištenju ujednačenijeg europskog jezika kad govorimo o iskustvima učenja u raznim okruženjima.

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

U nastavku potražite europske definicije ključnih kompetencija i kako bi mogle izgledati u Europskoj volonterskoj službi. Nadamo se da ćete dobiti ideje o tome kako opisati ishode učenja.

Pozivamo vas da naziv „ključne kompetencije” koristite kod opisa ishoda učenja u EVS-u. Ponuđene su smjernice kako se usmjeriti na zajednički europski pristup i kako započeti s korištenjem suvislijeg europskog jezika za izvještavanje i predstavljanje tih iskustava, uključujući ona iz raznih okruženja. Posebno vezano za program Mladi na djelu, tu se ključne sposobnosti koriste radi bolje kvalitete EVS projekata prilikom potpore osobama koje kroz svoj rad prenose novo znanje (multiplikatorima).

U nastavku je svaka ključna kompetencija opisana pomoću:

- 1) izvotka iz izvorne definicije ključnih kompetencija i
- 2) prijedloga o tome kako o toj kompetenciji promišljati u kontekstu EVS-a.

Jedan od pristupa povezivanju ishoda učenja u EVS-u s ključnim kompetencijama mogao bi biti:

1. *Izlistajte sve opće kompetencije (znanje, vještine, stavove) koje je stekao vaš EVS volonter na veliki list papira u tri stupca.*
2. *Sada iz velikog papira izrežite svaku pojedinu kompetenciju.*
3. *Pripremite 8 velikih listova papira s naslovima raznih ključnih kompetencija.*
4. *Sada zalijepite opće kompetencije koje ste prethodno izrezali na papir određene ključne kompetencije. Pronađite mjesto koje mu najbolje odgovara.*

To može vama i volonterima dati praktičnije razumijevanje načina povezivanja ishoda učenja u EVS-u s pojmom ključnih kompetencija.

Naravno da možete probati i drugi pristup, da ključne kompetencije koristite od samog početka postupka promišljanja i razmišljate o ishodima učenja dok ste nadahnuti ključnim kompetencijama.

Nekima od vas, posebno volonterima bi „uskakivanje” u dijalog koristeći samovrednovanje mogla biti relativno nova vježba. Možda bi vam koristilo da ponudite neke

primjere krnjih rečenica koji se mogu koristiti prilikom opisa ishoda učenja i razvoja sposobnosti. Slijedi nekoliko primjera iz poglavlja B1 „Kako poduprijeti učenje.”

Ako je opis neprekinut tekst, možete koristiti „ja” ili „on/ona” ili ime volontera. Ovisi o tome što odaberete s volonterom.

1. *Sada se osjećam ugodnije... Sada se Linda osjeća ugodnije...*
2. *Saznao/saznala sam... Linda je saznala...*
3. *Naučio/la sam... Linda je naučila...*
4. *Osjećam samopouzdanje... Linda osjeća samopouzdanje...*
5. *Napredovao/napredovala sam... Linda je napredovala...*
6. *Mogu... Linda može ...*
7. *Sada znam kako... Sada Linda zna kako...*
8. *Razvio/razvila sam... Linda je razvila...*
9. *Sada imam jasnu predodžbu o... Linda sada ima jasnu predodžbu o...*
10. *Ubuduće želim dalje razvijati... Ubuduće Linda želi dalje razvijati ...*

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

Komunikacija na materinjem jeziku

Izvorno značenje ključne kompetencije:

Komunikacija na materinjem jeziku je naša sposobnost izražavanja i tumačenja pojmova, misli, osjećaja, činjenica i mišljenja, u usmenom i pismenom obliku (slušanje, govor, čitanje i pisanje) te komunikacija na primjeren i kreativan način u punom opsegu društvenog i kulturnog konteksta, u obrazovanju i osposobljavanju, na poslu, kod kuće i u slobodno vrijeme.

Prijedlozi za korištenje u kontekstu EVS-a

Većina volontera programa „Mladi na djelu” za izražavanje koristi jezik koji im nije materinji. Tijekom projekta Europske volonterske službe volonteri žive i rade u okruženju u kojem korištenje njihovog materinjeg jezika u svakodnevnom životu nije moguće. Suočavanje s učenjem novog jezika nas potiče na razmišljanje o korištenju materinjeg jezika. Održavanje kontakata s prijateljima i obitelji u matičnoj zemlji pokazuje kvalitetu razumijevanja svakodnevice te zemlje. Također pokazuje potrebu učenja drugog jezika kako bi se više osjećali kao kod kuće koristeći jezik zemlje domaćina. Neki volonteri mogu

ponuditi i jezične tečajeve svojeg materinjeg jezika, a neki će biti ugošćeni u zemlji s kojom dijele materinji jezik.

Pitanja koja volonterima mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Koje sam poteškoće imao u komunikaciji? Kako sam ih prevladao?*
- > *Koje sam prilike imao za korištenje materinjeg jezika? Koliko su me dobro razumjeli?*
- > *Do koje sam mjere općenito razvio svoje komunikacijske vještine? Na koji način?*
- > *Kako sam svoj jezik prilagodio razini osoba s kojima sam razgovarao? Jesam li doprinio da se drugi osjećaju ugodno budući da jezik koji je njima strani ne govore savršeno?*

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

Komunikacija na stranim jezicima

Izvorno značenje ključne kompetencije:

Glavne dimenzije vještina komuniciranja na stranim jezicima općenito su istovjetne komuniciranju na materinjem jeziku: zasnovane su na sposobnosti razumijevanja, izražavanja i tumačenja pojmova, misli, osjećaja, činjenica i mišljenja u usmenom i pismenom obliku (slušanje, govor, čitanje i pisanje), u primjerenom opsegu društvenog i kulturnog konteksta (u obrazovanju i osposobljavanju, na poslu, kod kuće i u slobodno vrijeme), prema željama i potrebama pojedinca. Komuniciranje na stranim jezicima često nalaže i vještine poput posredovanja i međukulturnog razumijevanja. Razina znanja pojedinca razlikuje se u odnosu na četiri dimenzije (slušanje, govor, čitanje i pisanje) kao i u odnosu na razne jezike, te sukladno društvenom i kulturnom porijeklu, okruženju, potrebama i/ili interesima.

Prijedlozi za korištenje u kontekstu EVS-a

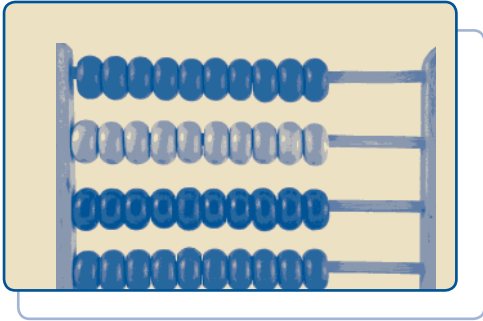
Komuniciranje je važan element projekta Europske volonterske službe. Do redovite razmjene informacija i ishoda učenja dolazi između organizacije koja upućuje volontera, organizacije domaćina i volontera. Sve stranke koje sudjeluju razvijaju potrebne sposobnosti uspješnog bavljenja drugima. Za volontere to znači upoznavanje s novim jezikom, izražavanje svojih interesa i potreba na stranom jeziku. Tijekom EVS projekta volonteri žive i rade u okruženju u kojem trebaju koristiti strani jezik u svakodnevnom životu uključujući izražavanje osjećaja. Suočavanje s učenjem novog jezika potiče nas na razmišljanje o različitim pojmovima jezika, te sustavu i jezičnim kodeksima u određenim situacijama.

Pitanja koja volonteru mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Koliko sam dobro koristio jezik zemlje domaćina?*
- > *Na koje sam poteškoće naišao prilikom komunikacije? Kako sam ih prevladao?*
- > *Koliko sam kreativnosti pokazao kod objašnjavanja kad nisam znao pravu riječ?*
- > *Jesam li probao pisati?*
- > *Gdje sam pronašao najviše razlika između materinjeg jezika i jezika kojeg sam naučio (jezični kodeks, različiti pojmovi, termini)?*
- > *Jesam li naučio nešto vezano za svoj stil komuniciranja (aktivno slušanje, različita upotreba jezika u različitim kontekstima...)?*
- > *Jesam li naučio nešto o kulturnim vidovima komuniciranja u zemlji domaćinu (korištenje neverbalne komunikacije, izmjenjivanje prilikom razgovora i sastanaka, izravnost/neizravnost komuniciranja, izričite poruke ili čitanje između redova)?*
- > *Po potrebi, koliko sam bio dobar u korištenju engleskog kao zajedničkoga jezika u određenim situacijama?*

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

Matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji

Izvorno značenje ključne kompetencije:

A. Matematička kompetencija je sposobnost razvijanja i primjene matematičkog razmišljanja u svrhu rješavanja niza problema u svakodnevnim situacijama. Nadogradnjom na dobro vladanje brojkama, naglasak je na postupku i aktivnosti, kao i na znanju. Matematička vještina uključuje, u različitim stupnjevima, sposobnost i spremnost korištenja matematičkih modela razmišljanja (logičkog i prostornog razmišljanja) i predočavanja (formule, modele, konstrukcije, grafikone, tabele).

B. Kompetencija u području znanosti odnosi se na sposobnost i spremnost korištenja cjelokupnog znanja i metoda koje se koriste za objašnjavanje prirodnog svijeta, kako bi se odredila pitanja i izvukli zaključci zasnovani na dokazima. Kompetencija iz tehnologije se sagledava kao primjena toga znanja i metoda prilikom odgovora na uočene ljudske želje ili potrebe. Kompetencije iz prirodnih znanosti i tehnologije uključuju razumijevanje promjena koje uzrokuje ljudska aktivnost i odgovornost građanina kao pojedinca.

Prijedlozi za korištenje u kontekstu EVS-a

A. Matematička kompetencija: Za Europsku volontersku službu je u području ove kompetencije zanimljiv izazov rješavanja najrazličitijih problema u projektima te izvođenje logičkih zaključaka svih vrsta u određenim situacijama. Kvalitetu rješenja tada treba sagledati u odnosu na područje svakodnevne prakse, a ne unutar konteksta formalne „logike“. Unutar ovoga područja može se opisati i strateško razmišljanje.

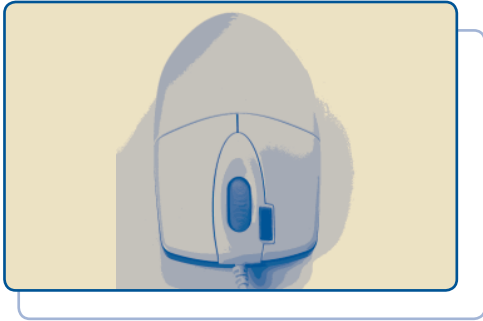
B. Kompetencija u području znanosti: Volonteri iz Volonterske službe već su naučili znanstvene pojmove i ideje, kako kroz svoje obrazovanje tako i kroz znanje i osposobljavanje u matičnoj zemlji. Ti se pojmovi testiraju u novoj situaciji koja im je kulturološki različita. To može dovesti do frustracije, no isto tako može doprinijeti većem znanju kao i sposobnosti rješavanja problema. Navedeno obuhvaća tehničko predznanje kao i pristupe iz društvenih znanosti.

Pitanja koja volonterima mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Kada sam tijekom projekta Europske volonterske službe koristio matematičku vještinu?*
- > *Kako sam rješavao probleme/izazove povezane s projektom Europske volonterske službe s kojima sam bio suočen? Koje sam vještine koristio i poboljšao?*
- > *Jesam li u određenim situacijama mogao koristiti logičko razmišljanje? Kako sam ga koristio?*
- > *Jesam li tijekom izrade dijelova projekta koristio (naučio koristiti) strateško razmišljanje? Na koji način?*
- > *Kako sam izvodio logičke zaključke zasnovane na praktičnim argumentima/iskustvima (deduktivan pristup)? A kako sam testirao „teoriju“ (teoretski pristup) u praksi (induktivan pristup)?*
- > *Kako sam koristio (naučio koristiti) tehnologiju dostupnu za određene dijelove projekta EVS-a, npr. istraživanje pomoću interneta, baze podataka, Polaroida, digitalne fotoaparate za izvještavanje, projektore/prezentacije, određene metode vezane za teme koje uključuju predmete (materijal vezan za ekološki razvoj, filmovi o društvenim temama...)?*

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

Digitalna kompetencija

Izvorno značenje ključne kompetencije:

Digitalna kompetencija uključuje samosvjesno i kritičko korištenje tehnologija informacijskog društva prilikom rada, zabave i komuniciranja. Podupiru je temeljne vještine informacijskih i komunikacijskih tehnologija: uporaba računala za pronalaženje, vrednovanje, pohranjivanje, izvođenje, prezentiranje i razmjenu informacija te komuniciranje i sudjelovanje u suradničkim mrežama preko interneta.

Prijedlozi za korištenje u kontekstu EVS-a

Tijekom Europske volonterske službe volonteri koriste ili razvijaju svoje vještine vezane za digitalne medije. Ovisno o vještinama i predznanju volontera to uključuje temeljne sposobnosti korištenja interneta i komuniciranje putem elektroničke pošte, kao i sposobnost izrade i održavanja internetskih stranica.

Pitanja koja volonteru mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Koje sam izvore informacija koristio kod pripreme projekta Europske volonterske službe?*
- > *U kojoj sam mjeri prije projekta Europske volonterske službe preko interneta komunicirao s organizacijom koja me uputila i organizacijom domaćinom?*
- > *Jesam li koristio komunikacijske tehnologije i komuniciranje tijekom projekta Europske volonterske službe? Na koji način i što sam naučio?*
- > *Koliko sam komunicirao s obitelji, prijateljima i ostalim volonterima tijekom boravka u zemlji domaćinu?*
- > *Što sam tamo naučio o upotrebi računala u drugim zemljama?*
- > *Kako sam se kritički odnosio prema znanju dostupnom na internetu?*
- > *Kako sam za potrebe projekta Europske volonterske službe naučio koristiti online izvore (internetske stranice, blogove, mailing liste, društvene mreže poput Facebooka)?*

Učiti kako učiti

Izvorno značenje ključne kompetencije:

„Učiti kako učiti” je sposobnost učenja i ustrajnosti u tome, organizacija vlastitog učenja uključujući učinkovito upravljanje vremenom i informacijama, pojedinačno i u skupinama. Ova kompetencija uključuje osviještenost o procesu učenja i potrebama, utvrđivanje raspoloživih mogućnosti te sposobnost uklanjanja prepreka u cilju

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

uspješnog učenja. Nadalje, ova kompetencija označava stjecanje novih znanja i vještina, njihovo procesuiranje i prilagođavanje, kao i traženje i korištenje usmjeravanja. „Učiti kako učiti” angažira učenike na nadogradnju prethodnog znanja i životnih iskustava kako bi znanje i vještine koristili i primijenili u raznim kontekstima: kod kuće, na poslu, prilikom obrazovanja i osposobljavanja. Za sposobnosti pojedinca ključni su motivacija i samopouzdanje.

Prijedlozi za korištenje u kontekstu EVS-a

Europska volonterska služba je iskustvo učenja mladih izvan matične zemlje. To je kombinacija neformalnog (planiranog i namjernog) učenja i informalnog učenja (neplaniranog i spontanog).

Važan dio EVS-a je svjesna odluka o napuštanju poznatoga okruženja i traženju novih izazova. Učenje se u projektima EVS-a odvija vrlo raznoliko. Prije stručne prakse volonteri Europske volonterske službe odrede ciljeve koje slijede tijekom boravka. Često se spominju ciljevi poput: osamostaljenja, upoznavanja nove kulture, vrlo osobni ciljevi povezani s unapređivanjem poslovnog života ili osobnim stručnim usavršavanjem. To su neki od motiva kojih su ljudi najviše svjesni. Sam proces učenja je često neusmjeravan i pun slučajnosti. Kroz osposobljavanje i osobnu pratnju često je moguće promišljati o iskustvu učenja i postati svjesniji procesa učenja. Povećanje takve osviještenosti i preuzimanje odgovornosti za vlastiti proces učenja mogao bi biti ključan korak „učiti kako učiti,” tijekom Europske volonterske službe.

Pitanja koja volonteru mogu pomoći kod promišljanja jesu:

- > Što mi učenje znači općenito? Koja su moja dosadašnja iskustva?
- > Što su (bili) moji ciljevi u okviru projekta Europske volonterske službe? Kako su se promijenili (ukoliko jesu)? Kako ću ih ostvariti/sam ih ostvario?
- > Kako želim učiti? Kako sam učio?
- > Koje su me aktivnosti u projektu Europske volonterske službe najviše motivirale tijekom učenja?
- > U kojem sam vidu poboljšao vještine i znanje?
- > Koje metode želim koristiti/sam koristio za evaluaciju svojeg učenja?
- > Koji mi se stil učenja više sviđa: učenje kroz rad, kroz čitanje i razmišljanje ili promatranje? Kakva su moja iskustva s novim načinima učenja zbog ograničene komunikacije?
- > Kako sam istražio različite načine učenja u usporedbi s učenjem u školi i na sveučilištu?
- > Zašto je ovakvo učenje važno za naredne faze mojeg života?
- > Kako ću iskoristiti naučeno?
- > Kako sam rješavao izazove tijekom procesa učenja? Kako se motiviram za uklanjanje prepreka i nastavak učenja?

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

Socijalne i građanske kompetencije

Izvorno značenje ključne kompetencije:

Uključuje osobnu, uzajamnu i interkulturnu sposobnost i obuhvaća sve oblike ponašanja koji pojedincima omogućavaju učinkovito i konstruktivno sudjelovanje u društvenom životu i radu, posebno u društvima koja postaju sve raznolikija, a po potrebi i rješavanje sukoba. Povezana je s osobnim i društvenim zadovoljstvom. Ključno je razumijevanje kodeksa ponašanja i običaja u različitim okruženjima u kojima pojedinci djeluju. Građanska vještina pojedincima omogućava cjelovito sudjelovanje u građanskom životu, temeljem poznavanja društvenih i političkih pojmova i struktura te posvećenosti aktivnom i demokratskom sudjelovanju.

Prijedlozi za korištenje u kontekstu EVS-a

Projekti Europske volonterske službe nude testiranje iskustava, rješavanje raznih izazova u novoj zemlji s drugačijim jezikom koji se govori na određen način. Uvijek uključuje i razvijanje novih društvenih kontakata i prijateljstava te snalaženje unutar organizacije, dakle u radnom okruženju. Većinu organizacija koje za stručnu praksu koriste Europsku volontersku službu na određen način zanimaju društvena i politička pitanja. To znači da su volonteri često u doticaju s marginalnim skupinama, određenim političkim pitanjima ili konkretnim svakodnevnim problemima. Europska volonterska služba doprinosi razvoju europskog građanstva. Mladi Europljani godinu dana svojega života provode u drugoj europskoj zemlji te ustanovama i zajednici donose poticaj i ideje. Predstavljaju most između organizacija iz raznih zemalja. Prilikom popratnog osposobljavanja susreću volontere iz raznih europskih zemalja s kojima razmjenjuju iskustva, bave se ključnim pitanjima koja će Europu dovesti u

ustanove te pronose europski duh. Cilj mnogih organizacija je dovesti Europu u ustanove i baviti se tekućim pitanjima i temama. Na taj način volonteri često u organizaciju unose europski duh. Mnoge organizacije ovu priliku koriste za organizaciju događanja ili novih inicijativa povezanih s Europom.

Pitanja koja volonteru mogu pomoći kod promišljanja:

Društvena i interkulturna sposobnost

- > *Kako sam sklapao nova prijateljstva? Što je krenulo dobro? Što se nije dobro razvijalo?*
- > *Kako sam prepoznao različite navike u zajednici koja me ugostila? Kako sam se snašao vezano za te navike?*
- > *Jesam li preuzeo inicijativu, pristupao drugima i pružao im potporu?*
- > *Kada sam pritom bio najuspješniji u komunikaciji s ostalima?*
- > *Kako sam zajednici koja me ugostila predstavio svoje kulturno porijeklo? Kakva su moja iskustva s njihovim porijeklom?*
- > *Kakav je bio moj proces interkulturnog učenja tijekom projekta Europske volonterske službe?*
- > *Kako sam riješio kulturološki šok (ukoliko sam ga iskusio)?*
- > *Kako sam se odnosio prema sukobima? Kako sam ih rješavao?*
- > *Kako sam poboljšao sposobnost rada u timu?*
- > *Koje sam ostale društvene vještine razvijao tijekom godine?*
- > *Do koje sam mjere povećao svoju kulturnu osviještenost: veću osviještenost o vlastitim kulturnim vrijednostima, normama i stereotipima, kao i o učinku komunikacije sa strancima?*
- > *Do koje sam mjere razvio interkulturnu osjećajnost, fleksibilnost i bolje razumijevanje razlika?*

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

Građanska kompetencija

- > *Koliko sam se aktivno uključio u projekt Europske volonterske službe?*
- > *Jesam li pronašao način utjecaja na događanja u organizaciji/zajednici? Jesam li to znanje iskoristio?*
- > *Kada sam tijekom projekta Europske volonterske službe sudjelovao u donošenju odluka?*
- > *Kako sam uzeo u obzir različita mišljenja? Kako je to promijenilo moje gledanje na vlastitu zemlju, zemlju domaćina, događanja u Europi?*
- > *Na koji se način povećalo moje znanje o nacionalnim i/ili lokalnim/nacionalnim/europskim javnim politikama i strukturama?*

Inicijativnost i poduzetnost

Izvorno značenje ključne kompetencije:

Inicijativnost i poduzetnost odnosi se na sposobnost pojedinca da ideje pretvori u djelovanje. Uključuje kreativnost, inovativnost i preuzimanje rizika, kao i sposobnost planiranja i upravljanja projektima radi ostvarivanja ciljeva. To pojedincima daje podršku ne samo u svakodnevnom životu kod kuće i unutar društva, već i na radnom mjestu budući da su svjesni konteksta svojeg rada i sposobni su iskoristiti prilike, a to je temelj specijaliziranih vještina i znanja potrebnih onima koji uspostavljaju ili doprinose društvenim i komercijalnim aktivnostima. Navedeno treba uključivati osviještenost o etičkim vrijednostima i promicanje dobrog upravljanja.

Prijedlozi za korištenje u kontekstu EVS-a

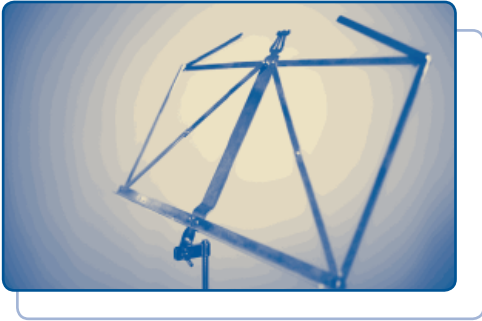
Stručna praksa kroz Europsku volontersku službu uključuje upravljanje samostalnim projektom. Na taj način organizacije i volonteri imaju priliku koristiti posebnu situaciju koju pruža Europska volonterska služba, a odnosi se na davanje dodatnih prijedloga ili pretvaranje ideja u praksu. Ako to volonter želi, obično može preuzeti cjelokupno planiranje, pripremu, upravljanje i evaluaciju. Moguće je promatrati stvaranje novih projekata i inicijativa koje uključuju mlade, što je oblik društvenog poduzetništva.

Pitanja koja volonterima mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Koje sam zadatke preuzeo tijekom projekta Europske volonterske službe, jesam li predložio nešto čime bi se mogao ostvariti moj „vlastiti“ projekt?*
- > *Na koji se način tijekom projekta EVS-a povećalo moje razumijevanje prakse i načela upravljanja projektom volonterske službe?*
- > *Kad sam preuzeo rizik? Što sam naučio tijekom toga postupka?*
- > *Koje sam prilike iskoristio za izražavanje svoje kreativnosti, korištenje novog znanja i vještina stečenih tijekom projekta EVS-a?*
- > *Kako ću ubuduće koristiti pojmove iz ostalih stilova rada, kultura i inovacija?*
- > *Jesam li prepoznao i iskoristio prilike za buduću suradnju ili umrežavanje? Jesam li ostvario kontakte koji bi mi mogli koristiti u budućnosti (vezano za posao, zajedničke projekte itd.)?*

B3. Youthpass u praksi

Youthpass u Europskoj volonterskoj službi

Kulturna svijest i izražavanje

Izvorno značenje ključne kompetencije:

Cijeniti važnost kreativnog izražavanja ideja, iskustava i osjećaja kroz razne medije, uključujući glazbu, izvedbene umjetnosti, književnost i vizualne umjetnosti.

Prijedlozi za korištenje u kontekstu EVS-a

Mladi često razvijaju kreativne oblike izražavanja kako bi ostvarili kontakt s ostalima na neverbalan način ili kako bi promišljali o iskustvima. Mogućnost razvijanja kulturnih vidova tijekom EVS projekta nude organizacije ili mladi pak samoinicijativno koriste ovaj oblik izražavanja. U tom slučaju primjeri mogu poduprijeti opis sposobnosti. U radu s mladima mjesto može pronaći svaki oblik kreativnosti i medija. Povećanje kulturne osviještenosti može biti priprema za učinkovito interkulturno učenje. Ako volonteri promišljaju o različitim kulturnim tradicijama, ponašanju u općim ili posebnim situacijama, velik se napredak u učenju može ostvariti kroz osvješćivanje o razlikama i sličnostima. To može uključiti velik napredak u učenju vezano za kulturnu osviještenost i način na koji se odnosimo prema novim kontekstima. Može poslužiti i za veću osviještenost o rješavanju nejasnoća.

Pitanja koja volonterima mogu pomoći kod promišljanja:

- > *U kojoj sam mjeri bio voljan uključiti se u nove oblike kulturnog iskustva?*
- > *Kada sam mogao koristiti različite medije i oblike izražavanja (npr. verbalne, crtanje, tijelo...) da bih se izrazio u različitim situacijama?*
- > *Koje sam vještine poboljšao?*
- > *Koje sam razlike i sličnosti prepoznao između kulture zemlje domaćina i svoje kulture?*
- > *Je li je bilo situacija kad nisam razumio kulturu zemlje domaćina/nisam mogao riješiti nešto povezano s njom? Kako sam to riješio?*
- > *Jesam li povećao sposobnost rješavanja novih situacija?*
- > *Koje su glavne promjene kojih sam postao svjestan?*
- > *Što to znači za moj budući život?*

Europass

Korištenjem Youthpassa u Europskoj volonterskoj službi mladima se pruža goleme prilika za razvijanje samopromišljanja kao i za osobno i stručno učenje. Volonteri bi to sigurno željeli koristiti tijekom nastavka karijere. Uvidjet će važnost korištenja Europass životopisa/Europass Curriculum Vitae ili Europske jezične putovnice/ Europass Language Passport u sljedećim koracima života.

Internetske stranice Europassa koje uključuju daljnje izvore dostupne su na:

<http://europass.cedefop.europa.eu/>

B4

Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

✦ Mark Taylor

1 Što je Youthpass u okviru Osposobljavanja?

Jednostavan odgovor glasi da je Youthpass u okviru Osposobljavanja potvrda kojom se opisuje sama aktivnost i potvrđuje sudjelovanje osobe koja radi s mladima/voditelja mladih/osobe koja prenosi nova znanja (multiplier) u kontekstu Osposobljavanja. Nadalje, to je potvrda koje se može proširiti tako da uključuje sažetak ishoda učenja sudionika zasnovan na ključnim sposobnostima za cjeloživotno učenje. Uporabom službene Youthpass potvrde povećava se priznavanje učenja sudionika i društveno priznavanje programa Mladi na djelu.

U dijelovima koji slijede bit će objašnjen svaki dio Youthpass potvrde.

B4. Youthpass u praksi*Youthpass u okviru Osposobljavanja***1.1 Youthpass kao potvrda sudjelovanja**

Youthpass potvrđuje sudjelovanje osobe koja radi s mladima/voditelja mladih/osobe koja prenosi nova znanja (multiplier) STEČENA u Osposobljavanju. Prva polovica prve stranice uključuje ime pojedinog sudionika, datum i grad/zemlju rođenja, te osnovne podatke o osposobljavanju (naziv, datum, mjesto).

European Commission

Education and Culture DG
'Youth in Action' Programme

Youthpass

for **Training Courses**

Hannah Watson
born on **09/08/1966** in **Liverpool, United Kingdom**

participated in an activity funded by the EU 'Youth in Action' Programme

Intercultural learning in rural areas.

The activity took place from **01/08/2007**
to **09/08/2007** in **Edinburgh, United Kingdom.**

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

1.2 Opis aktivnosti

Sljedeći dio dokumenta je opći opis Osposobljavanja, temeljem Vodiča za program Mladi na djelu. To osobama izvan područja mladih omogućava da razumiju o čemu se zapravo radi kod Osposobljavanja. Opis je nužan kad se Youthpass pokazuje osobama koje nikada nisu čule za osposobljavanje u sklopu međunarodnog rada s mladima. To će vas možda navesti na razmišljanje o tome kako bi vlastitim riječima takva osposobljavanja opisali nekome izvan područja...

Prvu stranicu Youthpassa treba potpisati predstavnik organizacije – to može biti pravni predstavnik.

Struktura prve stranice Youthpassa osigurava da su relevantne informacije o Osposobljavanju prikazane sažeto pa ju je dobro imati priruci da primjerice podupre prijavu za posao.

Training Courses

Within the European 'Youth in Action' Programme, a Training Course is a project where interested people, such as youth workers and youth leaders, come together for several days to work on specific issues at European level. The organisers provide a programme of activities with specific aims and learning objectives facilitated by experienced trainers. People from different countries and backgrounds learn to develop personal, professional, and intercultural competences.

Training Courses foster knowledge and co-operation in European youth work. They promote the initiative and creativity of participants and have a direct impact on their future youth work practice, such as organising quality projects and intercultural learning experiences.

Offering the added value of a European dimension, Training Courses are quality-checked regarding content criteria and implementation.

Max Miller
Representative of the organisation

The ID of this certificate is GRL4-U4RJ-1DWJ-N2A3.
If you want to verify the ID, please go to the web site of Youthpass:
<http://www.youthpass.eu/qualitycontrol/>

Youthpass is a Europe-wide validation system for non-formal learning within the EU 'Youth in Action' Programme. For further information, please have a look at <http://www.youthpass.eu>.

1

Sve Youthpass potvrde pohranjene su u središnju bazu podataka iz sigurnosnih razloga i kako bi se moglo izraditi zamjenska Youthpass potvrda ako je netko izgubi. Svaki Youthpass na dnu prve stranice ima jedinstven identifikacijski broj što omogućava provjeru njegove autentičnosti.

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

1.3 Pojedinačan opis provedenih aktivnosti

Druga stranica Youthpassa u okviru Osposobljavanja započinje sažetkom o partnerskim organizacijama koje su zajednički provele Osposobljavanje (ukoliko se radilo o zajedničkom projektu s drugim organizacijama). Slijedi sažetak svrhe i ciljeva Osposobljavanja.

Isto tako postoji mogućnost dodavanja broja sudionika Osposobljavanja. Ova informacija može biti primjenljiva ako je veličina skupine utjecala na očekivane ishode učenja.

Navođenjem zemalja čiji su predstavnici sudjelovali, prikazuje se međunarodno okruženje u kojem se odvijalo učenje (uz napomenu o radnom jeziku).

European Commission

Education and Culture DG
'Youth in Action' Programme

Youthpass

The Training Course **Intercultural learning in rural areas** was organised by **SALTO Training and Co-operation Resource Centre** in co-operation with **Partner 1, Partner 2 and Partner 3**.

Aim and specific objectives of the training course Intercultural learning in rural areas:

- to prepare & motivate NA staff & trainers to implement Youthpass
- to increase knowledge about the context of Youthpass and awareness about educational implications
- to use & experience Key competences as a basic concept of Youthpass
- to look at reasons & strategies for recognition of non-formal learning and Youthpass
- to experience Youthpass practically
- to develop action plans for implementation

20 participants from Germany, Iceland, Poland, Spain, and the United Kingdom took part in the Training Course. The working language of the Training Course was **English**.

Trainer/s:
Anton Steiner (AT), Magda Stenka (SK)

The main contents of the Training Course were:
The course was structured in practical learning workshops, exploring the principles of non-formal learning, expert input on recognition and promotion of non-formal learning in Europe and 2 countries, experimenting with setting learning objectives and the use of Key competences in self-assessment, planning Youthpass implementation strategies together with National Agencies, SALTOs and trainers.

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

Moguće je pružiti dodatne informacije i preporuke o predavačima odgovornima za Osposobljavanje.

Sljedeći i posljednji dio stranice opisuje razne elemente programa Osposobljavanja. I ovu stranicu potpisuje predstavnik, a to može biti pravni predstavnik ili organizator Osposobljavanja.

Informacije navedene do sada treba ograničiti na dvije stranice. Dakle, broj slovnih mjesta je ograničen za svaki dio naveden u online alatu za izradu potvrda. Utvrdili smo da osobe izvan područja mladih bolje prihvaćaju potvrdu od dvije stranice. Isto tako neki radije koriste prve dvije stranice odvojeno od dijela u kojem se opisuju osobni ishodi učenja, ovisno o kontekstu u kojem žele koristiti potvrdu.

Nakon prve dvije stranice potvrde slijedi opcionalan broj stranica u kojem se opisuju sudionikovi ishodi učenja koristeći ključne sposobnosti. Nakon kratkog uvoda u ključne kompetencije sudionici mogu dodati sažetak svojih ishoda učenja opisanih tako da se koriste pojmovi iz okvira ključnih sposobnosti. Predviđen je i prostor u kojem sudionici opisuju daljnje posebne kompetencije stečene tijekom osposobljavanja. U ovome dijelu broj stranica nije ograničen.

Sudionici mogu pisati koliko žele, no preporuča se da opise ishoda učenja ograničite kako biste osigurali da potvrda bude lagana za korištenje.

Detaljnije informacije o Ključnim kompetencijama potražite:

- > u poglavlju A4 „Cjeloživotno učenje je u vašim rukama” (opće informacije) i
- > konkretno vezano za Osposobljavanje u nastavku ovoga poglavlja.

Temelj za poticanje promišljanja o učenju i ključnim sposobnostima je postupak dijaloga između sudionika i njegovih kolega (i/ili predavača). Ukoliko član predavačkog tima želi biti dio ovoga postupka dijaloga, trebate predvidjeti dovoljno vremena za uključivanje u taj postupak. Na kraju potvrde je predviđen i prostor za daljnje preporuke, npr. to može biti član tima trenera.

Ovaj dio Youthpassa potpisuje sudionik.

Na dnu posljednje stranice potražite poveznice na program Mladi na djelu i Ključne kompetencije kako biste se detaljnije informirali.

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

2 Zašto se Youthpass koristi u okviru Osposobljavanja?

Sada imate predodžbu o tome što je Youthpass u okviru Osposobljavanja i kako dokument izgleda. No, možda se sada pitate, a možda će vas to pitati i mnogi drugi: Koja je korist/potencijal korištenja Youthpassa u okviru Osposobljavanja? Zašto je Youthpass sudionicima važan? Koji je njegov smisao za organizacije? Na ta pitanja ima više odgovora, ovisno o vašoj perspektivi.

Osobama koje rade s mladima/voditeljima mladih i ostalim osobama koje prenose znanje (multipliers)

Youthpass je službeni dokaz aktivnog sudjelovanja u Osposobljavanju. Mogu ga koristiti kao preporuku, primjerice prilikom prijave za posao ili obrazovni seminar. No još je važnije da Youthpass isto tako znači priznavanje njihovog iskustva mobilnosti i naglašava njihovu sposobnost učenja iz interkulturalnog iskustva te osobnog i stručnog razvoja.

Sudjelovanjem u Osposobljavanju u okviru programa Mladi na djelu, osoba koji radi s mladima stječe iskustvo u međunarodnom, interkulturalnom okruženju, često u spolno mješovitoj skupini. To će joj pružiti mnogo trenutaka za promišljanje i nove vidove budućeg sudjelovanja u svom području rada. Youthpass je prilika za opis iskustva stečenih tijekom Osposobljavanja u određenom okviru kako bi ih se koristilo u budućnosti. Youthpass isto tako uključuje ideju da sudionici promišljaju o razvijanju osobnog učenja u postupku dijaloga tijekom aktivnosti i da se usmjere na potencijal učenja.

Youthpass pruža priliku za bilježenje učenja koje se odvija tijekom Osposobljavanja. Osim toga, prikazuje predanost i aktivno sudjelovanje u europskom kontekstu. Posebno kod ciljane skupine osoba koje rade s mladima/voditelja mladih i ostalih osoba koje prenose nova znanja, a koje nisu uspjele završiti formalno obrazovanje, Youthpass potvrda može imati utjecaj prilikom prijave za sljedeću životnu stepenicu. U svakom slučaju takva potvrda može lako činiti dio portfelja osobe koja radi s mladima/voditelja mladih, a to ćemo vidjeti na kraju ovoga poglavlja.

Sudionici trebaju sami odlučiti žele li prilikom predstavljanja pokazati sve stranice Youthpassa. Ponekad je učinkovitije koristiti samo prvu i drugu stranicu kako bi se prikazalo sudjelovanje u posebnom iskustvu učenja. U drugim će prilikama biti jednako primjereno pokazati ishode učenja u okviru ključnih kompetencija (3. stranica i naredne stranice).

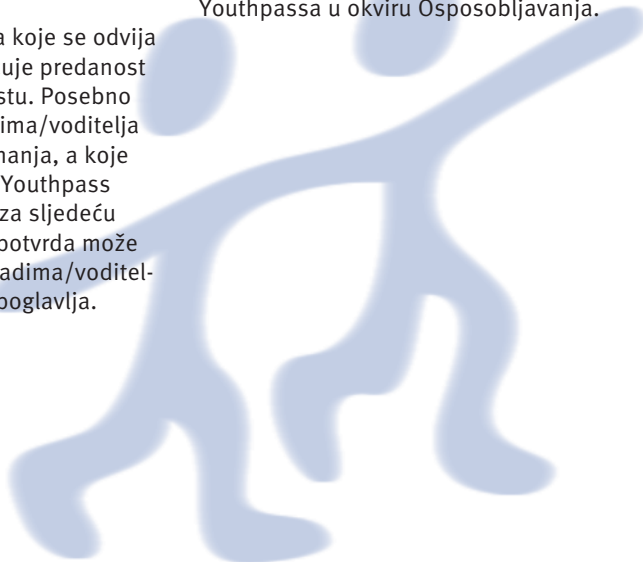
Iskustva s Youthpassom će uskoro biti zabilježena u dijelu internetskih stranica Youthpassa za „dobru praksu”. Ako želite podijeliti iskustva i pružiti potporu tako da ih iznesete, samo naprijed!

Za **organizatore Osposobljavanja** Youthpass je sjajna prilika korištenja europskog sustava vrednovanja i priznavanja njihovog rada. Youthpass potvrda isto tako prikazuje da ste organizirali aktivnost čiju je kvalitetu provjerila nacionalna agencija Programa Mladi na djelu vaše zemlje i da ste primili financijsku potporu Europske komisije.

Ako koristite obrazovne preporuke o procesu učenja, ciljevima i ishodima opisanima u „Youthpass vodiču”, možete povećati obrazovni učinak i kvalitetu svog rada s mladima.

Youthpass naglašava dodanu vrijednost vezanu za učenje kroz iskustvo u aktivnosti Mladi na djelu, o čemu možete detaljnije pročitati u poglavlju A5 „Youthpass – više od potvrde o sudjelovanju”.

U sljedećem dijelu potražite više informacija o provedbi Youthpassa u okviru Osposobljavanja.

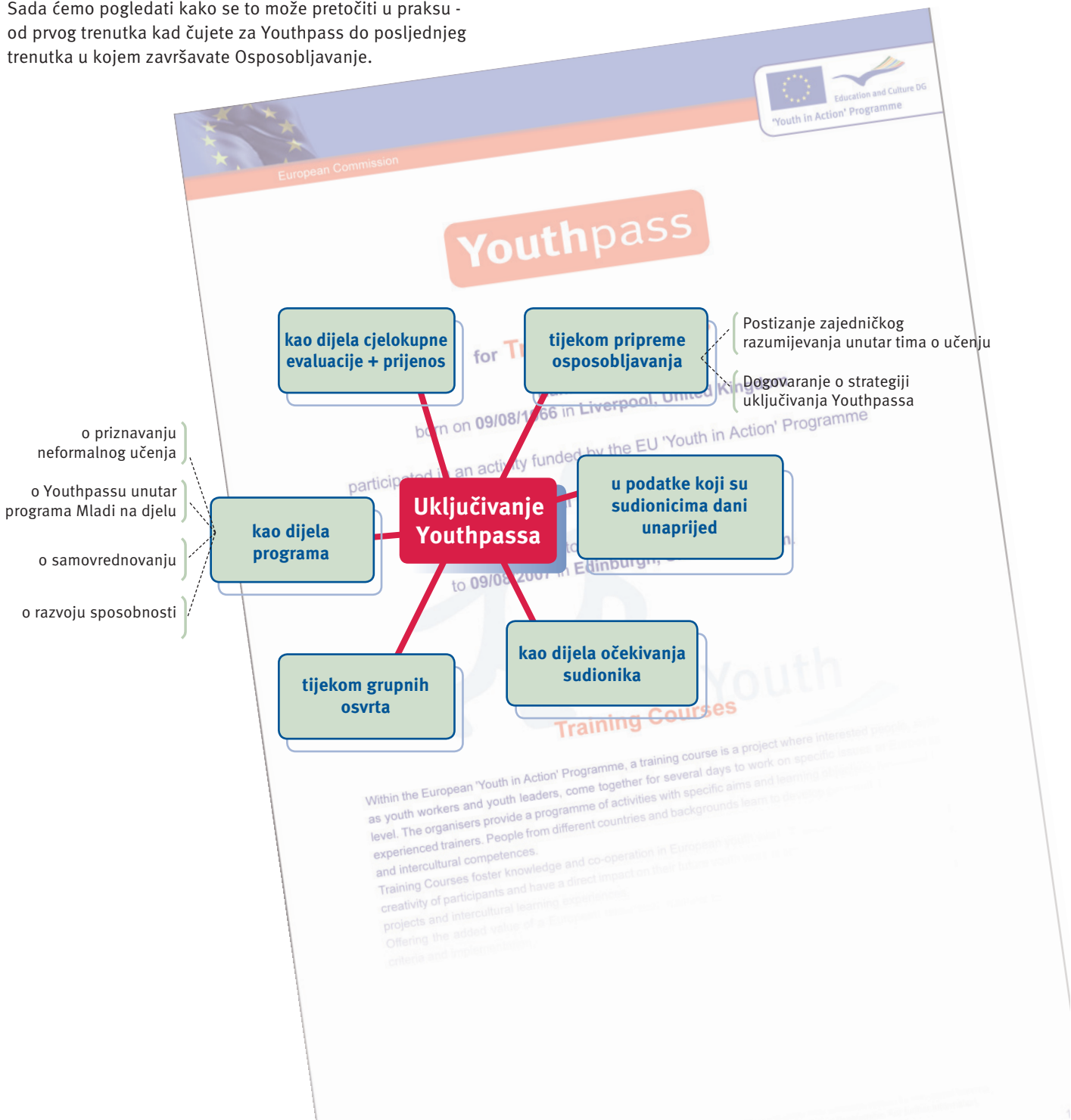
B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

3 Kako se Youthpass može koristiti u okviru Osposobljavanja?

„Youthpass je više od komada papira i šlaga na vrhu torte.” To je namjera svih koji su sudjelovali u izradi Youthpassa.

Sada ćemo pogledati kako se to može pretočiti u praksu - od prvog trenutka kad čujete za Youthpass do posljednjeg trenutka u kojem završavate Osposobljavanje.

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

Pozivamo vas da pročitate sljedeće korake koji će vas možda nadahnuti kako ih možete prilagoditi ili iskoristiti tijekom Osposobljavanja:

1. Na početku planiranja svoje aktivnosti, Youthpass i ključne sposobnosti možete odmah uključiti u planiranje i određivanje ciljeva učenja tijekom Osposobljavanja, te se usmjerite na sudionike i svoju organizaciju. Možete odabrati ključne sposobnosti kojima se želite najviše baviti ili možete razmišljati o potencijalu za učenje pojedinih sudionika ili svoje organizacije te kako potaknuti taj postupak. Ako se bavite temama kao što su sudjelovanje u društvu, aktivno europsko građanstvo i utjecaj na vaš rad, interkulturno učenje, učinak razvoja Europe na lokalni rad s mladima ili na vašu organizaciju, ili pak posebnim temama kao što su ekološki razvoj, društveni položaj mladih, položaj društveno isključenih osoba u raznim zemljama itd., razmislite o poticanju sudionika i organizacija na postupak promišljanja..
2. Prilikom planiranja strukture Osposobljavanja predvidite vrijeme da:
 - > *informirate sudionike da ukoliko to žele, imaju pravo zatražiti Youthpass. Organizator ima ugovornu obvezu izdavanja Youthpass potvrda onima koji ga zatraže,*
 - > *uključite pitanja o učenju i osobnom razvoju u „trenutke za promišljanje” u okviru Osposobljavanja,*
 - > *počnete razmišljati o stjecanju ključnih sposobnosti i uporabi opisa navedenih u nastavku ovog poglavlja,*
 - > *planirate redovite sesije za promišljanje o ciljevima učenja kako biste produbili proces učenja tijekom Osposobljavanja,*
 - > *razmislite o različitim pristupima motiviranja sudionika vezano za učenje te da to povežete s cjeloživotnim i općeživotnim učenjem) – koristite ideje o tome iz poglavlja B1 „Kako poduprijeti učenje”.*
3. Za dio programa koji se odnosi na samovrednovanje i postupak dijaloga kojega stvarate tijekom Osposobljavanja potrebno je vrijeme. Mnogi sudionici nisu upoznati s ovim načinom rada i možda ćete im trebati ponuditi usmjeravanje i metodološku podršku..
4. Motivirajte sudionike na stvaranje međusobnih partnerstava kako bi produbili svoje promišljanje i kako bi to postalo iskustvo učenja. Motivirajte ih da Osposobljavanje koriste kako bi dobili povratne informacije i razvili svoja promišljanja o ciljevima učenja i različitim načinima na koje ih mogu ostvariti.

5. Tijekom jedne od posljednjih sesija preporuča se da sudionike pozovete na promišljanje o ciljevima učenja i ishodima Osposobljavanja te da ih opišu koristeći okvir ključnih kompetencija.

6. Naravno da prije izrade i printanja Youthpass potvrda treba ispuniti sve informacije vezane za aktivnost sudionika. Većinu koraka moguće je pripremiti unaprijed - osim pojedinačnih dijelova o učenju sudionika tijekom Osposobljavanja (to ćete znati tek na kraju osposobljavanja). Zapravo, kako biste uštedjeli na vremenu, zakonskom zastupniku vaše organizacije potvrde možete dati na potpis prije završetka osposobljavanja.

7. Sudionici ne trebaju odabrati sve ključne kompetencije, već samo one koje su povezane s predmetnim ishodima učenja. Ostale se neće pojaviti na potvrdi ako predmetna polja za unos ostavite prazna. Zapamtite da postoji i polje za ostale posebne vještine na kojima se radilo tijekom Osposobljavanja.

8. Opis rezultata učenja može se pripremiti izvan interneta, po mogućnosti u elektroničkom formatu. To omogućava da na internet informacije kopirate i uvrštavate u alat za izradu Youthpassa. Tijekom Osposobljavanja sudionici mogu raditi na nekoliko prijenosnih računala (koja su ionako danas česta na mnogim Osposobljavanjima). Sudionike motivirajte da se pobrinu da se promišljanje zaista zasniva na postupku dijaloga u kojem koriste samovrednovanje i povratne informacije kako bi opisali svoje ciljeve učenja.

Postoje vrlo kreativni načini osiguranja tehničkih preduvjeta za pripremu Youthpass potvrda tijekom Osposobljavanja, npr. upotreba internet kafića ili molba obližnjim organizacijama da osiguraju pristup računalima i internetu.

Međutim, ako Youthpass želite izdati nakon Osposobljavanja, sudionici će vam poslati svoja promišljanja o ishodima učenja koja se mogu uvrstiti u potvrdu. Ne zaboravite da je na kraju Osposobljavanja ipak važno osigurati barem neko vrijeme kako bi sudionici raspravljali o svojim ishodima učenja međusobno i/ili s članovima predavačkog tima.

Tehnička pitanja koja se odnose na internetske stranice, tehničke uvjete i postupke možete naći na: www.youthpass.eu.

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

4 Jezici za Youthpass u Osposobljavanjima

Temeljni je standard da se Youthpass izrađuje na jeziku zemlje u kojem je odobren projekt. To konkretno znači da ukoliko prijavu podnesete u Njemačkoj, ugovor dobivate od njemačke nacionalne agencije, imate njemački broj ugovora, a Youthpass potvrde izrađuju se na njemačkom. Na zahtjev sudionika možete koristiti ostale jezike EU: budući da se izrađuju višejezične internetske stranice, Youthpass će biti moguće izraditi na svim službenim jezicima Europske unije.

Sve veći broj sudionika svoje ciljeve i ishode učenja želi opisati na dodatnom jeziku, često je to engleski. Trebat ćete im omogućiti prilike da si pruže međusobnu potporu po tom pitanju.

5 Ključne kompetencije u okviru Osposobljavanja

Dio koji slijedi pruža potporu razumijevanju i korištenju ključnih sposobnosti tijekom postupka dijaloga među sudionicima Osposobljavanja ili između predavača i sudionika prilikom opisa rezultata učenja. Svakako pogledajte i ostala poglavlja „Youthpass vodiča” (kao što je poglavlje B1 „Kako poduprijeti učenje”) u kojem su dati daljnji savjeti i ideje za lakšu upotrebu Youthpassa u programu Mladi na djelu.

Pozadina ključnih kompetencija

Europska unija je utvrdila temeljne ključne kompetencije za cjeloživotno učenje u Europi. Isti se okvir odnosi na sve vrste obrazovanja pa ga koristimo i za program Mladi na djelu. Sposobnost je definirana kao kombinacija znanja, vještina i stavova.

Detaljno objašnjenje razvoja okvira možete naći u poglavlju A4 „Cjeloživotno je učenje u vašim rukama”.

Ključne kompetencije u programu Mladi na djelu

Korištenje ključnih kompetencija kao alata za opisivanje ishoda učenja iz iskustava stečenih u okviru programa Mladi na djelu je novo. Odluka o odabiru toga puta dio je cjelovite strategije za potporu mladima tijekom postupka cjeloživotnog učenja te za promicanje priznavanja rada s mladima u širem društvu i važnosti u odnosu na političke prioritete. Dio strategije cjeloživotnog učenja je usmjerenost na zapošljivost, no drugi dio (koji je važan i bliži onome što poznajemo kao rad s mladima) je budućnost mladih i suočavanje s izazovima koji proizlaze iz promjena u društvima. S Youthpassom će oba vida biti naglašena.

Ovaj zajednički europski okvir ključnih kompetencija pomaže nam pri korištenju usklađenijeg europskog jezika kada govorimo o iskustvima učenja u raznim okruženjima.

U nastavku potražite europske definicije ključnih kompetencija i kako bi mogle izgledati u okviru Osposobljavanja. Nadamo se da ćete dobiti ideje o tome kako opisati ishode učenja.

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

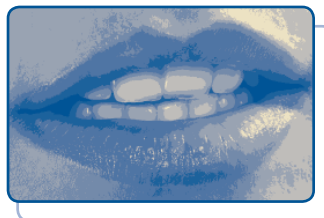
Pozivamo vas da kod opisa rezultata učenja u okviru Osposobljavanja koristite nazive koje se odnose na ključne sposobnosti. Ponuđene su smjernice kako se usredotočiti na zajednički europski pristup i kako započeti s korištenjem usklađenijeg europskog jezika za izvještavanje i predstavljanje tih iskustava, uključujući ona iz raznih okruženja. Posebno s obzirom na novi program Mladi na djelu u kojem se ključne sposobnosti koriste radi bolje kvalitete osposobljavanja prilikom pružanja podrške osobama koje kroz svoj rad prenose novo znanje.

Svaka je ključna kompetencija opisana pomoću:

- 1) izvotka iz originalne definicije ključnih kompetencija i
- 2) prijedloga o tome kako o toj kompetenciji promišljati u kontekstu Osposobljavanja.

Za neke bi sudionike prolazak kroz samovrednovanje mogla biti prilično nova vježba. Mogli bi vam biti korisni neki primjeri nedovršenih rečenica koje možete koristiti prilikom opisa razvoja sposobnosti. Slijedi nekoliko primjera iz poglavlja B1 „Kako poduprijeti učenje.”

- > *Sada se osjećam ugodnije...*
- > *Otkrio/otkrila sam...*
- > *Naučio/naučila sam...*
- > *Osjećam se samopouzđano...*
- > *Napredovao/napredovala sam...*
- > *Mogu...*
- > *Sada znam kako...*
- > *Razvio/razvila sam ...*
- > *Sada imam jasnu predodžbu o ...*

Komunikacija na materinjem jeziku

Izvorni naziv ključne kompetencije: Komunikacija na materinjem jeziku

Komunikacija na materinjem jeziku je sposobnost izražavanja i tumačenja pojmova, misli, osjećaja, činjenica i mišljenja, u usmenom i pismenom obliku (slušanje, govor, čitanje i pisanje), te jezično međudjelovanje na primjeren i kreativan način u punom opsegu društvenog i kulturalnog konteksta, u obrazovanju i osposobljavanju, na poslu, kod kuće i u slobodno vrijeme.

Prijedlozi za korištenje u kontekstu Osposobljavanja

Danas većina sudionika osposobljavanja u okviru programa Mladi na djelu za izražavanje koristi jezik koji im nije materinji te, štoviše, većina ostalih sudionika ima različit jezik. Naravno da će još uvijek biti sudionika koji će na osposobljavanjima moći koristiti materinji jezik pa su za njih izazovi drugačiji, no ipak veliki: Hoće li ostali razumjeti na što ih upućujem? Kako ću naučiti govoriti sporije i jasnije? Hoće li me razumjeti osobe koje se nisu bavile radom s mladima? Mogu li komunicirati tako da me razumiju oni čiji je dijalekt drugačiji?

Pitanja koja mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Kad sam koristio materinji jezik i koliko sam ga dobro koristio?*
- > *Na koje sam poteškoće naišao tijekom komunikacije? Kako sam ih razriješio?*
- > *Koje sam prilike imao za korištenje materinjeg jezika? Koliko su me dobro razumjeli?*
- > *Kako sam jezik prilagodio razini osoba s kojima sam razgovarao? Jesam li uspio postići da se drugi osjećaju ugodno s obzirom da nisu savršeno govorili ono što je za njih bio strani jezik?*

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

Komunikacija na stranim jezicima

Izvorni naziv ključne kompetencije: Komunikacija na stranim jezicima

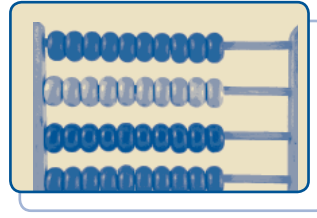
Komunikacija na stranim jezicima uglavnom ima iste dimenzije vještina kao i komunikacija na materinjem jeziku: zasnovana je na sposobnosti razumijevanja, izražavanja i tumačenja pojmova, misli, osjećaja, činjenica i mišljenja u usmenom i pismenom obliku (slušanje, govor, čitanje i pisanje), u primjerenom opsegu društvenog i kulturalnog konteksta (u obrazovanju i osposobljavanju, na poslu, kod kuće i u slobodno vrijeme), prema željama i potrebama pojedinca. Komunikacija na stranim jezicima često nalaže i vještine poput posredovanja i međukulturalnog razumijevanja. Razina znanja pojedinca razlikuje se u odnosu na četiri dimenzije (slušanje, govor, čitanje i pisanje), kao i u odnosu na razne jezike te sukladno društvenom i kulturalnom porijeklu, okruženju, potrebama i/ili interesima pojedinca.

Prijedlozi za korištenje u okviru Osposobljavanja

Danas većina sudionika programa Mladi na djelu za izražavanje koristi jezik koji im nije materinji te, štoviše, većina ostalih sudionika ima različit jezik..

Pitanja koja mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Kada sam koristio drugi jezik i koliko sam ga dobro koristio?*
- > *Na koje sam poteškoće naišao tijekom komunikacije? Kako sam ih razriješio?*
- > *Koliku sam kreativnost pokazao prilikom objašnjavanja stvari za koje nisam znao pravu riječ?*
- > *Jesam li probao i pisati po ploči ili mi je to bilo neugodno?*
- > *Koji su moji budući planovi vezani za učenje drugog jezika?*

Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji

Izvorni naziv ključne kompetencije: Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji

A. Matematička kompetencija je sposobnost razvijanja i primjene matematičkog razmišljanja u svrhu rješavanja niza problema u svakodnevnim situacijama. Nadogradnjom na dobro vladanje brojkama, naglasak je na postupku i aktivnosti, kao i na znanju. Matematička kompetencija uključuje, u različitim stupnjevima, sposobnost i spremnost korištenja matematičkih modela razmišljanja (logičkog i prostornog razmišljanja) i predočavanja (formule, modele, konstrukcije, grafikone, tabele).

B. Kompetencija iz područja znanosti odnosi se na sposobnost i spremnost korištenja cjelokupnog znanja i metoda koje se koriste za objašnjavanje prirodnog svijeta, kako bi se odredila pitanja i izvukli zaključci zasnovani na dokazima. Kompetencija iz tehnologije se sagledava kao primjena toga znanja i metoda prilikom odgovora na uočene ljudske želje ili potrebe. Kompetencija iz prirodnih znanosti i tehnologije uključuje razumijevanje promjena koje uzrokuje ljudska aktivnost i odgovornost građanina kao pojedinca.

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

Prijedlozi za korištenje u okviru Osposobljavanja

Osim sposobnosti koje se odnose na proračun, na početku je pomalo izazovno razmisliti o tome kako se te sposobnosti odnose na osposobljavanja programa Mladi na djelu. No, kada o tome počnete razmišljati, vidite da ima dosta posla! Jedno od ključnih pitanja u radu s mladima danas jest kako praksu rada s mladima povezati sa sve većim područjem istraživanja o mladima. To je posebno važno s obzirom na poticanje osoba uključenih u rad s mladima da postanu „osobe iz prakse koje promišljaju”.

Pitanja koja mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Kada sam tijekom ovog osposobljavanja koristio matematičku vještinu?*
- > *Koje sam prezentacijske vještine pritom razvio?*
- > *Kako sam matematičke vještine primijenio kod podjele na skupine, izrade proračuna, brojanja vegetarijanaca, cijena aktivnosti itd.*
- > *Kako sam rezultate istraživanja o mladima ugradio u međusobne rasprave tijekom osposobljavanja?*
- > *Na koji način namjeravam doprinijeti istraživanju o mladima ili rezultate istraživanja o mladima iskoristiti u vlastitom radu?*
- > *Kako sam izvodio logičke zaključke zasnovane na praktičnim argumentima/iskustvima (deduktivan pristup), kako sam „teoriju” (teoretski pristup) testirao u praksi (induktivan pristup)?*
- > *Kako sam koristio (naučio koristiti) tehnologiju dostupnu za rad s mladima – npr. baze podataka s alatima (toolbox databases), Polaroida, digitalne fotoaparate za izvještavanje, projekcije, suvremene ploče za pisanje, metode rada s mladima koje uključuju „predmete” (kartaške igre, simulacije, izvještavanje o izvršenom zadatku...)?*

Digitalna kompetencija

Izvorni naziv ključne kompetencije: Digitalna sposobnost.

Digitalna kompetencija uključuje samosvjesno i kritičko korištenje tehnologija informacijskog društva prilikom rada, zabave i komuniciranja. Podupiru je temeljne vještine informacijskih i komunikacijskih tehnologija: uporaba računala za pronalaženje, vrednovanje, pohranjivanje, izvođenje, prezentiranje i razmjenu informacija te komuniciranje i sudjelovanje u suradničkim mrežama preko interneta.

Prijedlozi za korištenje u okviru Osposobljavanja

S obzirom na skorašnje masivno širenje uporabe računala i interneta, prilikom rada s mladima sve više raste potreba za razvijanjem kritičnog korištenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Pitanja koja mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Koje sam izvore informacija koristio kod pripreme za osposobljavanje?*
- > *Do koje sam mjere prije osposobljavanja komunicirao s ostalim sudionicima preko interneta? (Ili namjeravam li u tu svrhu koristiti internet nakon osposobljavanja?)*
- > *Što sam tamo naučio o uporabi računala u drugim zemljama?*
- > *Kako ću s mladima surađivati na razvijanju kritičkoga pristupa znanju dostupnom na internetu (npr.)?*
- > *Kako sam za svoj rad s mladima naučio koristiti online izvore (alate/toolbox, kalendar osposobljavanja, mailing liste, pronalaženje partnera)?*

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

Učiti kako učiti

Izvorni naziv ključne kompetencije: Učiti kako učiti

„Učiti kako učiti” je sposobnost učenja i ustrajnosti u tome; to je organizacija vlastitog učenja uključujući učinkovito upravljanje vremenom i informacijama, pojedinačno i u skupinama. Ova kompetencija uključuje osviještenost o procesu učenja i potrebama, utvrđivanje raspoloživih mogućnosti te sposobnost uklanjanja prepreka u cilju uspješnog učenja. Ova kompetencija označava stjecanje novih znanja i vještina, njihovo procesuiranje i prilagođavanje, kao i traženje i korištenje usmjeravanja. „Učiti kako učiti” angažira one koje uče na nadogradnju prethodnog znanja i životnih iskustava kako bi znanje i vještine koristili i primijenili u raznim kontekstima: kod kuće, na poslu, prilikom obrazovanja i osposobljavanja. Za sposobnosti pojedinca ključni su motivacija i samopouzdanje.

Prijedlozi za korištenje u okviru Osposobljavanja

Za razumijevanje ove sposobnosti ključna je odgovornost učenika u okviru procesa.

Pitanja koja mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Koji su mi bili ciljevi učenja tijekom osposobljavanja?*
- > *Jesam li ih ostvario?*
- > *Kako sam učio?*
- > *Koje su me aktivnosti tijekom osposobljavanja najviše poticale na učenje?*
- > *Gdje sam poboljšao teorijsko znanje?*
- > *Koje sam metode koristio prilikom evaluacije naučenog?*
- > *Zašto je to važno za moj rad i moju organizaciju?*
- > *Kako ću iskoristiti naučeno?*

Socijalna i građanska kompetencija

Izvorni naziv ključne kompetencije: Socijalne i građanske kompetencije

Uključuje osobnu, međuljudsku i interkulturalnu sposobnost te obuhvaća sve oblike ponašanja koje pojedincima omogućava učinkovito i konstruktivno sudjelovanje u društvenom životu i radu, posebno u društvima koja postaju sve raznolikija, a po potrebi i rješavanje sukoba. Građanska kompetencija pojedincima omogućava puno sudjelovanje u građanskom životu temeljem poznavanja društvenih i političkih pojmova i struktura te posvećenosti aktivnom i demokratskom sudjelovanju.

Prijedlozi za korištenje u okviru Osposobljavanja

U prošlosti je mnogo truda uloženo u razvijanje tih kompetencija u okviru programa Mladi budućí da su to ključni elementi izgradnje mladih kako bi bili sposobni funkcionirati u današnjim društvima koja su sve raznolikija.

Pitanja koja mogu pomoći kod promišljanja o društvenim i interkulturalnim kompetencijama:

- > *Što je predstavljalo moj proces interkulturalnog učenja tijekom ovog osposobljavanja?*
- > *Jesam li pritom preuzimao inicijativu, prilazio ostalima, pružao im potporu, bio dostupan za neformalne razgovore i društvene kontakte?*
- > *Kada sam na osposobljavanju najuspješnije komunicirao s ostalima?*
- > *Koje sam društvene sposobnosti za to vrijeme razvio?*
- > *Koja je bila moja uloga (ako sam je imao) prilikom pomoći u rješavanju sukoba ili upravljanju sukobima u skupini?*
- > *Kako sam poboljšao sposobnost timskog rada?*

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

U okviru programa Mladi na djelu velik je naglasak na pojmu europskog građanstva te kako ono mladima može pomoći da razumiju i budu aktivni u društvu te razvijaju građanske sposobnosti.

Pitanja koja mogu pomoći kod promišljanja:

- > *U kojoj sam mjeri bio aktivno uključen u osposobljavanje?*
- > *Jesam li doznao kako utjecati na tijek osposobljavanja? Jesam li to znanje iskoristio?*
- > *Kada sam u okviru te aktivnosti sudjelovao u odlučivanju?*
- > *Kako sam uzimao u obzir različita mišljenja (u radnim skupinama, kad smo bili svi prisutni – plenarno itd.)?*
- > *Na koji se način povećalo moje znanje o nacionalnim i/ili europskim strukturama?*

Inicijativnost i poduzetnost

Izvorni naziv ključne kompetencije: Inicijativnost i poduzetnost

Osjećaj za inicijativu i poduzetništvo odnosi se na sposobnost pojedinca da ideje pretvori u djelovanje. Uključuje kreativnost, inovativnost i preuzimanje rizika, kao i sposobnost planiranja i upravljanja projektima radi ostvarivanja ciljeva. To pojedincima daje podršku ne samo u svakodnevnom životu kod kuće i unutar društva,

već i na radnom mjestu budući da su svjesni konteksta svojeg rada i sposobni su iskoristiti prilike, a to je temelj specijaliziranih vještina i znanja potrebnih onima koji uspostavljanju ili doprinose društvenim i komercijalnim aktivnostima. Navedeno treba uključivati osviještenost o etičkim vrijednostima i promicanje dobrog upravljanja.

Prijedlozi za korištenje u okviru Osposobljavanja

Ovo je jedna od ključnih kompetencija koje su se tijekom postupka konzultacija znatno promijenile, s obzirom da se na početku odnosila samo na poduzetništvo. Nakon dodavanja “osjećaja za inicijativu”, sposobnost se lakše uklopila u kontekst rada s mladima. Izradu novih projekata i inicijativa koje uključuju mlade moguće je sagledavati i kao oblik društvenog poduzetništva.

Pitanja koja mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Jesam li tijekom osposobljavanja preuzeo neki zadatak, jesam li predložio nešto što sam mogao podijeliti sa skupinom?*
- > *Kako se moje razumijevanje prakse i načela upravljanja projektom tijekom osposobljavanja poboljšalo?*
- > *Kada sam preuzeo rizike? Što sam naučio tijekom toga postupka?*
- > *Koje sam prilike iskoristio za izražavanje kreativnosti i korištenje novog znanja i vještina stečenih tijekom osposobljavanja?*
- > *Kako ću pojmove inovativnost i upravljanje rizicima koristiti u budućim projektima za mlade?*
- > *Jesam li tijekom osposobljavanja prepoznao i iskoristio prilike za suradnju ili umrežavanje? Jesam li uspostavio kontakte koji bi mi mogli koristiti u budućem radu s mladima (na zajedničkim projektima itd.)?*

B4. Youthpass u praksi

Youthpass u okviru Osposobljavanja

Kulturna svijest i izražavanje

Izvorni naziv ključne kompetencije: Kulturna svijest i izražavanje

Cijeniti važnost kreativnog izražavanja ideja, iskustava i osjećaja kroz razne medije, uključujući glazbu, izvedbene umjetnosti, književnost i vizualne umjetnosti

Prijedlozi za korištenje u okviru Osposobljavanja

U radu s mladima ima mjesta za sve oblike kreativnosti i medija. To je za mnoge mlade glavni razlog sudjelovanja. Povećanje interkulturalne osviještenosti pomaže u pripremi terena za učinkovito interkulturalno učenje.

Pitanja koja mogu pomoći kod promišljanja:

- > *Koliko sam na osposobljavanju bio voljan uključiti se u nove oblike kulturalnih iskustava?*
- > *Kada sam tijekom osposobljavanja mogao koristiti razne medije i oblike izražavanja (npr. verbalno, crtanjem, tijelom...)?*
- > *Koje sam vještine poboljšao?*
- > *Kako ubuduće namjeravam mlade uključiti u ovakvo kulturalno izražavanje?*

Europski portfelj za osobe koje rade s mladima i voditelje mladih

Korištenje Youthpassa u okviru Osposobljavanja osobama koje rade s mladima i voditeljima mladih pruža veliku priliku razvijanja vještina koje se odnose na samopromišljanje i samovrednovanje. Može se desiti da sudionici žele da se te vještine ugrade dugoročno. Shodno tome, ovisno o ciljanoj skupini Osposobljavanja, možda će vam biti korisno da prilikom samovrednovanja koristite funkcionalnu analizu i okvir kvalifikacija koje možete naći u „Europskom portfelju za osobe koje rade s mladima i voditelje mladih” kojega je izdalo Vijeće Europe. U svakom slučaju, osobe koje rade s mladima i voditelji mladih mogu Youthpass potvrde koristiti kao pomoć u sastavljanju vlastitog portfelja. Portfelj je dostupan (besplatno) na: www.coe.int/youthportfolio

Europass

Korištenje Youthpassa u okviru Osposobljavanja osobama koje rade s mladima i voditeljima mladih pruža golemu priliku za razvijanje samopromišljanja, kao i priliku za osobno i stručno učenje. Sudionici bi to sigurno i željeli koristiti tijekom nastavka karijere. Uvidjet će važnost korištenja Europass životopisa/ Europass Curriculum Vitae ili Europske jezične putovnice/ Europass Language Passport u sljedećim koracima života.

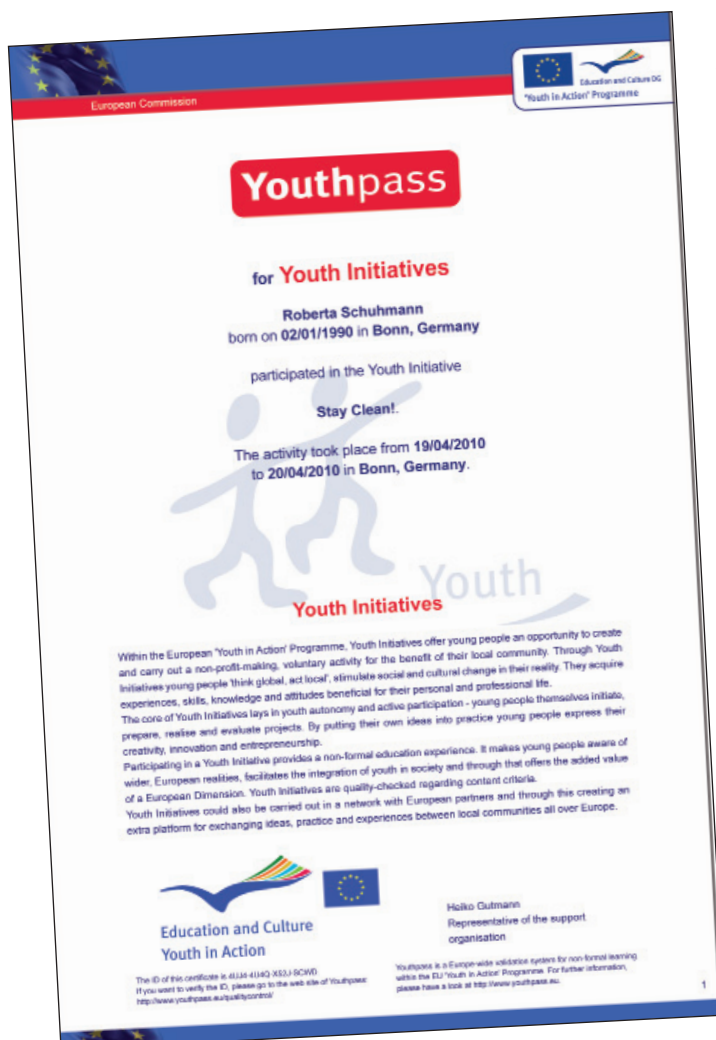
Internetske stranice Europassa koje uključuju daljnje resurse dostupne su na: <http://europass.cedefop.europa.eu/>

B5

Youthpass u praksi**Youthpass u Inicijativama mladih****1 Što je Youthpass u Inicijativama mladih?**

Jednostavan odgovor je da je Youthpass u Inicijativama mladih uvjerenje koje potvrđuje sudjelovanje mlade osobe u Inicijativi mladih i koje opisuje određeni projekt Inicijative mladih. To je ujedno i potvrda koja opisuje što su mladi naučili tijekom svog projekta koristeći kao okvir ključne sposobnosti za cjeloživotno učenje. Odgovarajući sa šireg političkog gledišta, Youthpass nudi priznavanje neformalnog učenja unutar programa Mladi na djelu.

A ovo je kako izgleda Youthpass za Inicijative mladih:

1.1 Youthpass kao potvrda sudjelovanja

Youthpass potvrđuje sudjelovanje mlade osobe u projektu Inicijative mladih. Prvi dio prve stranice uključuje ime sudionika, datum rođenja te grad i državu rođenja (ta dva polja nisu obavezna). Nadalje, sadrži osnovne podatke o projektu Inicijative mladih, a to su: naziv projekta, trajanje projekta te mjesto i zemlju gdje je projekt proveden.

1.2 Općeniti opis Inicijativa mladih

Sljedeći dio dokumenta je općeniti opis što je Inicijativa mladih. Time će se pomoći onima izvan polja mladih koji nisu upoznati s Inicijativama mladih da bolje shvate okvir projekta (opis već postoji te će se automatski pojaviti na izrađenoj potvrdi).

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Različite su mogućnosti potpisivanja prve stranice potvrde:

1. zastupnik organizacije podrške (ako postoji)
2. mentor
3. član skupine Inicijative mladih; najbolje potpisnik ugovora
4. zastupnik lokalne uprave
5. zastupnik Nacionalne agencije u kojoj je projekt odobren

U koraku 4 – Ovjerite svoju potvrdu – možete dodati i individualizirani naziv uloge osobe koja potpisuje prvu stranicu. To omogućava skupini Inicijative mladih da izabere opciju koja najbolje odgovara njenim potrebama.

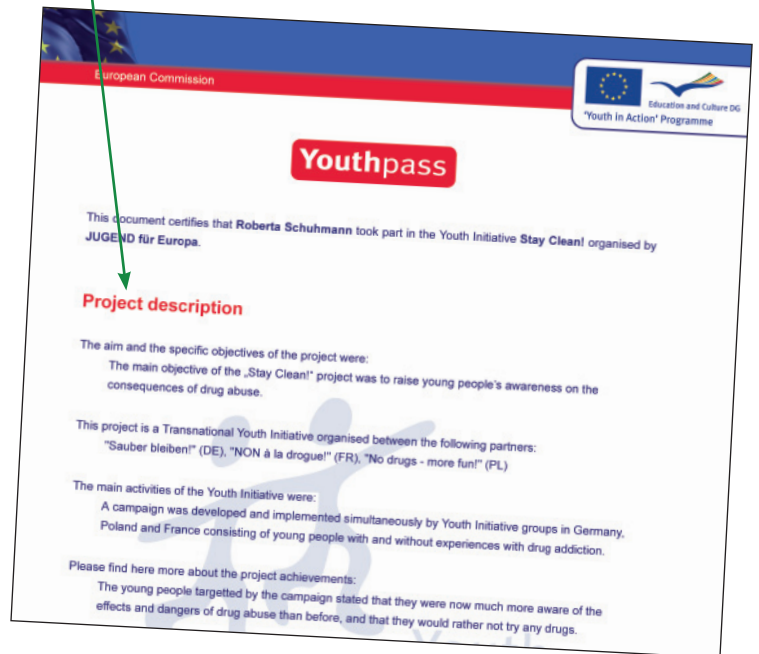
Struktura prve stranice Youthpassa osigurava zastupljenost svih bitnih informacija o Inicijativi mladih ukratko, što može biti praktično za npr. potrebe prijave za posao.

Sve Youthpass potvrde iz sigurnosnih su razloga pohranjene na vašem Youthpass korisničkom računu te se tako omogućava izrada zamjenskog Youthpassa u slučaju da netko svoj izgubi. Svaki Youthpass ima jedinstveni identifikacijski broj na dnu prve stranice što omogućava provjeru autentičnosti potvrde.

1.3 Opis projekta

Druga stranica Youthpass potvrde za Inicijative mladih sadrži detaljan opis projekta. Polja koja trebaju biti popunjena su: opći i posebni ciljevi projekta, partneri (za Transnacionalne inicijative mladih) i glavne aktivnosti Inicijative mladih te postignuća projekta. Dodatno, po izboru se mogu ispuniti sljedeća polja: Podatci o organizaciji podrške (ako je primjenjivo) te informacije o sufinanciranju (ako je primjenjivo).

Ova bi stranica trebala dati osobi koja čita potvrdu (npr. potencijalnom poslodavcu) jasnu sliku o projektu:

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

- U dijelu **“opći i posebni ciljevi”** članovi Inicijative mladih mogu sažeti glavne ideje koje su prethodile projektu, motivaciju za njeno pokretanje te što su željeli postići projektom.
- Za Transnacionalne inicijative mladih posebno je važno navesti podatke o **partnerskoj skupini**/skupinama s kojima su surađivali te odakle dolaze. To je dobra prilika da se međunarodna dimenzija projekta učini vidljivom.
- Polje **“glavne aktivnosti”** je prostor za kratak i jasan opis za osobe izvana što je skupina zapravo radila tijekom projekta. Mogu objasniti koje su korake poduzeli za postizanje projektnih ciljeva, radne metode te elemente programa (kao što su događaji organizirani u okviru Inicijative mladih). Ukratko: Sve što članovi skupine žele da drugi znaju o projektu.
- Dodatno, postoji mogućnost sažimanja **projektnih postignuća**. Skupina ovdje može opisati u kojoj su mjeri postigli ciljeve te kakav su napredak primijetili nakon projekta.
- Inicijative mladih provedene ili podržane od strane organizacija (npr. centra za mlade) na ovoj stranici mogu navesti **podatke o organizaciji** te ukratko opisati njen profil. Time se može pomoći svima izvana da razumiju cjelokupni okvir unutar kojeg je projekt proveden. Nadalje, ako je organizacija dobro poznata u lokalnom ili nacionalnom kontekstu, to bi moglo dati projektu dodatni kredibilitet. Dodatno, članovi skupine će možda htjeti opisati od čega se sastojala potpora (npr. je li to bilo znanje, ljudski resursi, prostori, materijal...?)..
- Zadnje, no ne i najmanje bitno, na ovoj stranici se mogu navesti **institucije ili programi koji su financijski doprinijeli projektu**, osim programa Mladi na djelu.

Drugu stranicu Youthpass potvrde za Inicijative mladih potpisuje “osoba odgovorna za projekt”. To može biti član skupine ili osoba podrške koja je potpisala ugovor s Nacionalnom agencijom za program Mladi na djelu ili koja je imala ulogu koordinatora projekta.

Svi gore navedeni podatci ograničeni su na dvije stranice. Dakle, broj znakova je ograničen za svaki od tih dijelova u internetskom alatu. Smatrali smo da će osobe izvan ovog područja spremnije prihvatiti potvrdu na dvije stranice. Osim toga, neki radije koriste te prve dvije stranice odvojeno od dijela u kojem se opisuju osobni rezultati učenja, ovisno o situaciji u kojoj žele koristiti potvrdu.

1.4 Opis osobnih aktivnosti i rezultata učenja sudionika

Nakon prve dvije stranice potvrde koje sadržavaju detaljne podatke o projektu, slijedi izborni broj stranica na kojima su opisani **uloga sudionika** u projektu te osobni rezultati učenja. Sva tekstualna polja na trećoj stranici su izborna.

Prvo tekstualno polje osigurava prostor za opis **zadataka i odgovornosti** sudionika u projektu. Pitanja smjernice mogu biti: Je li član skupine bio zadužen za neki poseban dio projekta? Koja su bila glavna pitanja na kojima je radio/radila? Ukratko: na koji je način sudionik osobno doprinio projektu? Zadnje, no ne i najmanje bitno, ovo je mjesto na kojem članovi skupine mogu navesti sve aktivnosti koje smatraju posebno bitnima za vlastiti osobni i profesionalni razvoj.

Sljedeće polje služi za izlistavanje svih **aktivnosti osposobljavanja** ili radionica u kojima je član skupine sudjelovao u sklopu Inicijative mladih. To mogu biti aktivnosti koje je organizirala skupina Inicijative mladih ili sama organizacija podrške, kao i vanjska osposobljavanja u kojima je sudionik sudjelovao kako bi razvio određene vještine potrebne za projekt. Primjerice, to mogu biti osposobljavanja za Inicijative mladih u organizaciji Nacionalne agencije za program Mladi na djelu, SALTO Resursnog centra za sudjelovanje ili drugih institucija ili nevladinih organizacija.

Uvodni dio odlomka o **ključnim kompetencijama** pojašnjava da su sljedeći opisi temeljeni na samovrednovanju mlade osobe, podržani od strane partnera u učenju (ako je primjenjivo). Ovo objašnjenje je važno kako bi se izbjegao nesporazum da je Youthpass pregled sposobnosti provjerenih i potvrđenih od strane vanjske osobe (kao što je profesor). Za razliku od “formalnog” procesa ocjenjivanja, uloga partnera u učenju je samo podrška putem međusobnog dijaloga prilikom osvrta sudionika na svoje sposobnosti. Određivanje partnera u učenju nije obavezno.

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

On/ona može biti drugi član skupine, mentor, član organizacije podrške ili bilo koja druga osoba koja dovoljno dobro poznaje projekt i sudionika.

U sljedećem dijelu sudionici mogu sažeti vlastite rezultate učenja unutar svake od osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje. Više informacija o ključnim kompetencijama možete pronaći

- u poglavlju A4 “Cjeloživotno učenje je u vašim rukama” (opći podatci).
- naročito u Inicijativama mladih u nastavku ovog poglavlja.

Pored ponuđenih osam ključnih kompetencija, također postoji mjesto gdje sudionici mogu opisati bilo koju drugu posebnu kompetenciju stečenu tijekom projekta Inicijative mladih. Broj stranica u ovom dijelu nije ograničen. Ovdje možete vidjeti jednu stranicu kao primjer:

The following pages contain the reflection of the learning outcomes of **Roberta Schuhmann** gained in the Youth Initiative **Stay Clean**.

Task / responsibility of Roberta Schuhmann:
Roberta was part of the tri-national team that created an information brochure on the risks of drug abuse. She was mainly in charge of the design and layout. Apart from the creative work on computer, she also liaised with printing companies and managed the budget for the production of the brochure.

Trainings and / or workshops Roberta Schuhmann took part in:
Roberta took part in an English course at the local "Volkshochschule" and organised her own workshop for her peers on the programme "Photoshop".

During the Youth Initiative **Roberta Schuhmann** developed the following competences. This process was supported by a mutual dialogue with **Max Mustermann**.

Communication in mother tongue

Through my communication with printing companies, I got more acquainted with the terms used in "business German" and in the field of media design.

Communication in foreign languages

This was the first time that I ever communicated in English outside of school. Through the project I had the possibility to apply and to improve my English skills by talking to and exchanging e-mails with young people from other countries. Step by step, I became more confident in expressing myself in the foreign language.

Mathematical competence and basic competences in science and technology

Since I was in charge of the budget for the brochure, I dealt with printing prices, numbers of brochures etc. Like that, I developed my calculation skills.

Learning to learn

Throughout the project, I was confronted with new challenges: Communicating in a foreign language, using advanced functions of computer programmes, creating a high-quality publication for a wider public, dealing with budgets. These were tasks I had never done before and for which I had to discover new knowledge – on her my and with the help of the team.

Sudionici mogu pisati koliko god žele, ali preporuča se da se opisi rezultata učenja ograniče kako bi potvrda ostala pristupačna korisnicima! Molimo, imajte na umu da se ne moraju popuniti svih osam ključnih kompetencija. Ako ne napišete opis u određeno polje, ta se ključna kompetencija neće prikazati na potvrdi.

Kao posljednji element Youthpass potvrde osiguran je prostor za pružanje dodatnih podataka. Sudionik ovdje može unijeti puna imena i kontakt podatke osoba koje bi mogle pružiti dodatne informacije o sudjelovanju člana skupine u projektu. Osoba koja pruža dodatne podatke može biti partner u učenju, drugi član skupine, mentor, osoba koja radi s mladima, član organizacije podrške ili bilo koja druga osoba koja je pratila razvoj sudionika.

1.5 Kratki sažetak

Obavezna polja koja se trebaju popuniti na internetskoj stranici za izradu Youthpass potvrda za Inicijative mladih su:

Na prvoj stranici: ime sudionika i osnovni podatci o projektu Inicijative mladih, naziv projekta, trajanje projekta, mjesto i zemlja gdje je projekt proveden te potpis osobe koja potvrđuje provedbu projekta.

Na drugoj stranici: opći i posebni ciljevi projekta, partneri (za Transnacionalne inicijative mladih), glavne aktivnosti Inicijative mladih, postignuća projekta te potpis osobe zadužene za projekt.

Na sljedećim stranicama koje se odnose na ulogu sudionika te rezultate učenja (ključne kompetencije), **polja su izborna**. Ako u neko polje nije ništa napisano, tada se to polje neće pojaviti na potvrdi.

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Youthpass potvrdu možete jednostavno izraditi na Youthpass internetskoj stranici. Ovako to funkcionira kada se odobri vaša Inicijativa mladih:

- U ugovoru za vaš odobreni projekt pronaći ćete broj projekta koji ćete trebati za izradu Youthpass potvrde preko interneta. Zajedno s ugovorom dobit će te sljedeću internetsku poveznicu na Youthpass internetsku stranicu: www.youthpass.eu
- Također, bit ćete pozvani da posjetite podstranice za Inicijative mladih (započnite s <http://www.youthpass.eu/en/youthpass/for/youthinitiatives/>) gdje možete pronaći mnogo korisnih ideja i metoda na koji način uključiti Youthpass u svoj projekt Inicijative mladih.
- Nositelj ugovora obavezan je informirati sve članove skupine Inicijative mladih da imaju pravo osobno dobiti Youthpass.
- Preporučamo da “Youthpass proces” (osvrst na ciljeve i rezultate učenja) uključite od početka u pripremu, provedbu i nastavak vašeg projekta Inicijative mladih.
- Prije nego počnete koristiti alat za izradu potvrda, morate se registrirati na Youthpass internetskoj stranici.
- Pomoćni tekstovi vodit će vas kroz različite korake.
- Youthpass potvrde možete jednostavno izraditi putem interneta popunjavanjem različitih polja podacima o svom projektu i sudionicima. Kada svi podatci budu tamo, možete izraditi potvrde u PDF formatu i ispisati ih.

Dotadne tehničke podatke možete pronaći na www.youthpass.eu.

2 Zašto Youthpass u Inicijativama mladih?

Sada imate neke ideje o tome što je Youthpass u Inicijativama mladih i kako potvrda izgleda. No, koja je korist/mogućnost korištenja Youthpassa u Inicijativama mladih? Zašto je Youthpass značajan za sudionike?

Youthpass je **za sudionike** službeni dokaz njihovog aktivnog sudjelovanja u projektu Inicijative mladih. Mogu ga koristiti, primjerice, kao referencu prilikom prijave za posao ili obrazovni tečaj. No, još važnije, Youthpass znači prepoznavanje njihove vlastite aktivne uloge u projektu koji su razvili i proveli oni sami. Youthpass naglašava njihovu sposobnost da uče od ovog iskustva i da se razviju osobno i profesionalno. Transnacionalne inicijative mladih dodatno uključuju interkulturalnu dimenziju i iskustvo mobilnosti koje također sadrži ogroman potencijal za učenje.

Iako iskustvo učenja možda nije prvenstvena motivacija za skupinu Inicijative mladih da pokrenu vlastiti projekt, članovi skupine stječu mnogo novih sposobnosti: unaprjeđuju vlastiti smisao za poduzetništvo planiranjem i provođenjem vlastitih aktivnosti, stječu vještine vođenja projekta i vježbaju društvene sposobnosti kroz komunikaciju i suradnju s mnogo različitih ljudi i institucija te – posebno u slučaju Transnacionalne inicijative mladih – jačaju osjećaj za interkulturalnu komunikaciju. To je samo nekoliko osnovnih primjera kojima se mogu dodati još određenije sposobnosti ovisno o temi projekta, npr. “kulturalna svijest i izražavanje” kao glavna mogućnost učenja projekta ili “digitalne sposobnosti” stečene u video projektu. Ukratko: projekti Inicijative mladih daju priliku za osobni rast koji je vrijedan sagledati!

Youthpass nudi mogućnost dokumentiranja učenja koje se događa u Inicijativama mladih. Pored toga, pokazuje predanost i aktivno sudjelovanje u lokalnom ili europskom kontekstu. Posebno za one mlade koji nisu uspjeli završiti formalno obrazovanje, Youthpass potvrda mogla bi napraviti promjenu u sljedećim koracima u njihovim životima. U svakom slučaju, Youthpass može na jednostavan način sačinjavati dio portfelja mlade osobe.

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Sudionici Inicijative mladih trebaju sami odlučiti žele li pokazati sve stranice svoje Youthpass potvrde ostalima. Ponekad će biti djelotvornije upotrijebiti samo prvu i drugu stranicu kako bi pokazali da su aktivno sudjelovali u Inicijativi mladih u jednom dijelu svog života. Jednako tako, u drugim prilikama bit će prigodnije prikazati rezultate učenja unutar okvira ključnih kompetencija (od treće stranice nadalje).

Za podršku organizacijama i mentorima Inicijativa mladih, Youthpass je odlična prilika za korištenje širokog europskog sustava za vrednovanje i priznavanje njihovog rada.

Youthpass potvrda također pokazuje da ste organizirali ili poduprijeli aktivnost čiju je kvalitetu procijenila Nacionalna agencija za program Mladi na djelu u vašoj zemlji.

Ukoliko koristite obrazovne preporuke vezane za proces učenja, ciljeve i rezultate opisane u ovom Youthpass vodiču, možete povećati obrazovni učinak i kvalitetu svog rada s mladima. Youthpass ističe dodanu vrijednost u smislu iskustvenog učenja u aktivnosti programa Mladi na djelu, o čemu više možete pročitati u poglavlju A5 "Youthpass – više od potvrde o sudjelovanju".

U sljedećem dijelu pronaći ćete više podataka o tome kako možete primijeniti Youthpass u projektu Inicijative mladih.

3 Kako se Youthpass može koristiti u projektu Inicijative mladih?

"Youthpass je više od komada papira i više od šlaga na torti." Namjera je to svih koji su sudjelovali u razvoju Youthpassa. Sada ćemo vidjeti kako to možemo provesti u praksi – od prvog trenutka kada čujete za Youthpass do posljednjeg kada završavate projekt Inicijative mladih.

Pozivamo vas da prođete kroz sljedeće korake koji bi vam mogli dati inspiraciju kako se prilagoditi ili koristiti Youthpass proces u svom projektu Inicijative mladih. Na Youthpass internetskoj stranici pronaći ćete daljnju potporu, ideje i metode za Inicijative mladih kojima možete pristupiti odabirom "Nacionalne" ili "Transnacionalne inicijative mladih" iz padajućeg izbornika na dnu Youthpass početne stranice www.youthpass.eu.

Cilj niže navedenih savjeta je pružiti podršku svima, kao i samim sudionicima Inicijativa mladih.

Korak 1: Iskusi i nauči!

O Youthpassu i okviru ključnih kompetencija možete razgovarati već tijekom pripreme svog projekta. Vi i vaša skupina pozvani ste da planirate svoj proces učenja i da odredite svoje opće i posebne ciljeve učenja kao pojedinci i kao skupina, i to jednostavnim riječima kroz pitanje: što možemo naučiti od ovog projekta? Ako je moguće i dostupno, uz pomoć mentora ili druge osobe koja pruža podršku. Provođenje toga tijekom grupnog sastanka na početku faze planiranja može biti jako koristan i motivirajući trenutak. Naravno, to se može postići i razgovorom o očekivanjima vezanima za projekt, skupinu i pojedince u skupini.

Pokušajte saznati koji elementi projekta mogu pomoći u postizanju općih i posebnih ciljeva projekta na osobnoj i grupnoj razini.

- ➔ načini postizanja svojih ciljeva
- ➔ kako možete jedne druge podržati tijekom procesa i
- ➔ kako ćete "učenje" zadržati u rasporedu tijekom projekta?
- ➔ što će biti pokazatelji i rezultati koji će dokazati da ste postigli opće i posebne ciljeve? Kako znate da ste na pravom putu?

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Korak 2: Razmislite o tome!

Rad i učenje u skupini jača osobni razvojni proces. Možete razmijeniti planove učenja koje ste osmislili na početku, možete se međusobno poticati i motivirati, dijeliti izazove i prepreke. Preporučamo da pronađete partnera u učenju koji će vas pratiti tijekom cijelog procesa. On ili ona povratnom informacijom mogu poticati vaša postignuća u učenju te podržati i pomoći da imenujete i prepoznate rezultate učenja. To može biti mentor, osoba podrške, vršnjak iz skupine ili netko tko nije povezan s projektom. Vi odlučujete kako ćete organizirati svoj osvrt te strukturu potpore – kada, kako, gdje, itd.

Tijekom refleksivnih i evaluacijskih sastanaka možete razgovarati ne samo o stanju stvari u projektu Inicijative mladih, već i o svom osobnom i grupnom razvoju. Cjelokupni proces može koordinirati jedna osoba koju je odabrala skupina – neka vrsta osobe koja će paziti da se držite svog plana učenja. Možete redovno raspravljati i prilagođavati opće i posebne ciljeve; možete razgovarati o tome koje biste sposobnosti voljeli razviti i kako kao skupina možete biti učinkovitiji u praćenju općih i posebnih ciljeva svoje Inicijative mladih.

Osobni opći i posebni ciljevi učenja prate se tijekom cijelog trajanja projekta od strane samog učenika odnosno učenice, i uz pomoć partnera u učenju. Koristeći neke alate za ocjenjivanje i metode evaluacije, možete se osvrnuti na vlastiti razvoj. Alate za podršku možete pronaći na Youthpass internetskoj stranici za Inicijative mladih.

Korak 3: Zapišite!

Na kraju projekta skupina razgovara o rezultatima projekta Inicijative mladih i procjenjuje cijeli proces od početka do kraja. Razmjenjujete što ste naučili i dijelite osobne planove učenja i rezultate svih u skupini. U ovom koraku Youthpass procesa prikupljaju se svi rezultati, razvoj i rezultati učenja, te ih se zapisuje. Sljedeći korak bit će poredati sve što ste zapisali na način da se uklapaju u okvir ključnih sposobnosti u Youthpassu (pogledajte točku 5 ovog poglavlja).

Svatko će od vas pripremiti svoje osobne podatke, koji uključuju ocjenu i opis rezultata učenja uz pomoć partnera u učenju. Jedan od vas trebat će to prepisati u tehnički alat Youthpass internetske stranice. Možete odrediti nekoga tko će pripremiti opće podatke o projektu kao i o postignućima skupine – kako biste bili spremni za sljedeći tehnički korak:

Korak 4: Izradite svoju potvrdu!

Ovako to funkcionira: da biste izradili Youthpass potvrdu, slijedite upute korak po korak te pomoćne tekstove koje ćete pronaći na internetskoj stranici. Zajedno sa svojim timom popunit ćete sve bitne podatke o projektu. U alat ćete kopirati i zalijepiti osobne ili grupne rezultate učenja. U petom koraku izrade potvrde "Ovjerite svoju potvrdu" od vas će se tražiti da odredite zakonskog zastupnika i osobu zaduženu za projekt. Zatražite ih da potpišu Youthpass potvrdu nakon izrade cijelog dokumenta u svrhu osobnog odobravanja. Izdavanje Youthpass potvrde može se spojiti s malom svečanosti ili zabavom radi proslave projekta Inicijative mladih te predanosti sudionika i osoba koje su pružile podršku. U slučaju bilo kakvih problema i pitanja, ne ustručavajte se pitati kontakt osobu u Nacionalnoj agenciji ili Youthpass službu za podršku na youthpass@salto.youth.net!

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

4 Odabir jezika Youthpassa u Inicijativi mladih

Pri unosu podataka o projektu možete odabrati jezik potvrde putem poveznice "Odaberite i dodajte dodatne jezike". Okvir potvrde koji uključuje zaglavlje i prethodno dane opise akcije prikazat će se na jeziku koji ste odabrali.

Ako sudionici zatraže, možete dodati druge europske jezike putem poveznice "Dodajte drugi jezik". Klikom miša na "Dodaj drugi jezik" prikazat će se drugi padajući izbornik u kojem možete odabrati drugi jezik. Nakon što spremite svoj odabir, za svaki jezik koji ste dodali pojavit će se tekstualna polja označena zastavom zemlje. Ako odaberete dva jezika za jednog sudionika, za njega/nju izradit će se dvije potvrde.

Molimo da imate na umu da Youthpass potvrde za Inicijative mladih još nisu dostupne na svim jezicima Programskih zemalja.

5 Ključne kompetencije u Inicijativama mladih

Sljedeći dio osigurava podršku prilikom razumijevanja i upotrebe ključnih kompetencija za opis rezultata učenja u Inicijativama mladih. Potičemo vas da pogledate druge dijelove Youthpass vodiča (npr. poglavlje B1 "Kako poduprijeti učenje") koji pružaju dodatne savjete i ideje za lakšu upotrebu Youthpassa u programu Mladi na djelu.

Ključne kompetencije u programu Mladi na djelu

Korištenje ključnih kompetencija kao alata za opis rezultata učenja iz iskustva stečenog unutar programa Mladi na djelu je novitet. Odluka da se ide ovim putem dio je sveobuhvatne strategije za podršku mladih u njihovom osobnom procesu cjeloživotnog učenja te za promociju priznavanja rada s mladima u širem društvu te njegove važnosti u političkim prioritetima. Jedan dio strategije cjeloživotnog učenja je usmjerenost na zapošljivost, ali drugi dio – koji je važan i bliži onome što poznajemo kao "rad s mladima" – je budući život mladih te nošenje sa izazovima koji dolaze s promjenama u društvima.

Ovaj zajednički okvir europskih ključnih kompetencija pomaže nam u korištenju dosljednijeg europskog jezika kada se govori o iskustvima učenja diljem različitih okolina.

Pozadina ključnih kompetencija

Europska unija odredila je osnovne ključne kompetencije za cjeloživotno učenje u Europi. Sve vrste obrazovanja mogu se pozvati na ovaj okvir pa se tako pozivamo i mi u programu Mladi na djelu. Sposobnost se definira kao kombinacija znanja, vještina i stavova.

B5. Youthpass u praksi*Youthpass u Inicijativama mladih*

Niže ćete pronaći europsku definiciju ključnih kompetencija te kako mogu izgledati u Inicijativi mladih. Nadamo se da će vam dati ideje kako opisati rezultate učenja.

Svaka od ključnih sposobnosti objašnjena je na sljedeći način:

1. izvadak iz originalne definicije ključne kompetencije
2. savjeti kako se osvrnuti na tu kompetenciju u kontekstu i u različitim fazama Inicijativa mladih. Kako bi se olakšalo razumijevanje kompetencije, Yuppie će biti tu sa svojim savjetima, idejama i pitanjima!

Za neke sudionike prolazak kroz samovrednovanje mogla bi biti prilično nova vježba. Mogli bi vam biti korisni neki primjeri polovičnih rečenica koje možete koristiti prilikom opisa razvoja svojih kompetencija. U nastavku se nalaze neki primjeri uzeti iz poglavlja B1 "Kako podržati učenje":

- > *Sada se osjećam ugodnije...*
- > *Saznao/saznala sam...*
- > *Naučio/naučila sam...*
- > *Osjećam se samopouzdanije...*
- > *Napredovao/napredovala sam...*
- > *Mogu...*
- > *Sada znam kako...*
- > *Razvio/razvila sam...*
- > *Sada imam jasnu predodžbu o...*

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Komunikacija na materinjem jeziku

Izvorno značenje ključne kompetencije...

... ukratko: korištenje materinjeg jezika u različitim životnim situacijama. Izražavanje ideja, mišljenja, osjećaja, potreba, činjenica slušanjem, govorenjem, pisanjem i čitanjem. Razumijevanje ostalih.

Inicijativa mladih i komunikacija na materinjem jeziku.

U svom projektu komunicirate uglavnom na materinjem jeziku. Izražavate se na različite načine ovisno o tome gdje ste i s kim razgovarate. Drugačije komunicirate sa svojim vršnjacima, profesorima, sponzorima, lokalnim autoritetima ili nacionalnom agencijom.

Primjeri:

- > **Učenje novih riječi i izraza** dok pripremate projekt za program Mladi na djelu (kao što su europska dimenzija, evaluacija, opći i posebni ciljevi, sudionik, korisnik, mlada osoba s manje mogućnosti, uključivanje, prijava, aktivno sudjelovanje itd.)
- > **Učenje različitih načina prezentiranja** svojih ideja i aktivnosti – pisani materijali za sponzore i podržavatelje, na sastancima prilikom predstavljanja svog projekta, izrada postera ili letaka za komunikaciju sa ostalim mladima itd.
- > **Učenje novih načina izražavanja** – prilikom izlaganja pred svojim vršnjacima, službenicima, mještanima itd.
- > **Učenje kako komunicirati s drugima** – slušati i razumjeti druge, pokazati poštovanje prema drugim idejama, dati konstruktivnu kritiku itd.

Yuppie primjeri mogućeg učenja: znati kako napisati dopis, pisati privlačno za druge mlade, biti sigurniji prilikom održavanja prezentacija, osmišljavati kratke informacije za svoj tim, biti sposoban izraziti kritičko mišljenje tako da se poštuje drugo mišljenje...

Yuppie pitanja

Prije projekta

- U kojem dijelu se **već osjećate sigurno** dok koristite svoj jezik? (slušanje, pričanje, čitanje, pisanje)? Na koji način?
- Što biste **još voljeli naučiti**? Kako?

Tijekom i nakon projekta

- Što ste otkrili na svom materinjem jeziku (drugi načini komunikacije, nove riječi, bolji načini kojima se možete izraziti, tradiciju u svom jeziku itd.)? Koji elementi projekta su vam tom prilikom pomogli?
- Kako ste komunicirali **u svom timu** (npr. sastanci, e-mailovi, izravni razgovori, telefon, SMS, pisane poruke itd.)? Jeste li imali **neki poseban komunikacijski kodeks** ili metode? Što je bilo najdjelotvornije za vas? Zašto?
- Jeste li se susreli s bilo kakvim **problemima prilikom izražavanja**? U kojim situacijama? Što ste iz toga naučili?
- Koji ste način smatrali najkorisnijim za **izražavanje svojih misli i osjećaja**?
- Osjećate li se sada **sigurnije** kada se želite izraziti? Na koji način?
- Na čemu biste još voljeli raditi kako biste **povećali tu sposobnost**? Na koji način? Tko i što vam može u tome pomoći?

Za Transnacionalne inicijative mladih

Budući da su Transnacionalne inicijative mladih osmišljene i provedene zajedno s barem jednom međunarodnom partnerskom skupinom, unutar svoje skupine komunicirate na svom materinjem jeziku, a sa svojom partnerskom organizacijom skupinom/skupinama obično na nekom stranom jeziku. To bi moglo utjecati na razvoj vašeg materinjeg i stranog/stranih jezika.

- Kako je komunikacija na stranom jeziku **utjecala na vašu komunikaciju** na materinjem jeziku? Je li se promijenio način na koji gledate na svoj jezik? Kako?
- Je li vaša partnerska organizacija naučila nešto od vašeg jezika? Što? Jeste li primijetili da su neki izrazi i izreke na jeziku partnerske organizacije jednake kao i na vašem jeziku? Jeste li naučili nešto novo o svom jeziku prilikom pričanja i slušanja drugog jezika?

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Komunikacija na stranim jezicima

Izvorno značenje ključne kompetencije...

...ukratko: korištenje različitog/ih jezika u različitim situacijama. Izražavanje svojih ideja, mišljenja, osjećaja, potreba i činjenica na stranom jeziku prilikom slušanja, govorenja, pisanja i čitanja. Razumijevanje drugih. Biti otvoren za druge kulture, navike i stvarnosti.

Inicijativa mladih i komunikacija na stranom jeziku

Pozvani ste da tijekom pripreme za projekt Inicijative mladih pogledate ideje i prijedloge za svoj projekt **diljem cijele Europe**. Možete u tu svrhu guglati različite međunarodne internetske stranice. Ponekad ćete trebati potražiti **prijevod** nekih stranih izraza. Na taj način možete naučiti **nove riječi** i fraze na stranom jeziku. Često imate priliku upoznati **ljude izvana** tijekom projekta te naučiti od njih i s njima.

Primjeri:

- > Učenje **novih riječi** na stranim jezicima
- > Učenje **novih izraza** na stranim jezicima
- > Učenje **novih koncepata, pristupa, metoda** iz različitih zemalja
- > Učenje **nečega novoga o različitim kulturama**
- > Postati **sigurniji** prilikom pričanja na stranom jeziku
- > Učenje **razumijevanja** drugih
- > Postati **otvoreniji** prema ljudima koji dolaze iz drugih zemalja i kultura

Yuppie pitanja

Prije projekta

- Koje strane jezike **već znate**? Na kojoj razini možete razgovarati, čitati, pisati, razumjeti?
- **Što** biste željeli naučiti?

Tijekom i nakon projekta

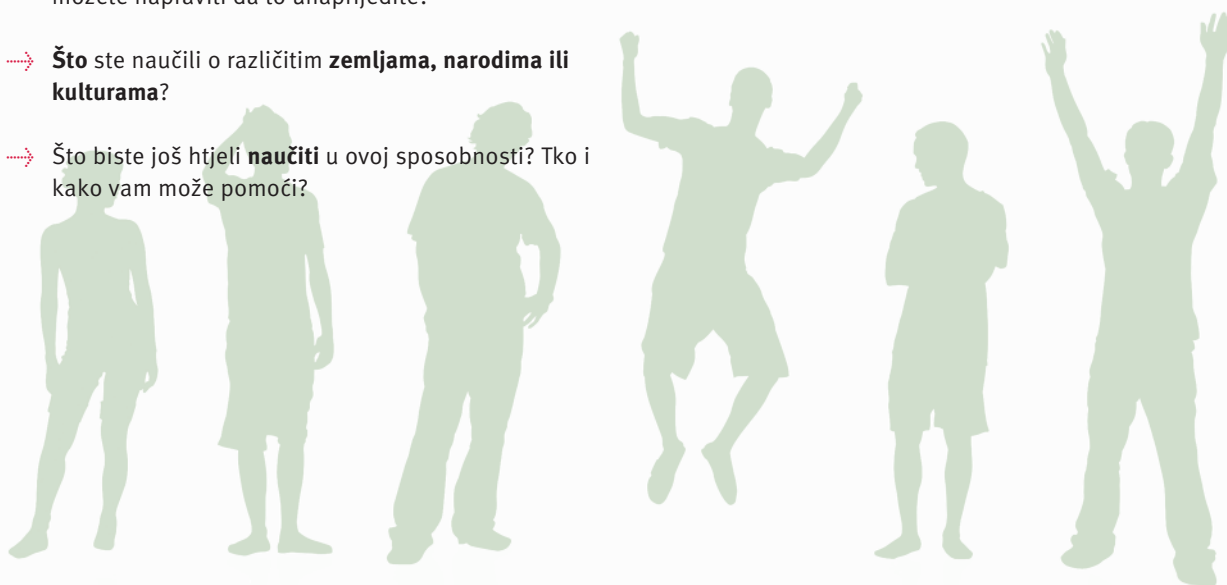
- Koje ste vidove stranog jezika naučili (drugi načini komunikacije, nove riječi, bolji načini kojima se možete izraziti, tradicija itd.)? Koji elementi projekta su vam tom prilikom pomogli?
- Jeste li se susreli s bilo kakvim **problemima prilikom izražavanja** na stranom jeziku? U kojim situacijama? Što ste naučili iz toga?
- Koji način ste smatrali najkorisnijim za **izražavanje svojih misli i osjećaja**?
- Što ste u svom projektu naučili o **drugim zemljama, narodima ili kulturama**?
- Osjećate li se sada **samouvjerljivije** kada se želite izraziti? Na koji način?
- Na čemu biste još voljeli raditi kako biste **povećali tu sposobnost**? Na koji način? Tko i što vam može u tome pomoći?

B5. Youthpass u praksi*Youthpass u Inicijativama mladih*

Za Transnacionalne inicijative mladih

U Transnacionalnim inicijativama mladih **najčešće komunicirate na stranom jeziku**. Zajednički rad na projektu daje veliku mogućnost za učenje i prakticiranje stranih jezika. Također, podržava **interkulturalnu razmjenu** između vas i partnera te vas otvara prema **međusobnoj raznolikosti**. Vrlo često partneri komuniciraju na stranom jeziku koji nije materinji niti jednog od njih.

- Što ste **naučili od svojih projektnih partnera** vezano za vaše sposobnosti komuniciranja na stranom jeziku? Što su oni naučili od vas? Napravite popis svojih “plodova učenja”.
- **Kako ste komunicirali** (e-mailom, telefonom, direktno lice u lice)? Koji je bio najlakši, a koji najizazovniji oblik komunikacije?
- **Motivira li vas** suradnja s međunarodnim partnerima da naučite još stranih jezika? Na koji način?
- Koji su elementi stranog jezika za vas **najizazovniji** (gramatika, slušanje, razumijevanje, pričanje, pisanje, posjedovanje samopouzdanja)? Na koji način? Što možete napraviti da to unaprijedite?
- **Što** ste naučili o različitim **zemljama, narodima ili kulturama**?
- Što biste još htjeli **naučiti** u ovoj sposobnosti? Tko i kako vam može pomoći?

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji**Izvorno značenje ključne kompetencije...**

...ukratko: računanje, izrada proračuna, kontroliranje i planiranje troškova, rješavanje problema, logično i kritičko razmišljanje, traženje podataka, analiza potreba, predstavljanje činjenica putem modela i grafikona, biti osjetljiv prema svojoj okolini...

Inicijative mladih i Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji

U Inicijativama mladih trebate projektne ideje strukturirati u koherentni i logični okvir kako biste ih prezentirali različitim ljudima i institucijama. Učite vođenje financija, kritički razmišljati te rješavati probleme. Trebate znati što je potrebno vašoj okolini te prilagoditi aktivnosti potrebama ciljne skupine.

Nastavno na to, teme nekih projekata povezane su sa znanosti, zaštitom okoliša, društvenim pitanjima itd. Ideje koje je razvila znanost koriste se i istražuju, a znanstvena se otkrića uključuju u projekte.

Primjeri:

- > *Ocjenjivanje lokalnih potreba. Za koga provodimo ovaj projekt i zašto im je potreban?*
- > *Vođenje financija (poput računanja proračuna, rad sa različitim valutama, nadzor troškova itd.)*
- > *Predstavljanje projekta u obliku brojeva, grafikona, uzoraka itd.*
- > *Traženje i objašnjavanje podataka*
- > *Ocjenjivanje rezultata projekta*
- > *Rješavanje problema*
- > *Bavljenje nekim posebnim predmetom ili temom povezanom sa znanosti ili tehnologijom*

Yuppie pitanja**Prije projekta**

- Što **već znate** o potrebama svoje ciljne skupine?
- Što **još trebate saznati** da pripremite svoj projekt?
- Imate li plan za **vođenje financija**?
- Koju vrstu **podataka** (brojeve) koji bi mogli podržati projekt još trebate?
- Što biste **voljeli naučiti**? Napravite popis ideja za učenje.

Tijekom i nakon projekta

- Na temelju čijih potreba ste pripremili svoj projekt? Kako ste saznali što je potrebno u vašoj lokalnoj zajednici?
- Jeste li radili s proračunom, računanjem i kontrolom novca ili drugih izvora itd? Ako da, kako vam je bilo to raditi? Što ste naučili?
- Kako ste rješavali probleme u svom projektu? Kako ste tražili rješenja? Kako su ta rješenja pomogla?
- Kako ste prikupili i predstavili rezultate svog projekta drugima? Jeste li koristili neke podatke, obrasce, grafikone itd.? Jeste li razvili koju novu prezentacijsku vještinu? Koju?
- Jeste li stekli koje novo znanstveno znanje? Koje i kako?
- Kako ste se nosili s novim i neočekivanim situacijama u svom projektu?
- Doprinosi li vaš projekt na bilo koji način razvoju znanosti? Kako?
- Što biste još voljeli naučiti u ovom području? Tko vam može pomoći?

Za Transnacionalne inicijative mladih

- Što ste naučili od svojih partnera vezano za ovu sposobnost? Što su oni naučili od vas?

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Digitalna kompetencija

Izvorno značenje ključne kompetencije...

...ukratko: korištenje informacijske tehnologija u slobodno i radno vrijeme kao sredstvo komunikacije. Izrada, spremanje, analiza informacija. Dijeljenje informacija putem interneta. Korištenje različitih medijskih sredstava poput mobilnih telefona, digitalnih kamera itd.

Inicijative mladih i digitalna kompetencija

Koristite različite **digitalne alate** za pripremu, provedbu i evaluaciju projekta Inicijative mladih te pokazivanja rezultata prema van, od prikupljanja **informacija, komuniciranja** s timom te drugim partnerima s ciljem promocije rezultata i njihove objave.

Primjeri:

- > **Pretraživanje informacija** o Inicijativama mladih na internetu
- > **Korištenje računala** za **ispunjavanje projektnog prijavnog obrasca**
- > **Učenje novih kompjuterskih programa i aplikacija**
- > **Komunikacija** putem e-maila, Skypea, Facebooka itd.
- > **Korištenje interneta, mobilnih telefona, digitalnih kamera i drugih tehničkih sredstava** za provedbu i **dokumentiranje** projekta i/ili **promoviranje rezultata**

Yuppie pitanja

Prije projekta

- Koje sposobnosti **već posjedujete** u ovom području? Koju vrstu tehničkih sredstava koristite i za što?
- **Što** biste voljeli naučiti iz ovog područja?

Tijekom i nakon projekta

- Koje ste **digitalne medije** (računalo, telefon, internet, fotoaparati itd.) koristili za pripremu, provedbu i nastavak projekta? Za što?
- Kako ste prikupili, pohranili i koristili **informacije i podatke** u svom projektu? Jeste li za to koristili internet?
- Koje ste nove kompjuterske **programe i aplikacije** koristili i naučili? Kako ste ih koristili?
- Koja ste digitalna sredstva koristili kako biste **komunicirali** sa svojim timom ili partnerima? Jeste li kreirali neku komunikacijsku mrežu?
- Prilikom kojih konkretnih aktivnosti ste **unaprijedili** korištenje digitalnih medija? Jeste li to naučili samostalno ili vam je netko pomogao?
- Što je za vas bio **izazov** prilikom rada s takvim digitalnim alatima? Jeste li imali neke probleme? Kako ste ih svladali?
- Jeste li postali **sigurniji** prilikom korištenja digitalnih medija? Na koji način?
- Jeste li pronašli razloge da ponekad ne koristite digitalne medije za komunikaciju? U kojim slučajevima?
- Što biste još voljeli **naučiti** iz ovog područja? Tko vam može pomoći?

Za Transnacionalne inicijative mladih

Korištenje različitih internet alata postaje posebno korisno i važno za osmišljavanje, pripremu i provedbu projekta s partnerima koji su daleko od vas.

- Što ste naučili od partnera u ovom području? Što su oni naučili od vas?
- Jeste li primijetili neke interkulturalne razlike prilikom korištenja informacijske tehnologije?

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Učiti kako učiti

Izvorno značenje ključne kompetencije...

...ukratko: biti sposoban organizirati i upravljati vlastitim učenjem. Postaviti opće i posebne ciljeve učenja, ustanoviti najbolje načine i sredstva za njihovo postizanje. Nadzirati i ocijeniti vlastiti proces učenja. Znati vlastite mogućnosti učenja i biti sposoban iskoristiti vrijeme, informacije te mogućnosti učenja na optimalan način. Dalje se razvijati na temelju već stečenog iskustva i sposobnosti. Biti sposoban primijeniti stečene sposobnosti i iskustva u privatnom, profesionalnom i društvenom životu.

Inicijative mladih i učiti kako učiti

Učiti kako učiti je **ključna kompetencija** koja nam pomaže da postignemo sve ostale sposobnosti. Sa svojim timom planirate, realizirate i ocjenjujete cijeli projekt Inicijative mladih. Trebate **jako dobro poznavati** cijelu aktivnost kako biste je mogli završiti te postići ono što želite. Morate biti **motivirani** i disciplinirani dugoročno zajedno raditi. I morate preuzeti **odgovornost** za svoj angažman i provedbu.

Isto se odnosi na osobno učenje: postavljate si vlastite opće i posebne ciljeve učenja, osvrćete se na vlastite snage i slabosti učenja te načine na koje najbolje učite, organizirate vlastito učenje, ocjenjujete i pratite vlastiti napredak, prikupljate rezultate te izvještavate o promjenama kroz koje ste prošli.

Za više informacija molimo pročitajte poglavlje B1 "Kako poduprijeti učenje".

Primjeri:

- > Učenje novih stvari o sebi kao **osobi koja uči** – kako najbolje učite, s kim, u kojim situacijama, što vas potiče, što vas sprječava itd.
- > Učiti kako učiti od i s **vršnjacima**
- > Učenje kako si postaviti **osobne opće i posebne ciljeve**
- > Učenje **izražavanja** onoga što ste naučili
- > Učenje **kako možete iskoristiti** sposobnosti i iskustvo koje već posjedujete u svom projektu i što možete naučiti kako biste se dalje razvijali
- > Učenje **kako se motivirati** te što vam pomaže da se osjećate **samopouzdanije**
- > Korištenje konkretnih stvari koje ste naučili u projektu u **drugim situacijama** – u školi, na poslu, kod kuće itd.

Yuppie pitanja

Prije projekta

- Koje ste stvari naučili u životu, a da ste zbog njih **posebno sretni ili na njih ponosni**?
- Kako **najbolje učite**? Što vas motivira?
- **Što želite** naučiti u svom projektu?

Tijekom i nakon projekta

- Što vas je **osobno motiviralo** da sudjelujete u ovom projektu?
- Jeste li planirali svoje opće i posebne **ciljeve** učenja?
- Jeste li naučili stvari **koje niste planirali ili očekivali** da ćete naučiti?

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

- Kroz koje ste se aktivnosti i uloge/zadatke u svom projektu najviše **razvili**?
- Kako ste učili? Kada je učenje za vas bilo **jednostavno**, a kada **izazovno**?
- Tko i što vam je bila **podrška** za vaše učenje? Koju ste vrstu pomoći trebali za vlastiti napredak?
- **Razlikuje** li se vaš razvoj u projektu od učenja u školi/na poslu/na fakultetu? Na koji način?
- Koje ste metode koristili za **nadzor i ocjenjivanje** onoga što ste postigli?
- Kako vam je bilo biti **odgovoran** za vlastito učenje?
- Što ste o sebi **otkrili**?
- Što biste još voljeli **unaprijediti**?
- Što ste naučili **kao skupina**? Kako je bilo zajedno raditi i razvijati se sa svojim vršnjacima? Što ste naučili jedni od drugih?

Za Transnacionalne inicijative mladih

- Što ste naučili od svojih partnera? Što su oni naučili od vas?
- Jeste li imali priliku podijeliti svoje planove učenja sa osobama iz partnerske skupine i razgovarati o osobnom razvoju? Koji je rezultat toga?

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Socijalna i građanska kompetencija

Izvorno značenje ključne kompetencije...

...ukratko: Biti sposoban sudjelovati u društvenom, građanskom i radnom životu. Biti sposoban funkcionirati sa osobama različitih društvenih i kulturnih pozadina. Biti sposoban nositi se s konfliktima na konstruktivan način. Imati znanje, sposobnosti i stavove potrebne za biti aktivan kao građanin. Sudjelovati koliko god je moguće u građanskom životu na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj, europskoj i globalnoj razini.

Inicijativa mladih i Socijalna i građanska kompetencija

Srž Inicijativa mladih je **biti aktivan** i osjetljiv po pitanju potreba lokalnih zajednica. Imate osjećaj pripadnosti danoj skupini, lokalnoj zajednici, regiji, zemlji, Europi, svijetu. Biti dio Inicijative mladih znači biti u srži ove ključne kompetencije. Radite na svojim **građanskim kompetencijama** te se aktivirate u nastojanju da nešto promijenite umjesto da čekate druge da to učine za vas.

Primjeri:

- > Rad na **nečemu što je bitno za vas**, vaše prijatelje i druge mlade u vašem susjedstvu
- > Rad s ljudima koji su **isključeni**, imaju manje mogućnosti i perspektive ili ne mogu pronaći svoje mjesto u društvu koji se brzo mijenja
- > **Biti aktivan na lokalnoj razini** u nastojanju da se riješe neki lokalni problemi, da se odgovori na neke potrebe ljudi u svom susjedstvu
- > **Osobni i međuljudski razvoj** (rad u timu, izgradnja povjerenja, rad na poštovanju i toleranciji, povećanje samopouzdanja, pokazivanje suosjećanja, nošenje s nesigurnošću, donošenje odluka, rješavanje sukoba i upravljanje krizama itd.)

- > **Interkulturalni razvoj** (bavljenje raznolikošću, rad s različitim skupinama, učenje novih tradicija, vrijednosti, stilova, organiziranje kulturnih događaja i aktivnosti itd.)
- > **Stjecanje novih znanja i razumijevanje struktura, vrijednosti i pravila građanskog društva**
- > **Volontiranje za vlastitu lokalnu zajednicu.**

Yuppie pitanja

Prije projekta

- Što vas motivira da učinite nešto u svojoj **lokalnoj zajednici**? Kakvu promjenu u njemu želite?
- Što biste voljeli naučiti o tome kako **biti aktivan** u društvu? Kako to možete iskoristiti u svom privatnom životu?
- Biste li se mogli nazvati **aktivnim građaninom**? Zašto?
- Tko je vaš uzor kao **aktivni građanin**? Zašto?

Tijekom i nakon projekta

- Kako vam je bilo biti **dio** svoje skupine? Ili vaše lokalne zajednice? Imate li osjećaj **pripadanja**? Što za vas to znači?
- Što ste naučili kroz upoznavanje različitih ljudi, upoznavanje njihovih raznolikih životnih situacija? Kako su **osobni** kontakti utjecali na vaš razvoj?

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

- Kakve ste **veze** izgradili s različitim ljudima (s vršnjacima iz svoje skupine, s partnerima, s ljudima s kojima ste radili itd.?)
- Kako vidite **vlastitu ulogu** u svojoj lokalnoj zajednici? Što možete učiniti za druge?
- Biste li se nazvali **aktivnim građaninom**? Zašto?
- Kako se promijenilo vaše znanje i razumijevanje **društva** nakon projekta?
- Kako se povećalo vaše poznavanje lokalnih/ regionalnih/nacionalnih i/ili europskih **struktura**?
- Kako možete doprinijeti nekim **društvenim inicijativama ili inicijativama** vezanima za okoliš oko sebe?
- Što biste još voljeli **unaprijediti** vezano za ove sposobnosti?
- Kako ste **radili unutar svoje skupine**? Kako su se donosile odluke? Kako ste osigurali uključenost svakoga? Što ste naučili iz toga?

Za Transnacionalne inicijative mladih

- Što ste naučili od **svojih partnera**? Što su oni naučili od vas?
- Kako se razlikuje vaše razumijevanje aktivnog građanstva u odnosu na razumijevanje u partnerskoj zemlji?

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Inicijativnost i poduzetnost

Izvorno značenje ključne kompetencije...

...ukratko: pretvoriti ideje u akciju, biti kreativan i inovativan, riskirati, planirati i upravljati projektima, biti svjestan različitih radnih konteksta i biti sposoban optimalno koristiti prilike za vlastiti razvoj. Biti svjestan etičkih vrijednosti.

Inicijativa mladih i Inicijativnost i poduzetnost

Vaša Inicijativa mladih temelji se na **kreativnim idejama** mladih te vašoj motivaciji da snove pretvorite u stvarnost. Sposobni ste stvoriti skupinu zajedničkih interesa, raditi na zajedničkim temama i **uvesti promjene** u svoju lokalnu zajednicu. Za to je potrebno planiranje i upravljanje projektom, pronalazak različitih resursa i potpore kao i suradnja s partnerima, doprinos vlastitim idejama i vremenom, razvoj kreativnih načina i suočavanje s neočekivanim situacijama i problemima. To također može biti početak razvoja talenata, interesa i budućih zanimanja za članove vaše skupine.

Primjeri:

- > Pretvaranje **ideje u projekt**
- > Planiranje i **upravljanje** projektom *Inicijative mladih*
- > Organiziranje **podrške i suradnje** kako biste ostvarili svoju ideju
- > Optimalno korištenje **ljudskih resursa i talenata** unutar skupine *Inicijative mladih*
- > Biti **kreativan i inovativan** u ostvarivanju projektnih aktivnosti
- > Otkrivanje **novih talenata i budućih ideja** za sebe

Yuppie pitanja

Prije projekta

- Koje biste interese i talente voljeli **razviti** tijekom projekta?
- Što vas **potiče** na akciju? Zbate li kako pretvoriti ideje u stvarnost?
- Koje su **vrijednosti** za vas važne kada razmišljate o postizanju vaših ciljeva i kada radite s drugima?
- Smatrate li se **kreativnom i inovativnom** osobom? Na koji način? Što smatrate svojim talentima?

Tijekom i nakon projekta

- Kakav je za vas bio osjećaj pretvoriti **svoju ideju** u stvarnost? Jeste li uživali u tom iskustvu? Na koji način?
- U ste kojem dijelu projekta mogli iskazati svoju **kreativnost**?
- Kako i kroz koje situacije ste naučili preuzeti inicijativu i biti **aktivan**?
- Što ste naučili o **upravljanju projektom**, planiranju aktivnosti, timskom radu i suradnji, preuzimanju rizika, kreativnosti i fleksibilnosti?
- Kako vam je bilo **preuzeti inicijativu**? Kako je bilo slijediti druge?
- Koja iskustva iz projekta možete iskoristiti za izgradnju vlastitog profesionalnog **razvoja**?
- Što biste još voljeli **naučiti** u ovom području?
- Što ste naučili kao **skupina**?

Za Transnacionalne inicijative mladih

- Što ste naučili od svojih partnera? Što su oni naučili od vas?

B5. Youthpass u praksi

Youthpass u Inicijativama mladih

Kulturna svijest i izražavanje

Izvorno značenje ključne kompetencije...

...ukratko: biti kreativan prilikom izražavanja ideja kroz glazbu, sve moguće oblike umjetnosti, književnost i kazalište. Cijeniti izražavanje ideja putem glazbe, kazališta, literature i drugih oblika umjetnosti. Biti svjestan vlastitog kulturnog konteksta i kulturnog konteksta drugih.

Inicijativa mladih i kulturna svijest i izražavanje

Jako ste **kreativni** u pronalasku načina i oblika organiziranja vlastitih ideja i njihovog izražavanja na različite načine. To se može odnositi i na sam projekt (teme povezane s glazbom, kazalištem, umjetnošću, plesom itd.) kao i na **metodologije** gdje se koriste različite umjetničke i kreativne tehnike i pristupi za vlastito izražavanje kako biste učinili svoj projekt živopisnim i atraktivnim.

Primjeri:

- > Učenje o **vlastitoj kulturi, tradiciji i kulturnom naslijeđu**
- > Učenje **vlastitog izražavanja** na kreativan način
- > Sudjelovanje u ili organiziranje **festivala, izložbi, koncerata**
- > Uključivanje **lokalnih umjetnika** različitih generacija u projekt
- > Učenje o **drugim kulturama i širenje** vlastite kulture s lokalnom zajednicom
- > Korištenje nekih **umjetničkih metoda** poput slikanja, pjevanja, glume, pisanja itd.

Yuppie pitanja

Prije projekta

- Što **znate o svojoj lokalnoj kulturi i povijesti**? Što biste još voljeli naučiti?
- Koristite li već određene načine **kulturnog** izražavanja? Koje? Na koji način?
- Što biste **voljeli naučiti** u ovom području?

Tijekom i nakon projekta

- Jeste li se susreli s **novim kulturnim izražavanjima** tijekom svog projekta? Ako da, kako je to na vas utjecalo?
- Koje oblike kulturnog izražavanja poznajete u svojoj **zajednici**? Kako biste ih opisali?
- Jeste li naučili nešto o novim **idejama** ili metodologijama za umjetnički i kulturni rad? Što, kako i od koga ste to naučili?
- U kojem kontekstu ste koristili **kreativne i umjetničke** alate i metode?
- Jeste li postali **samopouzdaniji** u ovom području? Kako?
- Što ste **otkrili** o sebi u području ove sposobnosti?
- Što još želite **naučiti** u ovom području?
- Što ste naučili kao **skupina**?

Za Transnacionalne inicijative mladih

- Što ste naučili od **svojih partnera**? Što su oni naučili od vas?
- Jeste li primijetili **drukčije kulturne** izraze unutar svoje partnerske skupine? Što ste iz toga naučili?

Obavezno pogledajte dio o Inicijativama mladih na Youthpass internetskoj stranici: <http://www.youthpass.eu/en/youthpass/for/youth-initiatives/>. Tamo ćete pronaći mnogo korisnih savjeta, metoda i daljnju podršku za provedbu "Youthpass procesa" tijekom svog projekta Inicijative mladih!

Podaci o uredništvu

Objavljeno u ožujku 2009.

Izdavač SALTO-YOUTH Training and Cooperation Resource Centre:
<http://www.salto-youth.net/TrainingandCooperation/>
(SALTO znači sljedeće: Support/potpora, Advanced Learning and Training Opportunities/napredno učenje i mogućnosti osposobljavanja u okviru programa Mladi na djelu), www.youthpass.eu

SALTO-YOUTH Resursni centar za osposobljavanje i suradnju nalazi se u Jugend für Europa/njemačka nacionalna agencija za program Mladi na djelu.
Godesberger Allee 142-148, D-53175 Bonn
youthpass@salto-youth.net

Autori:

Manfred von Hebel, Paul Kloosterman, Darko Markovic

Urednički poslovi i izrada tekstova:

Mark Taylor

Koordinacija, izrada tekstova i urednički poslovi:

Rita Bergstein

Dizajn:

Projekt-PR, www.projekt-pr.de

Lektor:

Yasmine Estaphanos, yasmine.e.t21@btinternet.com

Osobe kojima se urednik posebno zahvaljuje na suradnji: Milena Butt-Posnik, Tony Geudens, Tanja Kaltenborn, Athanasios (Sakis) Krezios, Søren Kristensen, Simona Molari, Vojislava Tomic, Gudrun Zipper i svim sudionicima kao i osobama koje su sudjelovale u probnim fazama Youthpassa, osposobljavanjima za Youthpass, seminarima i onima koji su proteklih godina slali povratne informacije kako bi Youthpass bio životniji i konkretniji.

Umnožavanje i korištenje u nekomercijalne svrhe dozvoljeno je uz navođenje izvora (www.youthpass.eu/youthpassguide) i upućivanje obavijesti na: youthpass@salto-youth.net.

Ova publikacija ne izražava nužno službene stavove Europske komisije niti SALTO Training and Cooperation Resource Centre odnosno organizacija koje s njima surađuju.

Izvor financiranja:

Bundesministerium
für Familie, Senioren, Frauen
und Jugend

Program
Mladi
na djelu

Bilješke o autorima

Rita Bergstein živi u Njemačkoj (Kölnu) i trenutno radi za SALTO Training and Cooperation Resource Centre - glavno područje: Youthpass i priznavanje neformalnog učenja. Prije toga radila je kao trener, socijalni radnik i voditelj projekata na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Vjeruje u potencijal i vrijednost neformalnog učenja i njegov doprinos životima (mladih) ljudi i svijetu.

E-pošta: rita@salto-youth.net

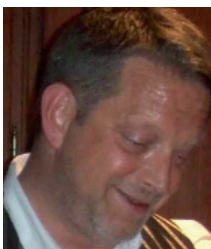
Paul Kloosterman (Nizozemac) je samozaposleni predavač, konzultant i pisac nastanjen u Melito di Porto Salvo u Italiji. Radi na nizu projekata diljem Europe. Glavna područja njegovog rada su: učenje učenja, osposobljavanje trenera, motiviranje, interkulturno učenje, rad u međunarodnim timovima i pitanja ravnopravnosti spolova. Bio je među autorima T-Kit priručnika za evaluaciju, CD-ROM-a za evaluaciju i brošure o radu s mladim prijesticima u izdanju Saltoa.

E-pošta: paul@pameambro.org

Darko Markovic, Beograd (Srbija), trener, psiholog i terapeut korištenjem psihodrama, jedan od osnivača skupine „Hajde da” (www.hajdeda.org.rs) i ravnatelj Inn.Side – ljudi i osposobljavanje (www.innside.co.rs). Član trenerskog tima Vijeća Europe (DYS Pool of Trainers) i trenerskog tima SOHO. Glavna područja njegovog interesa su interkulturna komunikacija/ učenje, emocionalna inteligencija, učinkovit timski rad, osposobljavanje trenera i osposobljavanje povezano s Europskom volonterskom službom. Radi na boljem društvenom priznavanju neformalnog obrazovanja na nacionalnoj i europskoj razini. TOY link: www.trainers.saltoyouth.net/ DarkoMarkovic

E-pošta: darkovic@eunet.rs

Mark Taylor je samozaposleni trener i konzultant privremeno nastanjen u Strasbourgu. Njegovi glavni profesionalni interesi uključuju: razvijanje sposobnosti, interkulturno učenje, rad međunarodnih timova, obrazovanje o ljudskim pravima i osposobljavanje trenera. Uz trenerske i konzultantske aktivnosti ima dugogodišnje iskustvo u izradi tekstova za publikacije za međunarodnu publiku. Uz izvrsnu kolumnu u glasilu „Kojot”/Coyote, izradio je „Europski portfelj za osobe koje rade s mladima i voditelje mladih”. Koautor je Madzinge: Interkulturno učenje kroz eksperimentalno učenje i učenje na otvorenom.

E-pošta: brazavil.training@yahoo.com

Manfred von Hebel, istraživač za područje obrazovanja. Rođen 1966. Koordinator njemačke agencije za program Mladi na djelu. Od 2005. do 2008. nacionalni stručnjak u Odjelu za politiku za mlade Europske komisije (Opća uprava za obrazovanje i kulturu), nadležan za priznavanje neformalnog i informalnog učenja i razvijanje Youthpassa, bivši direktor mreže nevladinih udruga za mlade i socijalni rad (Jugendsozialarbeit) u Hanoveru, Njemačka.

E-pošta: vonhebel@jfemail.de

Youthpass

Iskoristite svoje učenje što je više moguće